

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 564

Poznań, czwartek dnia 5 grudnia 1929

Rok XXIV

Świt lepszego jutra

1. Jednolitość młodego pokolenia

Wypadki ostatnich tygodni zmusiły zarówno opinię publiczną, jak żywioły rządzące, do zwrócenia bliższej uwagi na życie naszej młodzieży. Zainteresowanie to było nawet większe, niż jego wyraz w prasie. Natomiast było ono bodaj zbyt jednostronne: troski i zabiegi dzisiejsze nie pozwoliły spojrzeć na to, co się dzieje wśród młodzieży, w należytej perspektywie. A dzieją się rzeczy ważne, brzemienne doniosłymi skutkami dla bliskiej przyszłości narodu. I trzeba się nad nimi zastanowić, jeżeli chcemy jako tako zdać sobie sprawę z tego, dokąd idziemy.

To, co dziś wypełnia nasze życie cywilizacyjne, moralne i polityczne, ma źródło swoje w ideach i prądach, które wczoraj panowały wśród młodzieży; to, czym dziś żyje młodzież, te idee i dążenia, które dziś w jej umysłach zajmują miejsce panujące, będą panowały w życiu społeczeństwa jutro.

Nie zatrzymując się narazie nad pytaniem, jakie to są idee, jakie dążenia, trzeba przede wszystkim stwierdzić ogromną doniosłość fakt, mianowicie niezwykłą jednolitość duchową naszej młodzieży. Jeden prąd, jeden kierunek panuje tak silnie, że wszystko, co mu się przeciwstawia, nie składa się nawet na silną mniejszość.

Ta jednolitość nie jest wyrazem, jakiejś marnoty, braku zainteresowania się zagadnieniami bytu człowieka, narodu i świata dalszego. Wiemy dobrze, iż życie tej młodzieży bije bardzo żywym tętnem, że myśli ona i ma coś do powiedzenia, że odbywa się wśród niej żywa wymiana poglądów, że ma wreszcie ona silną dążność do czynnego interweniowania w życie. Stąd jednolitość naszej młodzieży zasługuje na to, żeby bliżej się nad jej źródłami zastanowić. Tak powszechnie panujący prąd nie może być narzucony, nie może być wynikiem jakiejś sztucznej hodowli, najumiejtniej nawet zorganizowanej agitacji: źródła jego muszą tkwić w samym życiu, w jego potrzebach i w jego naukach.

Pozostawiając tę sprawę na później, trzeba się zająć przede wszystkim znaczeniem faktu dla przyszłości.

Największą klęską naszego narodu zarówno w ciągu dziesięcioleci, poprzedzających odbudowanie państwa, jak w czasie wojny światowej, w której się losy nasze ważyły, jak wreszcie w ciągu dziesięciolecia naszej niepodległości, było rozbieżności duchowe narodu. Nie było to tylko rozdarcie polityczne, na partię, na obozy, które w dążeniach swoich tak odbiegały od siebie, że w pewnych wypadkach literalnie nie miały wspólnego; to rozdarcie, które sprawiało, że w czasach niewoli poszczególne obozy szły z temi czy innemi obcemi czynnikami przeciw rodakom, że w czasie wojny jedni walczyli dobrowolnie po jednej, drudzy po drugiej stronie, że we własnym państwie nie mogliśmy się zdobyć na większość, któraby zgodziła się na wspólne minimum dążeń, potrzebne do rządzenia. Było to rozbieżności pojęć, wierzeń, zasad moralnych: jedni pili na to, co dla innych było świę-

Posiedzenie Sejmu

Przebieg spokojny — Przemówienie marszałka Sejmu —
Hold dla Clemenceau — Przemówienie ministra
Matuszewskiego

Warszawa, 5. 12. (Tel. wł.) Posiedzenie Sejmu miało w zupełnym spokoju. Na ulicach miasta, wiodących do Sejmu, przed godziną 12 panował osobliwy nastrój. Na Placu Trzech Krzyży kursowały osoby dwójkami a w każdej bramie widać było jakiegoś cywila. Przed samym gmachem zbierał się systematycznie coraz większy tłum publiczności. O godz. 12.10 przy silnie zapelnionej sali marszałek Sejmu rozpoczął obrady. O godz. 12 przybyli do gmachu sejmowego ministrowie Matuszewski, Świątalski, Składkowski, Car oraz Kwiatkowski. Zatrzymali się oni w gabinecie rady ministrów.

Marszałek otworzył posiedzenie i wspomniał o zarządzeniu Prezydenta, na którego podstawie wyznaczył posiedzenie Sejmu na 31 października.

„Posiedzenie to nie mogło dojść do skutku — mówił Marszałek — z powodu znanych zdarzeń, których omawiać nie chcę. Zdarzenia te skłaniają mnie do uczynienia następujących uwag: Armję naszą otaczamy czcią i miłością, pamiętamy jej bohaterskie wysiłki i jej krew ofiarną, przelaną w obronie granic i niepodległości naszego młodego państwa. W razie groźby wojny jest armja nasza zbrojnym ramieniem narodu do odparcia najazdu wroga zewnętrznego. Żołnierz polski przysięga „stać na straży konstytucji“ i być uległym „prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej“. Wszystkie zdrowe armje narodów cywilizowanych trzymają się zdala od polityki. Miecz jest argumentem wobec wroga, ale nigdy wobec przedstawicielstwa narodu. Politykująca armja staje się

klęską swego narodu. Tej zasady nie wolno nikomu nigdy lekceważyć.

Donosił Panu Prezydentowi — mówił dalej marsz. Daszyński — że nie mogę wykonać jego zarządzenia i zwołałem posiedzenie Sejmu na 5 listopada. Przed posiedzeniem wręczył mi pan premier zarządzenie p. Prezydenta o odroczeniu sesji na dni 30. W ten sposób dzisiejsze posiedzenie jest początkiem 5-miesięcznego okresu czasu, przeznaczonego dla Sejmu i Senatu oraz 3 $\frac{1}{2}$ -miesięcznego dla Sejmu do uchwalenia budżetu dla państwa. Wysoka Izba, sesja bieżąca ma przed sobą dwa wielkie zadania: uporządkowanie gospodarki finansowej państwa i rewizję konstytucji. Jedna i druga sprawa jest pilna i ważna. Uchwała z 22 stycznia br., mocą której Sejm zdecydował się przystąpić do pracy nad rewizją ustawy konstytucyjnej, powinna zostać jak najrychlej wykonana. Niech mi będzie wolno wyrazić przekonanie, że wszystkie ugrupowania Wysokiej Izby uczynią w komisji konstytucyjnej wszelkie wysiłki, aby zadanie tego Sejmu, słusznie nazwanego konstytucyjnym, spełnić w sposób dodatni. Mam nadzieję, że jeżeli Sejmowi dany będzie czas potrzebny z natury rzeczy dla dokonania rewizji konstytucji, Sejm tej pracy z pożytkiem dla kraju dokona.

Następnie marszałek złożył hołd pamięci Clemenceau, poczem złożył żałobne wspomnienie zmarłym posłom Adolfowi Macieszy i Leonowi Reichowi. Następnie odczytano szereg spraw formalnych i odebrano ślubowanie od szeregu nowych posłów. O godz. 12.40 (Ciąg dalszy na stronie 3-ciej).

Brutalne nadużycie urzędnika woj. wydziału bezpieczeństwa wobec prasy narodowej

Dzisiaj w nocy, po godzinie 2, p. Sokolowski, urzędnik wydziału bezpieczeństwa publicznego w województwie naszym, będąc w towarzystwie p. Jamrożego, asesora tutejszej dyrekcji kolejowej, oraz drugiej jeszcze osoby, nam nieznaney, w poczekalni I i II klasy dworca poznańskiego, poczał wobec ekspedienta kiosku gazetowego „Ruchu“ krzykząc w sposób obelżywy na pisma narodowe, szczególnie na „Kurjer Poznański“, „Orędownik Wielkopolski“ i „Polonję“ katowicką, poczem wziął z kiosku gazety te i rozrzucił je po ziemi wśród dalszych obelg na prasę narodową i na personel „Ruchu“, odgrazając się, że wszystkich bezwzględnie usunie i innych ludzi na ich miejsca posadzi. P. Sokolowski poukładał na przedzie stołu kiosku gazety „sanacyjne“, jak: krakowski „Il. Kurjer Codz.“, „Goniec Wielkopolski“, „Dziennik Poznański“, „Gazetę Zachodnią“, warszawską „Gazetę Polską“ i tamtejszy „Kurjer Polski“ i krzyczał, że pisma mają być tak wykładane, jak on to uczynił, że „Kurjera Pozn.“ należy zamawiać nie 350, lecz tylko 30 egzemplarzy, i że należy je położyć w samym tyle.

Przybyły posterunkowy p. p. wezwał p. Sokolowskiego, by zaniechał rozrzucania gazet i uspokoił się, ale p. Sokolowski nie tylko nie usłuchał wezwania posterunkowego, lecz zwrócił

się do asesora Jamrożego z tem, by się skomunikował z naczelnikiem urzędu śledczego p. Zbikowskim i spowodował jego interwencję wobec posterunkowego. Miotanie się p. Sokolowskiego trwało dalej. Dopiero po jakich dwóch godzinach pp. Sokolowski, Jamroży i trzeci osobnik opuścili poczekalnię dworcową.

Tyle goły fakt. Całe zajście jest tak wymowną ilustracją „moralnej sanacji“, że zaprawdę wszelki komentarz mógłby ten opis tylko osłabić. To też ograniczamy się, nim zajście znajdzie echo na innym gruncie, do zapytania pod adresem p. wojewody Raczyńskiego, czy sprawa jest mu znana i co uczynić zamierza, ażeby winny został ukarany i nie ustaliło się mniemanie, że urzędnik wogóle, a tembardziej urzędnik bezpieczeństwa publicznego może się takich dopuszczać brutalnych nadużyć, nie wahając się nawet zasłaniać autorytetem naczelnika urzędu śledczego.

Nadmieniamy dla informacji Czytelników, że asesor poznańskiej dyrekcji kolejowej p. Jamroży zbierał świeżo wśród urzędników tejże dyrekcji podpisy pod protest przeciwko młodzieży w obronie „Nowej kobiety“ p. Kadena-Bandrowskiego.

tem, jedni poczytywali za chwalebny czyn to, co w oczach innych było pospolitą ordynarną zbrodnią. To, co

wśród innych narodów było pojęciem ogólnieobowiązującym, było kwestją uszczupłości, honoru, przyzwoitości, obo-

wiązku obywatelskiego — w Polsce robiono kwestją takiego czy innego stanowiska partyjnego. Ludzie, mówiący po polsku, przestali się nawzajem między sobą rozumieć.

Ten stan rzeczy jeszcze trwa. Pod jednym względem nawet się pogorszył, czy też tylko ujawnił jaskrawiej zło ukryte. Ludzie, którzy dany czyn niegdyś ogłaszali za zbrodnię, dziś dla takich czy innych względów, najczęściej dla zysku czy dla widoków zysku, bronią go, wychwalają, podnoszą do godności zasługi.

W tej sferze, która wszędzie stanowi świadomą, kierowniczą część narodu, my w najnowszej dobie staliśmy się o wiele mniej narodem, niż byliśmy nim jeszcze przed kilkudziesięciu laty. Bo naród to nie tylko wspólny język i wspólne dzieje, ale także daleko idąca wspólność instynktów społecznych, pojęć moralnych i obyczajowych, wspólność wierzeń i przywiązań.

Przy takim rozbiu duchowym nie ma mowy ani o ładzie i porządku w życiu społeczeństwa, ani o silnem państwie. Dlatego to uderzająca jednolitość wśród naszej młodzieży, dla wszystkich już dziś widoczna, jest faktem niesłychanej doniosłości.

Przedewszystkiem da ona Polsce należyłą jednolitość polityczną.

To pokolenie, w którym dziś najstarsi przekroczyli trzydziestkę, najmłodsi zaś siedzą na ławach szkolnych, w bliskiej przyszłości zapanuje w życiu. Ono będzie rządziło Polską. I ono będzie zdolne wydać z siebie silny i trwały rząd, oparty o potężną większość świadomego narodu, który swoją wolę krajowi podyktuje.

Byłoby wszakże wielką powierzchownością, gdybyśmy widzieli w naszej młodzieży tylko jednolitość polityczną. Panujący wśród niej prąd sięga znacznie głębiej. Tam, w tem młodem środowisku odbywa się intensywna wymiana myśli i ścieranie się poglądów na zagadnienia religijne, moralne, obyczajowe, na zagadnienia bytu narodowego, poglądów nie tak rozbieżnych, żeby nie mogły znaleźć wspólnego mianownika. Skutkiem tego przy różnicach indywidualnych, wytwarza się wspólny system pojęć i wierzeń, wspólny kodeks moralny i obyczajowy, wspólna fizjognomja cywilizacyjna. Na nich widać, że są synami jednego narodu, że wspólnej tradycji dziejowej wyrosłymi.

W starszym pokoleniu jeszcze panuje anarchja umysłowa, religijna, moralna, a co zatem idzie polityczna. Wśród młodych anarchja już niema. Tam się szybko organizuje ład duchowy i obyczajowy, a choć z różnych zakątków starszego pokolenia idą usiłowania rozbicia tego ładu, rozproszkowania tej rosnącej siły, dziś już niema wątpliwości, że celu one nie osiągną. Polska jutrzejsza wydobędzie się z tego chaosu, w którym dziś żyje.

Roman Dmowski.

Wzrost drożyzny

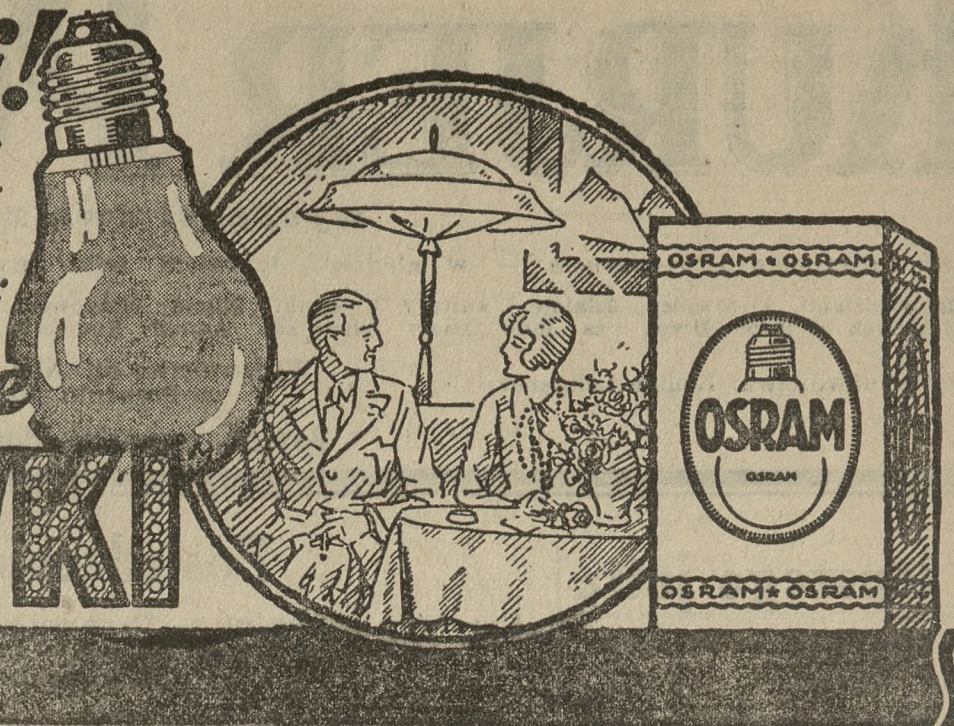
Warszawa, 5. 12. (Tel. wł.) W ciągu listopada, drożyzna w Warszawie wzrosła o 2,2 procent. (w)

Oświećcie lepiej!

Dobre światło podnosi nastrój.

Najnowszy postęp techniki
wewnątrz matcowane

OSRAMÓWKI

Ks. arcybiskup Teodorowicz o rodzinie i kobiecie

Uznanie dla stanowiska młodzieży, szczególnie dla organizacji młodzieży w Poznaniu

W kazaniu, wygłoszonym do młodzieży w Warszawie, powiedział ks. arcyb. Teodorowicz między innymi:

Dokądże to nas prowadzi bezwstydnym obyczaj mody, zabaw, tańców? Dokądże idziemy, ścigając drogę narodu bigamjami? Dokąd to kieruje ów cynizm moralny, który w posłudze zmysłom frymarczy świętościami przysięg i wiarą? Dokąd to steruje ta literatura, która nie tylko broni występku, ale go apoteozuje, a jadem swym brudnym gotowa plwać na święte ideały? I dokądże prowadzi ten cynizm, który się stroi w małe sprawiedliwości i miłosierdzia i domaga się ze szpalt prasy, tej nowoczesnej trybuny publicznej bezkarności dla zbrodni wobec kielkującego już życia? Dokąd to prowadzi te zwyrodniałe instynkty, które zbrodnie przeciw naturze zaliczają w katalog niezawinionych słabości i domagają się dla nich głośno uchylecia karzących paragrafów prawa? Dokąd to popchną te mętne, brudne fale biedne społeczeństwo, które usiłują w swym brudnym i plugawym wylewie zerwać ostatnie jeszcze zapory prawa i odruchy publicznego sumienia i wstydu, które dziś prawo pozwalają sobie nazwać bezprawiem, a sprawiedliwość i jej wymiar zbrodnią?

Nie oszczędzają one niczego, ale nade wszystko godzą w ofiarę swych niskich chuci, w kobietę. Niby to nowe wskazują jej drogi, ażeby widokiem nowości mieć i ludzi i ją i społeczeństwo. Wolają oni o nowy typ polskiej kobiety, tymczasem nową jest tylko w ich obrazach ramiulka na twarzy, ale sam brudny ideał tej „nowej” kobiety jest stary i znany.

Bo przecież ta nowa kobieta jest niczym innym, jak starą grecką heterą. Tylko Grek miał na tyle moralnej kultury i tyle samozachowawczego zmysłu, że upadłej kobiety nie wynosił na ołtarze domowe, że rozróżniał dobrze pomiędzy nią a małżonką i matką. Dzisiejsze nasze i domorosłe pogaństwo radeby społeczeństwo pociągnąć ku przepaści upodlenia i hańby i wszelkie różnice pomiędzy zepsuciem a cnotą, gangreną a zdrowiem, znieść, zatrzeć i zerwać. Podczas gdy pogaństwo przechowało ze czcią w Panteonie swych świętości pamięć matki Gracchów i matron rzymskich, to dziś śmie w polskiej szacie pogaństwo dzisiejsze plwać jadem zatrutym i cynicznym nawet na matkę Polkę!

Dokądże to idziemy, skoro przez ulice stolicy, ale i do najzapadłej wioski, wciska się bogini zepsucia, o toczona rydwanem swoich czcicieli, poprzedzona szumną, rozgłosną, nie raz kosztowną reklamą, która ma swoich wymownych obrońców i rzęzmieszeków, apologetów, heroldów? Ci usprawiedliwiają występkę tej bogini, którą już starzy zwali mater sacra cupidinum, ci kuja dla niej obywatelskie prawa, narzucają aureolę na jej czoło i narzucają jej królestwo i panowanie, szerząc propagandę bezwstydu przez prasę, przez książki i przez żywe słowo, naprzemian to naukowe dla wybranych, to popularne dla mas.

Dokądże więc idziemy i kto duszę

polską dziś obroni przed tym strasliwym najazdem, panowaniem rządami tej okrutnej, grożącej zagładą, bogini?

Czy może ochroni nas starsze pokolenie? Ale gdzież to my słyszymy jego głosy oburzenia? Czyż nas stąd dochodzą protesty obrażonego publicznego sumienia? Gdzież to widzimy trybunały opinii publicznej, sądzące i osadzające zło i bezprawie? Gdzież są ci obrońcy dawnego obyczaju i zasady moralnej, którzy się nie lękają zatrutych strzał cynizmu i ironji?

Lecz oto są obrońcy, występują oni śmiało i publicznie w obronie zdrowia narodowej duszy. Są oni w twoich szeregach, o młodzieży!

Wśród domysłów i pogłosek

Warszawa, 4 grudnia.

Rzadko kiedy zbierał się Sejm na sesję sejmową wśród tak podnieconej atmosfery i wśród takiej powodzi domysłów i pogłosek jak obecnie. Już jutro ma się odbyć pierwsze posiedzenie a dotąd pozytywnego nic nie wiadomo, jak ułożą się wydarzenia.

Opozycja Klubu Narodowego jest opozycją pozytywną, gdyż niezależnie od stanowiska wobec rządu klub ten wysuwa pozytywne hasła i projekty, żeby wspomnieć tylko poprawki do konstytucji, lub też akcję oszczędnościową w zakresie pracy budżetowej. Opozycja lewicy posiada charakter formalnie agresywniejszy, ale jej projekt zmiany konstytucji jest bodajże przez nią samą traktowany nierealnie.

A rząd? Niewątpliwie nawet prace nad zmianą konstytucji posunęłyby się naprzód, o ileby tymczasem ze strony kół „sanacyjnych” nie zaszyły jakieś wydarzenia, któreby utrudniły, jeśli całkiem nie uniemożliwiły wspólnych obrad.

Jakie mogą zająć ewentualności?

Istnieje kilka domysłów. Oto one:

1) Sesja budżetowa rozwija się zupełnie normalnie, a podczas niej zostanie uchwalony i budżet i będą posunięte naprzód prace nad rewizją konstytucji. Nie wiadomo, jakie będą skutki wniosku o wyrażenie wotum nieufności dla rządu, wniosek, który zostanie zgłoszony w Sejmie i niewątpliwie uzyska większość.

2) W razie uchwalenia wotum nieufności rząd p. Światalskiego podaje się do dymisji, a zostaje powołany nowy rząd; wymieniane są tutaj ewentualne kandydatury marszałka Piłsudskiego i ministra Matuszewskiego względnie min. Prystora w razie zaostrzenia stosunków z parlamentem lub też kandydatury gen. Sosnkowskiego czy ministra Kwiat-

Zanim tu wszedłem na ambonę, podano mi wspaniały protest przeciw niemoralnemu odczytowi w Poznaniu, podpisany przez samą młodzież szkół wyższych, a protest ten został opatrzonej podpisami około dwudziestu stowarzyszeń młodzieży.

Dopiero młodzież powiedziała to, co już dawno winni byli wołać starsi, iż nie dozwoli na to, ażeby zatrutowo duszę narodu, i że uczyni wszystko, co w jej mocy, by na zdrowych moralnych zasadach Polskę odrodzić.

Ty, młodzieży droga, tyś zrozumiała dobrze, jakimi drogami przewija się życie i odrodzenie, a znowu śmierć narodu. Ty cynizmowi i zgniliźnie przeciwstawiasz się śmiało i odwrotnie. Ty na czelność zepsucia odpowiadasz godnością obrażonego sumienia publicznego i nieustraszoną odwagą. Ty na propagandę złego dajesz odpowiedź przez nieubłaganą krucjatę przeciw wszystkiemu, co kała, hańbi i zabija duszę narodu.

kowskiego (ostatnią jego mowę oceniają niektórzy jako kandydacką) i w razie tendencji pacyfikowania konfliktu ustrojowego.

3) Przypuszczają inną możliwość: w razie uchwalenia wotum nieufności rozwiązanie Sejmu i ewentualne nowe wybory. Ta koncepcja posiada stosunkowo mało zwolenników, gdyż niema widoków, by po wyborach nastąpiła jakakolwiek korzystniejsza dla „sanacji” sytuacja. Raczej można tylko przypuszczać, że nowe wybory dalyby wyniki dla „sanacji” jeszcze niekorzystniejsze.

4) Słychać poglądy, że możliweby było po uchwaleniu przez Sejm wotum nieufności powołanie gabinetowi Światalskiego tymczasowe kierownictwo rządu. Pozostawałby on tymczasowo u steru do świąt, a wskutek dwutygodniowych ferij świątecznych odroczyłoby się znowu rozstrzygnięcie konfliktu o miejsce.

5) Kombinują, że po ewentualnej dymisji p. Światalskiego nastąpiłby rząd np. p. Prystora w składzie osobistym takim samym, jak p. Światalskiego. W konsekwencji Sejm musiałby i takiemu rządowi wyrazić swój brak zaufania. Doprowadziłoby to musiało w rezultacie do rozwiązania Sejmu i wyznaczenia nowych wyborów. Niektórzy „sanatorzy” chcieliby, żeby wybory zostały odroczone „ze względu na stan bezpieczeństwa publicznego”.

Nie jest wykluczone, że koła „sanacyjne” będą dążyły do wykazania podczas zapowiadającej się sesji, że Sejm chce dokonać rewizji konstytucji, by po rozwiązaniu Sejmu zarządziło plebiscyt pod hasłem: czy społeczeństwo polskie powierza marsz. Piłsudskiemu dokonanie zmiany konstytucji.

To wszystko tylko domysły i pogłoski, bo w Polsce obecnej nie wiadomo dzisiaj, co będzie jutro.

H. W.

kwestji naczelnego publicysty „Przeglądu Gospodarczego”, głównego organu sfer gospodarczych:

„Jeśli w obronie tych przekroczeń słyszy się zupełnie świeżo ze strony jednego z członków gabinetu argument, że rząd miał obowiązek zużytkować według własnego uznania, dla ożywienia gospodarstwa, kwoty dochodów, jakie wpływały ponad prelimitarż, to stwierdzić trzeba, że tego rodzaju pogląd zdradza sposób rozumowania, który bez sprzeciwu w żadnym społecznym państwie konstytucyjnym przyjęty być nie może.

„Władza wykonawcza powinna doznać wzmocnienia, ale wzmocnienie to w żadnym razie nie może sięgać tak daleko, aby rząd był upoważniony do przeznaczania funduszy, jakie wpływają ze świadczeń podatkowych ludności, na te cele, które, choćby w najlepszej intencji, sam wybiera.

„Szafowanie przez jakikolwiek rząd funduszami publicznymi bez żadnej nad tą gospodarką kontroli ze strony czynnika parlamentarnego - społecznego jest rzeczą w normalnych warunkach nie do pomyślenia. Przeciwnie, należy sobie jaknajwyraźniej uświadomić, że niema nawet dla t. zw. silnego rządu, którego stanowisko byłoby konstytucyjnie wzmocnione, żadnego większego niebezpieczeństwa, jak nadmierna samodzielność w gospodarce finansowej, która staje się dla opozycji najłatwiejszym terenem ataków i autorytetem rządu najskuteczniej zachwiać może”.

Min. Moraczewski nie znalazł więc uznania wśród trzeźwo myślących, choć rządowi naogół życzliwych „aktywistów” gospodarczych.

Przed utworzeniem nowego rządu w Czechosłowacji

Praga, 5. 12. — Po pięciu tygodniowych wysiłkach została nareszcie ustalona lista nowego rządu ze współudziałem Niemców i czeskich socjalistów, którzy otrzymują sześć foteli ministerjalnych. Tekę finansów obejmie znomy dr. Englich, jako minister nieparlamentarny. Czescy narodowi socjaliści wysunęli na stanowisko min. spraw zagr. Benesza i dr. Franko na min. poczt. Niemieccy socjaliści obejmą tekę opieki społecznej, czeska partja agrarna dostaje prezesurę ministrów, tekę min. spraw wewnętrznych, min. wojny i rolnictwa. Czeskie związki zawodowe — min. kolei, czeska partja Katolicka Ludowa — min. robót publicznych i kodyfikacji praw. Niemiecki Związek Rolników — min. zdrowia.

W opozycji są obecnie dwa byłe stronnictwa rządowe, a mianowicie: słowacka partja ludowa i niemiecka partja chrześcijańsko-socjalna, a poza tem niemiecka partja narodowa, niemiecka partja narodowo-socjalistyczna i komuniści.

Sfery gospodarcze a przekroczenia budżetowe

Podczas uroczystości poświęcenia nowej elektrowni w Poznaniu minister robót publicznych, p. Moraczewski wygłosił — jak wiadomo — przemówienie na temat zużytkowania przez rząd nadwyżek budżetowych, które wywołało w całym kraju niemalże zdumie-

nie. P. Moraczewski bowiem poczytywał rządowi za zasługę wydanie poza budżetem około miljarða zł w ostatnich trzech latach budżetowych. Zajęliśmy już w tej sprawie stanowcze stanowisko.

Poniżej przytaczamy pogląd w tej

**ABSOLUTNIE ŁAGODNY
KREM DO GOLENIA**
W TUBACH
MAJOLA

Posiedzenie Sejmu

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej).

Sejm przystąpił do pierwszego punktu porządku dziennego preliminarza budżetowego na rok 1930/31.

Marszałek udzielił głosu ministrowi Matuszewskiemu, który bawił w gabinecie ministrów. Zawiadomił ministra porucznik Zaćwilichowski. P. Matuszewski przybył na salę, ale nie mógł się początkowo zorientować, gdzie jest trybuna mówców. Obszedł więc trybunę marszałkowską i dopiero później wszedł na mównicę. Gdy na niej stanął, jakiś poseł komunistyczny zaczął coś wykrzykiwać. Skarcił go trzykrotnie marszałek, i p. Matuszewski zaczął wygłaszać swoje exposé. Gdy minister stanął na trybunie, na ławy ministerjalne weszli premier Światłowski oraz ministrowie Car, Kwiatkowski i Składkowski. Godzina 1,20 minister Matuszewski mówi.

Przed posiedzeniem sejmowym odbyło się posiedzenie klubu B. B., na którym poseł Sławek w przemówieniu

swojem wskazywał na konieczność odprężenia sytuacji. (w)

Warszawa, 5. 12. (Tel. wł.) Godzina 2-ga. Skończył min. Matuszewski swoje przemówienie i zarządzono godzinną przerwę. Po przerwie zabierze pierwszy głos poseł Niedziałkowski (P. P. S.) i zapewne zgłosi wniosek o wotum nieufności rządowi. Drugim mówcą będzie poseł Rybarski — Klub Narodowy.

Przed gmachem sejmowym zebrały się tłumy publiczności. Około godz. 12,30 ulicę Wiejską oczyszczono z publiczności, która zgromadziła się na Pl. Trzech Krzyży, a głównie na stopniach kościoła św. Aleksandra. Do opróżnienia ulicy użyto konnej policji. Równocześnie puszczono hydranty i zaczęto zlewać ul. Wiejską. Po godz. 2-giej, kiedy posiedzenie zamknięto, ściana posterunku policjantów z ul. Wiejskiej. Policja była w dużej liczbie i w pełnym rynsztunku z karabinami i maskami gazowymi. (w)

Przed otwarciem sesji sejmowej

Warszawa, 5. 11. (Tel. wł.). — Wczoraj — jak donosi „Robotnik” — odbyła się w głównej komendzie Policji Państwowej odprawa komendantów powiatowych policji. Komendanci ci otrzymali od swojej bezpośredniej władzy zwierzchniej instrukcje co do zarządzeń w dniu otwarcia Sejmu na terenie całego państwa. Po odprawie komendanci udali się na posterunki służbowe, ażeby dopilnować porządku w ciągu dnia dzisiejszego.

Jako wyraz nastroju w dniu otwarcia Sejmu należy zapisać także aresztowanie 9 członków bojówki socjalistycznej, którzy odbywali właśnie naradę taktyczną. Zostali oni wszyscy aresztowani, a między nimi także niejaki Perczyński, który był instruktorem bojówki P. P. S. Sanacyjna agencja Iskra donosi, że przy jednym z aresztowanych, Lesiaku, znaleziono w portfelu bilet wizytowy marsz. Daszyńskiego, na którym skreślone jest następujące zdanie: P. Lesiaka i Łunickiego (również aresztowany) proszę do swojej kancelarii.

W przeddzień zebrała się Sejm wystąpił z P. P. S. Zygmunt Klemensiewicz, b. poseł do austriackiej rady państwa i do pierwszego Sejmu pol-

skiego. Równocześnie wystąpił z partji przywódca P. P. S. w okręgu boryslawskim, Oktawiec. (w)

Warszawa, 5. 12. (AW.) Wczoraj Rada Ministrów zaakceptowała plan budowy tanich mieszkań robotniczych i pracowniczych przez zakłady ubezpieczeń społecznych, które przeznacza na ten cel 125 milionów złotych. Następnie powzięto uchwałę co do projektu ubezpieczeń na starość. Rada Ministrów uchwaliła obniżyć wiek uprawnionych do rent starczych z 65 lat na 60 lat. Decyzje powyższe Rady Ministrów wejdą w życie przez uchwały sejmowe albo też w razie rozwiązania parlamentu wprowadzone będą rozporządzeniami Prezydenta Rzplitej, posiadającymi moc ustaw.

Warszawa, 5. 12. (AW.) Ilość biletów na galerję sejmową i do kuluarów została poważnie ograniczona. Zmniejszono nawet liczbę kart wstępu dla urzędników. Prezydium Rady Ministrów otrzymało z kancelarii Sejmu pismo, z prośbą o niedelegowanie na najbliższe dwa posiedzenia Sejmu więcej, niż 2 urzędników ze względu na szczupłość miejsca zarezerwowanego dla urzędników.

Włoska para królewska u Papieża

Rzym, 5. 12. (Radio wł.). Dzisiaj przed południem udała się włoska para królewska w towarzystwie ministra spraw zagranicznych Grandiego oraz wyższych urzędników dworu królewskiego, do miasta watykańskiego aby Papieżowi złożyć wizytę. Przy wejściu do miasta watykańskiego, powitał królewskich gości gubernator miasta Serafini. Para królewska wraz z

otoczeniem udała się następnie przez podwórze Piotra, Borgji i Damazego do wielkiej sali gdzie oczekiwał ich Ojciec św.

Wojska watykańskie tworzyły szpalier w ulicach miasta watykańskiego oddając honory królewskie. Orkiestry gwardji papieskiej grały hymn królewski.

Zatarg chińsko-sowiecki

Noty wielkich mocarstw wywołały w Moskwie niezadowolenie — Bezpośrednie układy chińsko-sowieckie — Neutralność Japonji — Co wart pakt Kellogga — Pożyczka amerykańska

Moskwa, 5. 12. (PAT). Opublikowano tekst noty Stanów Zjednoczonych, wręczonej przez ambasadora Francji p. Herbetta — Litwinowowi. Rząd St. Zjednoczonych wyraża nadzieję, że Chiny i Rosja powstrzymają się, względnie odstąpią od wrogich sposobów uregulowania konfliktu i uważać będą za możliwe dojście w najkrótszym czasie do porozumienia na pokojowej drodze. Noty francuska, angielska i włoska nie zostały ogłoszone, oficjalny komunikat stwierdza jednak, że są one identyczne z notą amerykańską.

Równocześnie ogłoszono odpowiedź rządu sowieckiego na powyższe deklaracje oraz protokół podpisany w Wikołsku - Usuryjsku przez pełnomocnika mukdeńskiego Tsaja i agenta sowieckiego Simonowskiego, będący pierwszym oficjalnym aktem nawiązanego obecnie między Sowiecami a rządem mukdeńskim bezpośredniego porozumienia.

Prasa wita z wielkim zadowoleniem protokół narad chińsko - sowieckich przedstawicieli, widząc w nim potwierdzenie faktu, że rząd mukdeński przyjął wszystkie warunki Sowieców, o tyle z całą zapalczywością występuje przeciw interwencji wielkich mocarstw. Akcja ta traktowana jest jako gest wrogi, mający na celu

podtrzymanie chwiejącego się rządu nankińskiego i obronę przez interwencyjne mocarstwa własnych interesów na terenie chińskim.

Moskwa, 5. 12. (AW) Prasa sowiecka donosi, iż konflikt w sprawie wschodnio - chińskiej kolei można uważać za zlikwidowany. Przedstawiciel rządu sowieckiego Simonowskij oraz przedstawiciel rządu mukdeńskiego Tsaj opracowali projekt, w myśl którego obie strony zobowiązują się uznawać w całej pełni układ z roku 1924, dotyczący kolei wschodnio-chińskiej. Znaczy to, że wspólny rząd rosyjsko - chiński tej kolei zostanie przywrócony.

Tokio, 4. 12. (AW). Rząd postanowił zachować ścisłą neutralność wobec konfliktu chińsko - sowieckiego i nie przyłączyć się do démarche Stanów Zjednoczonych w Moskwie i Nankinie.

Paryż, 5. 12. (PAT). Prasa omawia opartą na pakcie Kellogga interwencję mocarstw w konflikcie między Moskwą a Nankinem. Powstaje pytanie — pisze „Journal des Debats” — czy ludzie, kierujący polityką wielkich mocarstw, nie utracili kompletnie poczucia śmieszności. Jak można po kilku miesiącach krwawych potyczek między wojskami sowieckimi i chińskimi, gdy te ostatnie zostały pobite

i rozpoczęły rokowania pokojowe, wyrażać nadzieję, jak to głosi n. p. nota francuska, że Rosja i Chiny „zrzekną się rozpoczęcia i popierania akcji zaczepnej”

Według „Figaro” wojskowa demonstracja sowiecka wobec Chin wymierzyła silny cios w pakt Kellogga. Narzędzie ludziom otwierają się oczy. Przez dziwną ironję losu zamiast tego, aby pakt Kellogga ochraniał narody, rządy usiłują go ochronić. Wszystko odbywało się tak, jakby pakt Kellogga nie istniał. Nie jest to zaiste rzeczą pocieszającą.

Sukces narodowców w Kutnie

Kutno, 5. 12. (Tel. wł.) W niedzielę odbyły się tu wybory do rady miejskiej, które przyniosły poważne zwiększenie liczby mandatów obozu narodowego.

Lista narodowa uzyskała 8 mandatów w miejsce dotychczasowych 4, podwoiła więc swój stan posiadania.

P. P. S. straciła 5 mandatów, uzyskując 9 mandatów zamiast dotychczasowych 14. Tem samem socjaliści utracili swą dotychczasową większość w radzie miejskiej (ogólna liczba mandatów wynosi 24). Klęskę ponieśli też komuniści, którzy mieli 3 mandaty, a obecnie zdobyli tylko 1. Żydzi uzyskali 6 mandatów (z tego 3 prawicowe, 3 lewicowe).

Radni, wybrani z listy narodowej, utworzą w radzie miejskiej osobny klub narodowy. Niestety, mimo zmniejszenia się wpływów lewicy, żywiły narodowe nie mają jeszcze w radzie bezwzględnej większości.

Spór o bieguna południowy

Kopenhaga 5. 12. (Radio wł.) — Donoszą z Oslo, że Wisting, były towarzysz Amundseny w wyprawach do bieguna północnego i południowego, oświadczył, iż w swoim czasie wyprawa Amundseny na saniach do bieguna południowego odkryła tam w przeciwieństwie do wiadomości Byrda — lodową płaszczyznę. Być może, iż Byrd leciał w kierunku bardziej zachodnim.

Co do praw państwowych do bieguna południowego, oświadczył Wisting, iż Norwegia rości sobie pretensje do 200 km pasa po obu stronach drogi, którą Amundsen odbył na saniach. Podobnie, strefa leżąca po obu stronach drogi Scotta i Shackletona, należy do Anglii.

Odnaczenie p. Fudakowskiego

Paryż, 5. 12. (PAT) Prezes Fudakowski wybrany został członkiem zagranicznym akademii rolnictwa. Fudakowski złożył wczoraj popoł. na posiedzeniu akademii memoriał o sytuacji rolnictwa w Polsce.

Zabiegi o poparcie międzynarodowe

Do wczorajszego artykułu wstępnego zakradł się błąd drukarski, który utrudnił Czytelnikowi zrozumienie odnośnego ustępu. Wobec ważności tego ustępu podajemy go poniżej raz jeszcze w brzmieniu poprawnem:

...Ówczesne (w okresie wojny rosyjsko-japońskiej) rewolucyjne poczynania socjalistów polskich, które niejednokrotnie zwyrodniały w bandytyzm, były przyczepką do rewolucji rosyjskiej. Wobec tego nawet się nie bardzo dziwimy, że obecnie P. P. S. idzie w sprawie sytuacji naszej wewnętrznej po sukurs do Drugiej Międzynarodówki. Nie dziwimy się, ale zwalczamy i zwalczać będziemy. Uważamy natomiast, że nie do twarzy z potępieniem internacjonalistycznych metod — pilsudczykom z dzisiejszej Frakcji Rewolucyjnej (B. B. S.) Co więcej: jakżeż wygląda przeciwstawianie się pilsudczyków ze sfer inteligencji masońskiej - radykalno - demokratycznej wygrywaniu przez P. P. S. Drugiej Międzynarodówki, skoro ich leader poseł Makowski, b. minister sprawiedliwości w pierwszym rządzie pomajowym i obecny z ramienia B. B. prezes sejmowej komisji konstytucyjnej, wysuwa, jako cel reformy polskiego ustroju państwowego: „braterstwo międzynarodowe” i podporządkowanie wszystkich demokracji u nas „zwycięskiej, solidarnej i zorganizowanej demokracji ludzkości”? Na co się gorszyć wygrywaniem przez innych międzynarodówki socjalistycznej, gdy się samemu ma na myśli międzynarodówkę masońską? gdy się do niej nie dwuznacznie apeluje?

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212,97 zł, gotówką 212,55 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,54 zł, gotówką 173,19 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5 grudnia 1929.
Przebieg dzisiejszego zebrań giełdowego był w dalszym ciągu spokojny.

Z pap. państw. płacono za 5 proc. poz. konwers. 48,50—48 proc. i za 4 proc. poz. inwestycyjną 113,—, 8 proc. listy dolarowe pozostały po wczorajszym kursie 88 proc. w transakcjach (przy dew. 8,89½). Mniejsza ilość 6 proc. listów handlowano po 20,50 bez kursu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych handlowano mniejszą ilość bez notowania Bku. Kwileckiego po 85,—, za Browar Krotoszyński płacono 25,—. Poza tem oddawano bez transakcji i bez notowania R. Maya po 90,— i Herzfeldy po 40,—.

Cedula urzędowa z dnia 5 grudnia 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 48,50—48% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 88% +
(Kurs w złotych)

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 113,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Browar Krotoszyński i em. zł. 25,— P.
Tendencja: Spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 5 grudnia 1929 r.
Waluty Gotówka
Dol. St. Zjedn. tr 8,90 sp. 8,92 kup. 8,88

	Dewizy:		
	trans.	sprzeż.	kup.
Belgia	124,79	125,10	124,48
Łondyn	043,50½	043,61	043,40
Nowy Jork	008,89½	008,91½	008,87½
Paryż	035,12	035,21	035,03
Szwajcaria	173,29	173,72	172,86
Sztokholm	240,23	240,83	239,63
Wiedeń	125,45	125,76	125,14
Włochy	046,68	046,80	046,56

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 000,00 000,00 116,25
5% poz. premj. dol. 000,00 000,00 065,25
5% poz. konw. 000,00 000,00 049,75

Akcje w złotych:
Bank Polski 165,75—167,50
Bank Zw. Sp. Zarob. 000,00—078,50
W. T. Węgla 064,00—069,50
Starachowice 000,00—021,25

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.
Berlin, dnia 5 grudnia 1929.

Pszenica march. od st. zał.	76-77 kg. przeciętn. jakości	242,00—243,00
Tendencja słabsza.		
Pszenica march. od st. zał.	78 kg. przeciętn. jakości	245,00—246,00
Tendencja słabsza.		
Zyto march. od stacji załad.	72 kg. przeciętn. jakości	173,00—174,00
Tendencja słabsza.		
Owies march. od stacji załad.		153,00—161,00
Tendencja słabsza.		
Jęczmień browarny		187,00—203,00
Tendencja spokojna.		
Jęczmień pastewny i przemysłowy		167,00—177,00
Tendencja spokojna.		
Kukurudza Rumuńska zdrowa sucha. wprost fr. wag. Berlin		000,00—166,00
Tendencja stała.		
Maka szenna		29,50—35,25
Tendencja spokojna.		
Maka żytnia		24,80—27,60
Tendencja nieco słabsza.		
Ospa pszenica		11,00—11,50
Tendencja spokojna.		
Ospa żytnia		9,75—10,50
Tendencja spokojna.		
Groch Victoria		29,00—38,00
Groch dr. ad.		24,00—28,00
Groch pastewny		21,00—22,00
Pełuszka		20,50—22,00
Bób polny		19,00—21,00
Wyka		23,00—26,00
Łubin niebieski		13,75—14,75
Łubin żółty		16,50—17,25
Makuch rzepacowy		18,50—19,00
Makuch lnia		23,80—24,00
Wyłoki suszone		08,90—09,40
Srót Soja		18,10—18,50
Platki ziemniaczane		15,00—15,60
Ziemniaki jadalne białe		1,80—2,20
Ziemniaki jadalne czerwone		2,10—2,50
Ziemniaki jad. inne żółte		2,40—2,70
Ziemniaki jadalne nerkowe		3,50—4,00
Ziemniaki fabryczne w fg.		0,08—0,00

Uwaga: do ziemniaków.
Dobre ziemniaki fabryczne w poszukiwaniu.

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złote w Berlinie
z dnia 5 grudnia 1929.
Wyplaty na Warszawę 46,725—48,925
Noty wielkie: 46,60—47,00

Oświadczenie rządu w sprawie urzędniczej

Warszawa, 4. 12. (PAT.) W dniu 4 bm. p. prezes Rady Min. dr. Świąłski przyjął przedstawicieli 13 związków pracowników, które zgłosiły się do premiera w sprawie poprawy bytu pracowników państwowych. W odpowiedzi na przedłożone przez delegatów postulaty p. Premier oświadczył delegację co następuje:

Sprawa poprawy bytu pracowników państw. została w ostatnim czasie wyraźnie zepchnięta na tory polityczne. Jest to droga niebezpieczna, jest to o-koliczność, która każdemu rządowi może utrudnić tylko a nie ułatwić kontakt z organizacjami urzędniczymi. Dziękuję panom za to, że właśnie rozumiecie sytuację. I dlatego tylko zdecydowałem się chętnie nie tylko przyjąć panów, nie tylko wysłuchać panów postulatów, lecz i sam wyjaśnić panom moje w tej sprawie stanowisko.

O samej sprawie poprawy bytu pracowników państw. rozmawiać mogę z panami tylko jako szef rządu z pracownikami państwa, któremu jednako-wo służymy. Ublżyłbym godności pa-nów, którą my wszyscy, pracownicy państwowi, strzec przedewszystkiem musimy, gdybym mówił z wami jako pracodawca z pracownikami. Państwo jest wprawdzie jednym wielkim war-żatkiem pracy, lecz nasz stosunek do tego warsztatu pracy nie tylko ze względu formalno-prawnych układać się musi tak tylko, aby dobro tego warsztatu w żaden sposób i na żaden szwank narażone być nie mogło. Wiem zresztą, że pracownicy państwowi tak właśnie swój obowiązek wobec pań-stwa rozumieją. Materialne zaopatrze-nie pracowników państwowych wyma-ga polepszenia. Teza ta jest słuszna. Ten postulat musi być realizowany konsekwentnie. Może to jednak być dokonywane tylko stopniowo i tylko w miarę rzeczywistych możliwości pań-stwa. Nie ulegajcie przeto panowie żadnej demagogii, tak skwapliwie po-dejmowanej przez te czynniki, które odpowiedzialności za państwo nie czu-ją. Żerowanie na czyjejś biedzie to za-danie proste i nieskomplikowane. Idąc taką drogą można zyskać popularność, lecz nie można poważnie posunąć sa-mej sprawy naprzód. Jestem zdecydo-wanym zwolennikiem poprawy bytu pracowników państwowych, lecz także nie mam żadnej ochoty sam bawić się w demagogię i dawać obietnice, któ-rych rząd nie mógłby wykonać.

Jakaż jest, mimo to, panowie sytu-acja? W budżecie na ogólną sumę wy-datków 2 miljardy 950 milionów wy-datki personalne stanowią sumę, wy-noszącą prawie 2 miljardy. Sam tylko dodatek mieszkaniowy, o wypłatę któ-rego chodzi pracownikom państwo-wym, wynosi 96.400.000 zł. Czy świat pracowników państwowych wie, jakie to sumy w budżecie państwa należa-łyby zmobilizować, aby od razu polepszyć zaopatrzenie pracowników, tak aby ja-kieś dodatnie osiągnąć z tego skutki. A czy podwyższenie wpływów z podat-ków w momencie gospodarczo - tru-dnym może być uzasadnione? A oszczędności w wydatkach rzeczowych jeśli się te wydatki zna, czyż mogą być znaczne? Przykra to prawda, niemniej jednak nie mogę panom w najbliższej przyszłości obiecać wydatnej podwyżki uposażeń.

Znam dobrze wszystkie postulaty pracowników państwowych i nie prze-chodzę nad nimi bynajmniej do po-

rządku dziennego. Droga jednak, jaką iść mi wypada, może być w najbliższej przyszłości tylko następująca: 1) w bieżącym jeszcze roku budżetowym z osiągniętej nadwyżki kasowej wypła-ćna będzie część dodatku mieszkani-o-wego za rok 1928. Część ta wynosić będzie od 25 do 33 proc., tak aby na-gorzej płatne kategorie pracowników mogły otrzymać większy procent do-datku; 2) uważam za słuszny postulat skoordynowanie postanowień ustawy emerytalnej pracowników państwo-wych z rozporządzeniem prezydenta Rzplitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, tak aby zachowana była ciągłość funduszu przy przechodzeniu na służbę państwową i odwrotnie. Przeprowadzenie tych przepisów pole-cę ministerstwu skarbu; 3) godzę się na nowelizację pragmatyki służbowej pracowników państwowych. Pracę nad tem zlece komisji dla usprawnienia administracji państwowej, jaka istnie-je przy prezydium Rady Ministrów; 4) tej samej komisji usprawnienia ad-ministracji państwowej zlece szczegó-łowe rozpatrzenie złożonych mi przez poszczególne organizacje dezzyderatów w sprawach pomocy lekarskiej i po-mocy szkolnej. Szczegółowe wnioski, jakie w tych sprawach zostaną mi zło-żone, traktować będę z całą życzliwo-ścią, zawsze jednak tylko w takich granicach, które zapewniam mi będą równowagę budżetową.

Oto, proszę panów, wszystko, co mo-gę panom powiedzieć. Od każdego pracownika państwowego, od najniż-szych stopni poczynawszy, wymagać mu-szę nie tylko zrozumienia troski o do-bro tej służby, którą pełni, lecz i wy-robienia obywatelskiego, które nie po-zwala żądać od państwa więcej, niż państwo dać może. W jeszcze więk-szym stopniu tego ogólnego ujęcia in-teresów i możliwości państwa wyma-gać muszę od przedstawicieli zawodo-wych organizacji urzędniczych.

Od redakcji: W związku z o-świadczeniem prezesa Rady Ministrów musimy zaznaczyć, że, jeżeli o nas cho-dzi, nie traktujemy sprawy urzędniczej z punktu widzenia politycznego. Po-stulat, wysunięty przez p. Świąłskie-go, o konieczności dbania o równowa-gę budżetową jest słuszny i zupełnie zrozumiały. Co do nas, właśnie w ra-mach tego postulatu rozpatrujemy to nad wyraz przykre zagadnienie. I dlatego zapytujemy: czemu nie pomy-słano o urzędnikach, gdy ujawniły się olbrzymie nadwyżki budżetowe w ro-ku 1927/28? Czy zamiast wydawać pie-niądze nieraz lekkomyślnie, jak to stwierdzają sprawozdania Najwyż-szej Izby Kontroli Państwa, nie należa-ło postarać się choć o skromną podwyż-kę pensyj? Pytania te są tem bar-dziej zrozumiałe, że min. Moraczewski w Poznaniu szczycił się wydawaniem nadwyżek budżetowych, twierdząc, że należało to do obowiązków rządu pod groźą rozstrzelania ministrów. I isto-tnie pieniądze te wydano, dziś już ich niema, i rząd musi odrzucać żada-nia warstwy urzędniczej. Rząd jed-nak nie może się dziwić, że w świetle nadwyżek budżetowych, sprawozdań N. I. K. oraz oświadczenia p. Mora-czewskiego zarzuca mu się w sprawie urzędniczej zachowanie, które wywo-lują rozgoryczenie, zupełnie niezależne od działań politycznych.

telnie pomoc, aby uwolnić zagrożone dusze ludzkie.

Później zostaje biskupem. — Praw-dziwy z niego Książę Kościół! Dla sie-bie nieublagany i twardy, dla innych pelen wyrozumiałości dobroci. Uczy z ca-lą powagą apostołską, że wszelka wła-dza płynie od Boga. Gdy jednak omni-potencja państwowa w osobie cesarza Djoklejana zaczyna tępić w ostatnim wybuchu nienawiści prawdę Chrystu-sową, wtedy staje się pastorał w rękę jego gromem Bożym, bijącym nieustra-szenie w szczyty imperjum. Nie to, że grozi za to kara śmierci. Z uśmiechem spogląda na szamocącą się wściekłość pana tego świata, — on Książę zaświa-towej dynastji. Patrzy na to, jak impe-rjum rzymskie przychodzi z trzykróło-wym holdem do Chrystusa.

Umiera w swojej stolicy, wpatrzony w słoneczne brzaski wolnego już Ko-ściół. Tym mężem wielkiej miary jest św. Mikołaj biskup. Czeć go i dzisiaj cały świat katolicki, cerkwi schizmaty-ckiej przysłał nawet chwilami — wbrew swej woli, a dzięki ciemności

swoich czcicieli — niemal majestat sa-mego Boga.

Warto pomyśleć, czy godzi się wyo-brazać go sobie w roli dobrotliwego wujcia, przynoszącego dzieciom, niemo-gącym doczekać się gwiazdki, pierniki i zabawki! Tyle dla rehabilitacji.

X. Józef Pradzyński.

N. b. Niechże już nareszcie, kto chce, święci wielkiego biskupa, słody-czami, ale pod warunkiem skorygowa-nia obrazu, jaki się wytworzył w jego wyobraźni.

Wielkie zebranie kupiectwa, rzemiosła i przemysłu w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 4 grudnia

Istniejąca w Bydgoszczy od roku Ra-da Gospodarcza, w skład której wcho-dzą przedstawiciele organizacji han-dlu, przemysłu, rzemiosła i właściciele domów, zwołała na wtorek 3 b. m. wiel-kie zebranie do sali Resursy Kupieckiej, na które przybyło przeszło 600 osób. Ze-braniu przewodniczył prezes Rady i za-razem prezes Związku Towarzystw Ku-pieckich na obwód nadnotecki p. Ma-kymilian Sentkowski.

Referat o obecnem położeniu gospo-darczem i rządowych projektach po-datkowych wygłosił pos. A. B. Lewan-dowski (Stron. Nar.). Stwierdził on, że są trzy czynniki, regulujące dodatnio życie gospodarcze. Są to: zrównoważo-ny budżet, należyte pokrycie pieniądza obiegowego w kruszcu i aktywny bi-lans handlowy. By naprawić niekorzy-sną sytuację gospodarczą, należy zmie-nić system podatkowy. Należy nasam-przód obniżyć podatek obrotowy. Rów-nież warunkiem rozwoju gospodarcze-go jest spokój na terenie politycznym. Każda niepewność i niewyjaśniona sy-tuacja bardzo szkodzą życiu gospodar-czemu.

Następny referent dyr. Palicki ze Związku Fabrykantów omówił najwa-żniejsze postanowienia ustawy o podatku dochodowym i obrotowym, udzielając wyjaśnień źle przez podatników pojmo-wanych przepisów. Naczelnik urzędu opłat stemplowych p. Mrugasiewicz przedstawił najważniejsze przepisy u-stawy o opłatach stemplowych.

W wyniku referatów uchwalono czte-ry rezolucje. W pierwszej zebrani od-noszą się do Sejmu, by przy rozważaniu nowego budżetu myślał wytyczną w pra-cy było dzisiejsze trudne położenie. Dla-tego wzywają Sejm do ograniczenia budżetu do nieodzownych granic przez wprowadzenie oszczędności, by umożli-wić obniżenie ciężarów podatkowych.

W drugiej rezolucji zebrani przed-stawiciele sfer gospodarczych protestu-ją przeciwko układowi polsko - niemiec-kiemu, godzącemu w najistotniejsze in-teresy gospodarzy ziem zachodnich. — Szczególnie nie do pomyślenia jest pra-wo osiedleńcze dla handlu niemieckie-go, które poderwie nasz bilans handlo-wy wskutek przyływu obcych towa-rów i wypre rodzimą produkcję. W tej samej mierze zagrożone jest rzemio-sło polskie. Wzywa się przeto posłów, aby za żadną cenę nie ratyfikowali po-dobnego traktatu.

W dalszej rezolucji zgromadzeni wzywają Izby Przemysłowo - Handlo-wą i Rzemieślniczą, by zaprotestowały przeciw redukcji kredytów w M. K. O., która miała nastąpić na zlecenie komi-sji rewizyjnej Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu.

Ostatnia zaś rezolucja o znaczeniu ściśle lokalnem protestuje przeciwko zmianie właścicieli domów, co nie tylko naraża właścicieli domów na nowe wy-datki, lecz również wprowadza dezo-rientację ogólną przy dokonywaniu transakcyj handlowych.

Nastroj na zebraniu był bardzo sta-nowczy i jednolity. M.

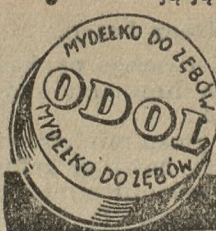
Projekt nowej ustawy

Warszawa, 5. 12. (AW.) Mini-sterstwo pracy i opieki społ. przygo-towało projekt ustawy złączenia Pań-stwowych Urzędów Pośr. Pracy z in-stytucją funduszu bezrobocia. Nowa ustawa zawierać będzie wszystkie wy-dane dotąd rozporządzenia z dziedzi-ny pośrednictwa pracy i niesienia po-mocy bezrobotnym.

Krwawa demonstracja Bundu żydowskiego

Warszawa, 5. 12. (Tel. wł.) Gdy wczoraj w nocy około godz. 10-ej prze-chodziła obok pałacu Mostowskich uli-cą Przejazd demonstracja Bundu ży-dowskiego, wynikło zamieszanie i pa-dły strzały rewolwerowe. Okazuje się, że w tłumie padło kilka okrzyków przeciwpaiństwowych i przechodzący

ZĘBY które straciły barwę od uży-sku-ja ją szybko przez stosowa-nie mydła do zębów

Odol. Spróbujcie — a przekonacie się, że przy dłuższem uży-waniu mydła Odol zęby stają się śnie-zno-białe. Tw 784

wówczas inkasent, 19-letni Jaworow-ski, usiłował schwycić jednego z krzy-czących i zatrzymać go. W tej chwili padły strzały. Jedną z kul ugodziła Jaworowskiego w pierś, a śmiertelny postrzał w głowę otrzymał stojący obok niejaki Grunwald. Obaj zmarli.

Zw. Tow. Przemysłowych i Rzemieśln. w Poznaniu

Przypomina się wszystkim pp. pre-zesom o Zjeździe Prezesów, który od-będzie się w niedzielę 8 grudnia rb. o godz. 11-tej przed poł. w Poznaniu na sali p. Jarockiego przy ul. Masztalar-skiej 8a. Prosimy o przybycie wszyst-kich pp. prezesów Towarzystw oraz pp. prezesów okręgowych. Za Zarząd:

(—) Fr. Górczak, prezes,
(—) Tad. Piotrowski, syndyk

Przy
reumatyzmie
zazębieniu
ból głowy
ASPIRIN
tabletki

Oryginalne opakowania z czerwonymi banderolami i znakiem "BAYER" w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach

RABKA

W grudniu zostanie otwarty pensjonat

„KAPRYS“

(H. Mierzyńskiej i H. Langowej)

Położony w centrum zdrojowiska. Woda bieżąca, ciepła i zimna w pokojach. Cen-tralne ogrzewanie. Kąpiele mineralne w domu. Kuchnia pierwszorzędną. Bliż-szych informacji udziela w Warszawie Kolektura Loterii A. W. Wolańska, Nowy Świat 53, tel. 194-05. Od 10 grudnia, zarząd pensjonatu w Rabce. nw 5620

MASQUE ROUGE

najmodniejsze
perfumy i puder

ROUGE REDOUTÉ

pomadka do ust
gwarantowanie
nieszkodliwa

marcel guerlain
PARIS

Kino Renaissance Kantaka 8/9

Od czwartka, jedna z najlepszych komedji p.t.

„Bogini Pokus“

ze słynnym Charlie Murray'em
bpw 1106

**LIKIERY
i WÓDKI
HULSTKAMPA**

Tw 68

Rozważanie

Rehabilitacja

Dawno temu, bo 6 grudnia 352 r. u-marł w Azji Mniejszej wybitny mąż, znany i czczony daleko poza granicami swej ścisłej ojczyzny. Był synem bogatego rodu, jedynakiem. Chował się w dobrobycie i powodzeniu. Mimo to zachował równowagę umysłu. Majątek był mu i pozostał do końca życia jedynie środkiem, nigdy celem. W naszych czasach stałby może na czele jakiej po-tężnej organizacji dobroczynnej i spo-łecznej. Zrozumienie bowiem cudzej doli było szczególnym rysem jego po-staci.

Został księdzem. Wkrótce potem zaczęła się srożyć zaraza. Staje w pierwszych szeregach ratowniczych. Naraża się osobiście. Bez odrobiny ża-lu rozdaje z bogatych zasobów mająt-ku. Miłosierdzie jego ma w sobie dużo walorów psychologicznych. Słyszy, że pewna rodzina pcha trzy córki dla ka-rjery na bezdroża. Podsuwa więc sub-

DZIAŁ GOSPODARCZY

„Gilzograny” w świetle krytyki naukowej

Wielokrotnie poruszana już była w prasie sprawa nowego wynalazku t. zw. gilzogranych, które wzbudzały dość wielkie zainteresowanie publiczności w czasie P. W. K. Chcąc wyjaśnić ostatecznie owo zagadnienie zwróciliśmy się do specjalistów w sprawach rolniczych i otrzymaliśmy między innymi oświadczenie, które zamieszczamy poniżej:

Pomysł zastosowania wazoników wyciskanych np. z kompostu lub torfu nie jest sam przez się nowością, gdyż wazoniki takie od dawna już są stosowane lecz tylko w ogrodnictwie i częściej w hodowli roślin, tj. tam, gdzie chodzi o indywidualny, bardzo staranny wychów poszczególnych egzemplarzy roślin, gdyż system ten związany jest z tak wielkim nakładem pracy, że na większą skalę w masowej produkcji zastosować się dotąd nie dał. Natomiast w gilzogranach naprawdę nowością jest zastosowanie do wyrobu wazoników nowego materiału składającego się z mieszaniny krowieńca, torfu i nawozów sztucznych. Nie ulega kwestii, iż wyrób wazoników z tego rodzaju materiału bardzo wilgotnego i nieprzyjemnego w manipulacji jest jeszcze znacznie bardziej kłopotliwym. Trudno przesądzać z absolutną pewnością, jaki wpływ może mieć na rośliny zastosowanie takiego materiału, jednakże z góry przewidzieć można, że wpływy mogą być tu różne, tak dodatnie, jak nawet i ujemne. Ponieważ zastosowanie gilzogranych miałoby jednocześnie zastąpić nawożenie roli normalnym obornikiem, nie można przeto przy rozpatrywaniu całokształtu zagadnienia nie uwzględnić wpływów, jakiego to mieć musiało na ogólny stan kultury roli, zwłaszcza przy regularnym powtarzaniu się tegoż w ciągu dłuższego szeregu lat. Autor wynalazku zdaje się z lekkim sercem przechodzić do porządku dziennego nad wszelkimi doświadczeniami nowoczesnej wiedzy z dziedziny gleboznawstwa, uprawy roli i fizjologii roślin, zbywając te zagadnienia ogólnikami lub kategorięcznymi twierdzeniami na korzyść gilzogranych, nie przedstawiając zresztą żadnego materiału dowodowego.

Pozostając jednak nawet w ramach zagadnienia wpływu gilzogranych tylko na to pokolenie roślin, które w nich zostało wyhodowane, trzeba stwierdzić, że bez wykonania doświadczeń ścisłych nie można a priori powiedzieć nie można. Potrzeba więc doświadczeń i bezstronnego traktowania sprawy przez czynniki do tego powołane. Niestety fakt niedostarczenia przez p. Kwiecińskiego obiecanych przezeń gilzogranych dla doświadczenia, jakie zaproponowano mu wykonać na posiedzeniu w dniu 19. 11. rb. (patrz artykuł inż. Zygmunta Jakubowskiego w Poradniku Gospodarskim nr. 43 rb.), nie rzuca dobrego światła na działalność wynalazcy, który, zdawałoby się, powinien był zrobić wszystko, co od niego zależało, aby wykorzystać tak szczęśliwą dłoń propozycji. Stwierdziliśmy przytem, iż wina niedoświadczenia leży tylko po stronie p. Kwiecińskiego, gdy faktycznie na Solaczu wszystko już było przygotowane (zasiano już nawet parcele porównawcze) i niestało tylko samych gilzogranych. Wprowadził Izbę Rolniczą faktycznie odmówiła swej pomocy, co świadczy zresztą tylko, iż po zorientowaniu się w zagadnieniu nie uważała go za dość poważne, aby angażować swój autorytet i swe środki, lecz stwierdzić wypada, iż ostateczny spór zagadnienie 2100 gilzogranych nie musi być chyba znowu tak kłopotliwym, aby stanowiło przeszkodę nie do zwalczania nawet dla przeprowadzenia zasadniczego doświadczenia orjentacyjnego, jeżeli jednocześnie namawia się rolników do wyrabiania setek tysięcy gilzogranych celem użycia ich w normalnej produkcji polowej; jeśli zaś nastroczało to naprawdę tak wielkie trudności, to jakżeż można namawiać do powyższego rolników praktyków, zważywszy iż na 1 ha potrzeba jest gilzogranych 111—160 tysięcy sztuk.

Wogóle w całym stawianiu sprawy przez p. Kwiecińskiego są pewne punkty niezrozumiałe, które utrudniają wyrobienie sobie poglądu na całokształt jego działalności. Jak mówią, miał on już zwracać się w swoim czasie do ministerstwa rolnictwa, które jednak po zapoznaniu się ze szczegó-

łami zajęło stanowisko krytyczne i nie uważało za wskazane poświęcić gilzogranom więcej uwagi. Natomiast widzieliśmy na P. W. K., iż wynalazek p. Kwiecińskiego był popierany przez inne ministerstwo, nie mające nic wspólnego z zagadnieniami rolnictwa, a mianowicie ministerstwo komunikacji; zrozumiałem jest co prawda, iż ministerstwo to interesuje się możliwością wykorzystania olbrzymiej powierzchni arealu należącego do niego, a ciągnącego się wazutkiem paskiem wzdłuż wszystkich linii kolei żelaznej, który to areal nie nadaje się prawie do normalnego zagospodarowania rolnego; jednakże wątpliwym wydać się musi, czy ministerstwo komunikacji ma odpowiednich fachowców dla oceny pomysłów noszących tak specyficzny charakter rolniczo-ogrodniczy.

Zresztą wogóle w całym referacie wygłoszonym swego czasu przez p. Kwiecińskiego w poz. Izbie Rolniczej było dużo rzeczy powiedzianych conajmniej nieogólnie i stanowczo za mało przemyślnych, wskutek czego musiał się on spotkać z druzgocącą krytyką. Nie chcąc wchodzić w szczegóły, odsyłamy ciekawych czytelników do cytowanego już artykułu w Poradniku Gospodarskim, gdzie wykazano liczne trudności na jakie natrafiać by musiało zastosowanie gilzogranych na większą skalę w praktyce rolniczej oraz podkreślono niektóre ważniejsze momenty, o których p. Kwieciński zdawał się nie wiedzieć lub zapominać w swych wywodach. Tutaj wystarczy stwierdzić, iż wzrost zapotrzebowania pracy ręcznej byłby kolosalny, rozkład pracy tej niedogodny lub też wymagający kolosalnych nakładów (budowle), które nie mogłyby się opłacić, oraz że możliwość zmechanizowania pracy, a zwłaszcza mechanicznego wysadzenia gilzogranych w polu jest bardzo problematyczną. Również za całkiem problematyczne uważać dziś musimy wysokości plonów, o jakich tak kategorięcznie mówił p. Kwieciński, nie popierając swych twierdzeń żadnym poważnym dowodem.

Przypuszczalnie więc całe zagadnienie gilzogranych należy do gatunku efemeryd tak licznie zjawiających się w ostatnich czasach na polu metod pracy rolniczej, a ciężar gatunkowy tej nowości jest zdaje się niezbyt wielkim.

Tadeusz Jastrzębiec.

W obronie prawa własności

Izba przem.-handlowa w Warszawie podjęła akcję w kierunku uzyskania większej obrony wierzyciela w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym. Jakkolwiek sprawa ta interesuje w tej chwili li tylko koła przemysłowo-handlowe Warszawy, przecież w razie powodzenia akcji, zostałyby jej skutki niezawodnie rozprzestrzenione na całą Polskę.

W sprawie uchylania się wielu firm od obowiązku zarejestrowania się, Izba wystąpiła do wszystkich wydziałów rejestrowych swego okręgu z wnioskiem o jaknajszysze pociągnięcie do tego obowiązku tych firm, które dotąd nie zgłosiły się o zarejestrowanie.

W sprawie przeprowadzenia egzekucji na terenie b. zaboru rosyjskiego Izba zgłosiła memoriał do min. sprawiedliwości o zreorganizowanie podziału czynności pomiędzy komornikami w ten sposób, aby wierzycielowi przysługiwało prawo wyboru komornika, nie zaś jak dotychczas, aby egzekucja mogła być prowadzona tylko za pośrednictwem tego komornika, który jest wyznaczony zgóry według podziału czynności w zależności od okręgów egzekucyjnych.

Równocześnie wystąpiono do min. sprawiedliwości o szereg drobniejszych zmian w postępowaniu egzekucyjnym, jak nałożenie, na komorników obowiązku przeprowadzenia korespondencji z wierzycielami zamiejscowymi, wyznaczanie licytacji w dni targowe itp.

Do min. spraw wewnętrznych Izba wystąpiła o wydanie przepisów w trybie art. 1023 U. P. C., a mianowicie o wyznaczenie miejsc publicznych sprzedaży ruchomości. Chodzi o umożliwienie wierzycielowi przeprowadzenia licytacji w pomieszczeniach specjalnie na ten cel przeznaczonych, a nie w mieszkaniu dłużnika, jak to ma miejsce dotychczas.

ul. Marz. Focha 4
przy Kaponierze

KINO STYLOWE

Telefon 78-90.

Jutro, w piątek, 6 b. m.
premiera potężnego arcydzieła pod tytułem:

„Ofiarna Noc” (The River)

Reżyser: Frank Borsage.
W głównych rolach: uroczą Mary Duncan i znakomity Charles Farrel.
Wspaniała akcja, ilustrująca walkę mężczyzny o kobietę.
Przedstawienia o godz. 5 — 7 — 9 — Miejsca numerowane.

W sprawach nadzorów w celu zapobiegania upadłości Izba zwróciła się do wszystkich izb z wnioskiem o wpłynięcie za pośrednictwem sędziów handlowych na sądy swego okręgu, aby nadzory były udzielane ze szczególną ogólnością. Wreszcie Izba zwróciła się do min. sprawiedliwości z prośbą o powiększenie etatów sędziów państwowych w wydziale handlowym sądu okręgowego w Warszawie i o ile Izbie wiadomo, sprawa ta została załatwiona przychylnie.

Sytuacja przemysłu cukrowniczego

W bieżącej kampanii, w której pracuje 70 cukrowni, przerób buraków nie natrafia na większe trudności i odbywa się na ogół gładko. Zawartość cukru w burakach jest wysoka, przyczem jednakże polaryzacja jest bardzo nierówna i waha się u poszczególnych cukrowni od 17.1 do 20.6 proc.

Na rynkach światowych ponownie zapanowała tendencja zniżkowa; ostatnio notowano w Londynie 10/ — do 10/3 sh za cwt cukru białego. Obniżenie się cen cukru pozostaje niewątpliwie w związku z ostatnią olbrzymią baissa na nowojorskiej giełdzie, jak też z wiadomościami, że Jawa zajęła stanowisko odmowne co do przyłączenia się do międzynarodowego porozumienia cukrowniczego, do którego dotychczas przystąpiły z krajów europejskich Czechosłowacja, Niemcy, Polska, Węgry i Belgia, z krajów zamorskich Kuba, a ostatnio również Filipiny, St. Domingo i Peru.

Obecna kampania będzie w Polsce pod względem wysokości produkcji rekordowa; produkcja cukru wyniesie bowiem przypuszczalnie ca 780.000 ton, z czego na cukrownie zachodnio-polskie przypada ca 415.000 ton. W związku z tą znaczną podwyżką produkcji w stosunku do poprzednich lat powstają poważne trudności magazynowe, pomimo forsownych wysyłek cukru do portów w Gdyni i Gdańsku; od początku bieżącej kampanii do 20 listopada wysłano do portów już ogółem 102 tys. tonn cukru białego i surowego. Ponieważ cukrownie nie były w stanie pomieścić w swoich własnych magazynach tych ilości cukru, jakie pozostają po uwzględnieniu już wszystkich wysyłek, możliwych w czasie trwania kampanii buraczanej, przeto wynajęto w kraju cały szereg obcych magazynów dla składowania cukru.

W przyszłości sytuacja w tej mierze się polepszy, ponieważ cukrownie zachodnio-polskie postanowiły ostatnio przystąpić do wybudowania w Gdyni dwóch nowoczesnych magazynów, w których będzie można obrócić ca 80.000 tonn cukru.

PODATKI I OPŁATY

(p) Termin płatności zaliczki na podatek dochodowy. Wobec podniesionych wątpliwości w sprawie interpretacji art. 87 ustawy o państw. podatku dochodowym — min. skarbu okólnikiem LDV. 9134/129 wyjaśniło co następuje: W myśl ustępu trzeciego art. 87 ustawy — osoby, które w terminie, wyznaczonym do składania zeznań, zeznania nie złożą, obowiązane są najpóźniej do 1 maja roku podatkowego uiścić połowę podatku wymierzonego za poprzedni rok podatkowy. W wypadkach zatem odroczenia tego terminu przez właściwe władze (art. 50 ustęp trzeci i art. 120 ustęp drugi) poza 1 maja roku podatkowego — obowiązani są podatnicy uiścić połowę podatku, wymierzonego za poprzedni rok podatkowy. Nadto podatnicy ci winni są równocześnie ze złożeniem w odroczonej im terminie zeznania o dochodzie wpłacić dodatkowo ewent. różnicę między połową podatku, przypadającego od zeznanego dochodu, a kwotą zaliczki, którą obowiązani byli uiścić do dnia 1 maja roku podatkowego. Od różnicy tej należy pobierać odsetki za odroczenie. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Przywóz towarów reglamentowanych. Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu podaje zainteresowanym do wiadomości, że termin składania wniosków o udzielenie pozwoleń na przywóz towarów reglamentowanych upływa z dniem 7 grudnia br.

Wnioski, które będą złożone poza terminem mogą być uwzględnione jedynie w wyjątkowych wypadkach z ewtl. pozostałych rezerw.

(k) Bilans Banku Polskiego. Bilans Banku Polskiego za 3 dekadę listopada br. wykazuje zapas złota 682 milj. 518 tys. złotych t. j. o 80 tysięcy więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zwiększyły się o 14 milj. 68 tys. zł. do sumy 422 milj. 831 tys. zł., natomiast niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 6 milionów 358 tys. zł. do sumy 94 milj. 151 tys. zł. Portfel wekslowy spadł o 275 tys. zł. i wynosi 721 milj. 17 tys. zł. Pożyczki zastawowe wzrosły o 495 tys. zł. do sumy 74 miljony 791 tys. zł., inne aktywa powiększyły się o 18 milj. 362 tys. zł. do kwoty 140 milj. 49 tys. zł. Pożyczka natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 95 milj. 793 tys. zł. (414 milj. 246 tys. zł.). Obieg biletów bankowych wzrósł o 119 milj. 231 tys. zł. (1.366 milj. 123 tys. zł.). Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyliczając zлотem, wynosi 38,33 proc. (8,33 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcem walutowe 62,21 proc. (22,21 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 50,13 proc.

(k) Z rady nadzorczej Banku Gospodarstwa Kraj. W dn. 26 listopada b. r. odbyło się zwyczajne posiedzenie rady nadzorczej B. G. K. Stan udzielonych kredytów krótkoterminowych wzrósł o 5 milj. do ogólnej sumy 368,1 milj., stan długoterminowych kredytów gotówkowych zmniejszył się o 1,9 milj. do sumy 435,8 milj. Pożyczki emisyjne wzrosły o dalsze 4,2 milj. do poziomu 654,5 milj., — przyczem stan pożyczek w obligacjach komunalnych wynosi na 1 listopada br. 480,4 milj., a stan pożyczek w listach zastawnych 136,4 milj. Wreszcie — podobnie jak w miesiącach poprzednich zmniejszył się portfel papierów wartościowych własnych o dalsze 9,5 milj. do sumy 97,3 milj. W stanie biernym zaznaczył się spadek wkładów o 5,9 milj., których stan wynosi na dzień 1 listopada br. 268,8 milj. Lokaty skarbu państwa zmniejszyły się nieznacznie o 1 milj. do sumy 367,6 milj. Poza tem załatwiła rada szereg bieżących spraw organizacyjnych i zatwierdziła nowe pożyczki — w szczególności budowlane. — Ogólny stan pożyczek budowlanych, udzielonych przez B. G. K., wzrósł w końcu października do sumy 258,8 milionów.

Z ZAGRANICZNY

(z) Nowa wojna naftowa? Do Nowego Jorku przybył prezes koncernu brytyjsko-holenderskiego „Royal Dutch Shell” Sir Henri Deterding, ażeby odbyć konferencję z kierownikami tego koncernu w Stanach Zjednoczonych. W ostatnich czasach wynika bowiem ostra walka konkurencyjna między roszczerzającym zakresem swych wpływów w Ameryce koncernem holenderskim, a przedsiębiorstwami amerykańskimi, które domagają się ochrony celnej. Royal Dutch sprowadza naftę i jej przetwory z Wenezueli i korzystając z niskich frachtów przewozowych zaopatruje znaczną część wschodniego wybrzeża Stanów. Zamierza ono podnieść swój eksport z Wenezueli o 100 proc., co budzi zaniepokojenie producentów amerykańskich i wywołało zapowiedź podjęcia ostrej walki konkurencyjnej.

(z) Memoriał Związku przemysłowców niemieckich. Zw. przemysłowców niemieckich Rzeszy ogłosił memoriał, w którym występuje przeciwko nadmiernej ingerencji państwa na polu gospodarki narodowej oraz przeciwko przymusowi stosowanemu przez rząd w sprawach mieszkaniowych. Przemysłowcy oświadczają się za stwarzaniem kartelów, podkreślając, że są one dodatnim czynnikiem w rozwoju gospodarczym. Na polu polityki handlowej domaga się memoriał kontynuowania systemu traktatów handlowych zwłaszcza z krajami Europy wschodniej i południowo-wschodniej.

(z) Rumunja wypowiada traktaty handlowe. Rumuńskie ministerstwo handlu komunikuje, iż w dniu 1 grudnia br. zostaną wypowiedziane wszystkie traktaty handlowe na termin 1 marca 1930 r. — W dniu 1 marca r. p. wchodzi w życie nowa taryfa celna, na podstawie której będą zawierane nowe traktaty handlowe.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Piękna uroczystość sokola

Wręczenie p. prezydentowi m. Poznania Cyrylowi Ratajskiemu dyplomu członka honorowego przez gniazdo Śródmieście

Nadzwyczaj miłą i serdeczną uroczystością było wczorajsze zebranie Sokół-śródmieście. Salka zebrani wypełniła się po brzegi druhami, przybyli nawet tacy, których od lat nie widziano na zebraniach, przybyli również zaproszeni goście. Wśród obecnych widzieliśmy pierwszego członka honorowego gniazda, ks. prałata Stychla, prezesa Rady miejskiej, senatora Hedingera, p. mec. dr. Celichowskiego, prezesa miejskiego Komitetu Wych. Fiz., p. dr. Sokołowskiego. Wśród druhów w pierwszym rzędzie zasiadł p. prezydent miasta Cyryl Ratajski.

Po załatwieniu zwykłego porządku obrad zabrał głos prezes gniazda, p. dr. Cz. Meissner, podnosząc zasługi p. prezydenta, oddane sprawie sokolej. Zasługi te sięgają lat dawnych, gdy już jako student w Berlinie, stając w szeregu ćwiczących sokolów, dawał przykład w stosowaniu idei sokolej w praktyce. a następnie gdy w Raciborzu i w Raciborskiem zakładał organizację sokolej. Następnie podniósł, że cała praca p. Prezydenta, wydająca tak doskonałe owoce dla dobra miasta i Rzeczypospolitej, uwieńczona dziełem P. W. K., jest niejako przejawem tężyzny sokolej, tkwiącej w istocie ducha p. Ratajskiego. Stąd też Sokół uważa sobie za zaszczyt, że może takiego człowieka zaliczyć do swych członków honorowych. Wśród ogólnego aplauzu wręczył prezes p. prezydentowi miasta artystycznie wykonany dyplom w formie albumu, oprawionego w skórę, dzieło prof. Wiktora Gosienickiego.

W serdecznych słowach zabrał teraz głos p. prezydent Ratajski. Z widocznym wzruszeniem mówił o pierwszych swych krokach w organizacji sokolej, wymieniając wszystkich berlińskich działaczy sokolich, o używanej do dziś dnia ćwiczeni w Raciborzu. Podniósłszy trzy naczelną podstawy idei sokolej:

demokratyzm, ideę narodową i hasło: „w zdrowym ciele zdrowy duch“, wskazawszy na wyniki, jakie praca sokola dała Polsce w Powstaniu Wielkopolskim, oraz na pracę sokolów w rodzinie narodów słowiańskich, podziękował p. prezydent za odznaczenie, które uważa nie tylko za osobiste miłe, lecz niemniej zaszczytne.

Gdy umilkły spontaniczne okrzyki zebranych na cześć członka honorowego, zabrał głos prezes Dzielnicy, p. Ant. Wolski. Podniósł on zasługi p. prez. Ratajskiego około wspaniałego przebiegu Wszechrzeczności Złoty Sokolego, odbytego, pod jego protektoratem podczas P. W. K. W uznaniu tych zasług Związek Sokolstwa polskiego przyznał na zebraniu zarządu w dniu 1 grudnia p. prez. Ratajskiemu zaszczytną odznakę sokola.

Po dekoracji tą odznaką i po serdecznym przemówieniu p. Dobroczyńskiego w imieniu sokolich ciekawy referat o zainteresowaniu społeczeństwa naszego ćwiczeniami fizycznymi wygłosił p. prof. Piasecki. Podniósł w nim, że podczas gdy jeden Niemiec ćwiczy na 11 obywateli Rzeszy, w Polsce za ledwie na 120 przypada jeden obywatel, będący członkiem jakiegokolwiek organizacji wychowania fizycznego. Kończąc swój referat wskazał mówca na konieczność zbudowania w Poznaniu na wzór „Tyrzów domu“ w Pradze ośrodka, w którym koncentrowałaby się praca sokola nad wychowaniem fizycznym.

Cała uroczystość miała przebieg nadzwyczaj serdeczny i miły. Powinna się ona przyczynić do tem lepszego zrozumienia idei sokolej, zwłaszcza wśród naszej inteligencji. Oby przykład działalności sokolej p. prezydenta Ratajskiego, dziś członka honorowego Sokola Poznań-śródmieście, znalazł jak najliczniejszych naśladowców.

sie Wystawy Krajowej konsumpcja ta znacznie się zwiększyła i Poznań stał się miastem wybitnie mięsożernym, a szczególnie ostatnie miesiące przyniosły znaczną zwyzkę. Ale niech cyfry same mówią za siebie.

W lipcu zjedliśmy przeszło 136 sztuk bydła, 421 cieląt, 5 owiec, 15 kóz i 747 świń — razem 1334 sztuki. W sierpniu skonsumowaliśmy przeszło 141 sztuk bydła, 424 cieląt (już o trzy więcej) 33 owce, 110 kóz i 599 świń. Widzimy więc, że kosztem cieląt, owiec i kóz — liczba świń w sierpniu już zmalała a w następnym miesiącu padło ich tylko 550; obok tego bydła zabito 632 sztuki (o 491 więcej niż w sierpniu) cieląt 362, owce 20, kóz 495. Razem w miesiącu wrześniu zjedliśmy 2059 sztuk. W trzecim kwartale zabito 1207 cieląt, 910 sztuk bydła, 68 owiec, 620 kóz i 1896 świń. W rezultacie jednak świnie zajmują bezapelacyjnie pierwsze miejsce, potem dopiero idą cielęta. (tr.)

KALENDARZYK

Czwartek, 5 grudnia 1929.

Słońce: wschód 7,45; — zachód 15,40; — długość dnia 7 godz. 55 min.
Księżyc: wschód 11,40; — zachód 18,58; — po nowiu

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych + 0,37 m.
Kal. rzk.: Piotr Chr.; jutro Mikołaj W.
Kal. słow.: Spitosława; jutro Jarogniew.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Oriem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 12.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego nr. 26.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.
W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * Związek Drogerzystów Rzeczypospolitej Polskiej mianował p. Prezydenta Rzeczypospolitej, prof. Ignacego Mościckiego, w uznaniu Jego wielkopomnych zasług na polu rozwoju chemii swym członkiem honorowym. P. Prezydent nominację tę przyjął, w następstwie czego delegacja Związku Drogerzystów w osobach pp. prezesa W. Gładysza i gen. sekretarza Ksaw. Gadebuscha wręczyła dnia 1 bm. p. Prezydentowi na Zamku w Warszawie artystycznie wykonany dyplom honorowy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Posiedzenie Koła Księży Profesorów na m. Poznań odbędzie się w piątek, dnia 6 bm. o godz. 8 wieczorem w sali gimnazjum Bergera przy ul. Strzeleckiej. — Na porządku obrad odczyt ks. prob. Adamskiego p. t. „Jutro polskiej pedagogiki religijnej“.

— * Z Stow. Inżynierów i Architektów. Dnia 6 bm., w piątek, o godz. 18 w sali Dyrekcji Kolei Państwowych przy Wałach Zygmunta Augusta odbędzie się zebranie miesięczne, na którym wygłoszą inż. Lebiński i inż. Luśniak referaty na temat: „Projekt rozporządzenia Ministerstwa robot publicznych do projektów technicznych“.

— * Z Stow. Kupców Chrześcijań. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 5 bm. o godz. 20 w lokalu „Pod Strzechą“ I ptr. przy pl. Wolności 7.

WYKŁADY

— * „Sumienie katolickie, a sztuka dzisiejsza“. P. Marja Ruszczyńska wygłosi odczyt na ten temat na zebraniu plenarnem Kat. Koła Pań w piątek, o godz. 20 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Uprasza się o liczny udział członków i gości.

— * Z Tow. Słowiańskiego. W piątek, dnia 6 grudnia br. o godz. 20 odbędzie się odczyt dr. A. Tomaszewskiego p. t. „Wróżenia z pierwszego zjazdu filologów słowiańskich w Pradze“ w sali 19 Collegium Minus. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

— * Powszechne wykłady uniwersyteckie. Prof. U. P., dr. Józef Kostrzewski wygłosi w czwartek, dnia 5 bm. o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus odczyt na temat: „Zabytki prehistoryczne i ich datowanie“ (z przeżyciami). Wiele osób, zwiedzających muzea prehistoryczne i czytających wiadomości o wykopaliskach prehistorycznych, z pewnym sceptycyzmem odnosi się do cyfr, określających wiek poszczególnych zabytków. Ludzie ci nie mogą zrozumieć, jak można określić wiek znalezisk, pochodzących z okresu, z którego nie posiadamy żadnych dokumentów pisemnych a więc żadnych materiałów, umożliwiających określenie chronologii. A jednak dzięki wysiłkom kilku pokoleń uczonych, prehistoria nie tylko potrafi z wielkim prawdopodobieństwem określić kolejne następstwo poszczególnych zjawisk archeologicznych, lecz oznaczyć zarazem przybliżoną ich chronologię absolutną, wyrażoną w cyfrach, przynajmniej o ile chodzi o zabytki epoki młodszej, ka-

miennej, brązowej i żel. O metodach, jakimi zdołano osiągnąć te rezultaty, które zrobiły z prehistorii naukę historyczną, poinformuje wszystkich ciekawy odczyt prof. dr. Kostrzewskiego, ilustrowany licznymi przeżyciami.

— * Wieczory z nad srebrnej Wilji. Trzy kamienne rapsody o zaczarowanej jaźni uduchowionego grodu, wygłoszone w zeszłym tygodniu w Collegium Minus, spotkały się z entuzjastycznym wprost przyjęciem ze strony publiczności. P. Sławoj przedstawił całą przeszłość sztuki polskiej, zawartej w architekturze Wilna: gotyk, renesans, barok, rokoko, klasycyzm, Empire, w formie sensacyjnego wprost opowiadania. Wszystko ilustrowały na ekranie wspaniałe przeżycia prof. J. Bulhaka. Dwugodzinny czas opowiadania minął jak krótka chwila. Opowieści p. Sławoja powtórzone będą jeszcze kilkakrotnie, począwszy od poniedziałku 9 bm. w sali 18 Collegium Minus.

— * „Młodzież katolicka a wychowanie fizyczne“. Ciekawy ten referat wygłosi sekretarz gen. Związku Młodzieży Polskiej, ks. L. Jarosz w niedzielę, dnia 8-go bm. o godz. 17 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej, ul. Fr. Ratajczaka. Jest to drugi z rzędu referat z cyklu „wykładów religijnych“, urządzanych corocznie przez Poznański Okręg Stow. Młodzieży Polskiej.

WIECZORY, KONCERTY

— * Pamiętajmy o gwiazdce dla żołnierzy. Stowarzyszenie b. żołnierzy 57 p. (3 pułk Strzelców Wielkopolskich) urządza poranek wokaln-muzyczny, z którego dochód przeznaczony jest na urządzenie gwiazdki dla żołnierzy pułku, noszącego popularną nazwę „Dzieci Poznania“. Poranek odbędzie się w niedzielę, 8 bm. o godz. 12,30 w południe w sali kina „Stylowego“. Współudział przyrzekli łaskawie artyści opery pp. Zofia Fedyczkowska i Aleksander Karpacz, Bolesław Tyllia, kapelmistrz, Jan Rakowski, wirtuoz na violi d'amore i orkiestra 57 p. pod batutą p. por. Jarosława Vorela. Na program złoży się szereg utworów kompozytorów naszych i obcych. Publiczność poznańska będzie zatem miała doskonałą sposobność, by za tanie pieniądze przyczynić się do uświetnienia obchodu gwiazdkowego dla naszych żołnierzy, a poza tem wysłuchać doskonałego koncertu.

— * Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo na Jeźcach urządza również w bieżącym roku gwiazdkę dla najbiedniejszych wdów sierot i chorych swej parafji. Rozdanie gwiazdki nastąpi w poniedziałek, dnia 23 bm. o godz. 16 w ochronce S. S. Elżbietanek. Uprasza się osoby miłosierne, współczujące z niedolą bliźnich o łaskawe przesłanie odzieży i darów wszelkich do ochronki S. S. Elżbietanek, ul. Kościelna 4.

— * Św. Mikołaj zaproszony do Domu Rzemieślniczego. Konferencja Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo przy parafji św. Wojciecha zaprosiła do nowej sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka na dzień 8 bm. św. Mikołaja, który punktualnie o godz. 16 będzie rozdawał słodczyce i prześliczne upominki oraz wystąpi z bardzo urozmaiconym programem. Bilety w cenie od 50 gr do 2 zł można nabyć u p. Kowalskiej, ul. Cieszkowskiego 9, p. Sibilskiej, św. Wojciech, p. Tomkowia-kowej, pl. Sapieżyńskiego 7, w składzie cygar p. Kaszadego, plac Nowomiejski i w biurze parafjalnem św. Wojciecha, a w dniu zabawy przy kasie na sali. Dochód przeznaczony na gwiazdkę dla chorych i najbiedniejszych parafji św. Wojciecha.

ŻYCIE SOKOLE

— * Plenarne zebranie gniazda Łazarzkiego odbyło się w lokalu p. Smoczyka przy ul. Marsz. Focha. Obrady zgalił prezes dh. Wawrzyńczak. Zamiast referatu p. dr. Gęsikowskiego urządzono odczyt o barwach narodowych polskich. W komunikatach zarządu przewodniczący poinformował zebranych, że dorocznym zwyczajem postanowiono urządzić wspólną gwiazdkę, którą naznaczono na święto Trzech Króli. Walne zebranie odbędzie się 22 bm. W sprawie zebrani młodszych członków uchwalono, że odbywać się one będą w każdą drugą niedzielę po pierwszym. Na zakończenie wspomniano o 35-leciu gniazda jeżyckiego w dniu 29 bm., w której to uroczystości gniazdo Łazarzkie weźmie gremjalnie udział. (tr.)

WYCHOWANIE, KURSY

— * Kurs podkuwania koni w Krośnicy. Wielkopolska Izba Rolnicza po-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Targowisko zmysłów“.
Aurora: „Królewskie diamenty“ — z Douglasem Fairbanksem.
Bajka: „Pies Baskerville“.
Casino: „Wojna kobiet“.
Colosseum: „Dziwczyną ze Spelunki“.
Corso: „Mogila Nieznanego Żołnierza“.
Edison: „Serce nie służy“.
Kapitol: „Pies Baskerville“.
Metropolis: „Szlakiem hańby“.
Odeon: „Gołębie“.
Renaissance: „Bogini Pokus“.
Słońce: „Zemsta Hrabiego Mont Christo“.
Stylowe: „Ludzie Nocy“.
Wilsona: „Życie i przyszłość kobiety“.

Numer 10-ty „Wielkopolskiej Ilustracji“ przynosi w fotografii

Pomnik Wilsona

dłuta amerykańskiego rzeźbiarza Gutzona Borgluna, ufundowany przez Ignacego Paderewskiego

dla Poznania.

Oszuści grasują

Należy legitymować krążących po domach z opłatkami

Dorocznym zwyczajem w czasie Bożego Narodzenia odwiedzają domy kościelni względnie zakrystianie, by imieniem ks. proboszcza złożyć parafjanom życzenia i tradycyjnym zwyczajem wręczyć wiązanek opłatków. Wykorzystują to jak już ostrzegaliśmy, różni oszuści, którzy, wyprzedzając wysłanników danej parafji, na własną rękę sprzedają opłatki.

W tych dniach np. na Wildzie chodził od domu do domu jakiś podejrany jegomość i za opłatek żądał po 2 złote. Zdawało się, że tu i ówdzie zapłacono mu tę sumę, ale niejedna gospodyni nie posiadała w danej chwili 2 złotych, wówczas „handlarz opłatkami“ — bo inaczej go nazwać nie można — szedł na ustępstwa, biorąc 1,50 i mniej.

Przestrzegamy zatem raz jeszcze naszych czytelników, by się nie dali „nabrać“. Zresztą zazwyczaj parafjanie znają personel kościelny, a w razie wątpliwych mają prawo domagać się od sprzedającego opłatki, by się wylegitymował. Doszły nas bowiem wieści, że wykorzystują sytuację p. i. Żydzi, byłoby zatem bardzo pożądaną, aby chwycić na gorącym uczynku takich oszustów, oddając ich w ręce sprawiedliwości. (z)

W szponach szulerów

Łatwowierny gospodarz stracił 1.450 zł

Dąbrowski Andrzej, zamieszkały w Betkowie, pow. Kościan, przyjechał w dniu św. Barbary do Poznania i odebrał w Banku Rolnym 1.482,60 zł. Gdy się znajdował na ul. Półwiejskiej, zaczepił go pewien osobnik, pytając, czy nie zna jakiego gospodarstwa na sprzedaż, bowiem on reflektowałby na nie.

W tym samym momencie zjawili się jeszcze dwóch osobników i namówili Dąbrowskiego, aby wszedł z nimi do lokalu Przybeckiego przy ul. Półwiejskiej 34, gdzie wciągnięto go do gry w koniczynek, w wyniku której stracił 550 zł. Później zamówili samochód i udali się wszyscy do pewnego lokalu przy pl. Sapieżyńskim. Tam przegrał dalsze 900 zł razem 1.450 zł, poczem cała szajka ulotniła się.

Jednego oszusta, mianowicie Waderskiego Leona, zam. przy ul. Franc. Ratajczaka 16 ujęto i osadzono w areszcie policyjnym. (z)

Ile Poznań je mięsa?

Ciekawe statystyczne dane za lipiec, sierpień i wrzesień.

Dziwiasty numer „Wiadomości Statystycznych“ miasta Poznania za trzeci kwartał, t. j. lipiec, sierpień i wrzesień przynosi niezwykle ciekawe dane, dotyczące się konsumpcji mięsa. W okre-

daje do wiadomości, że nowy kurs podkuwania koni w Szkole Podkowniczej w Krotoszynie rozpocznie się z początkiem stycznia 1930 r. Na kurs przyjmuje się czeladników kowalskich, którzy ukończyli 20 rok życia. Spieszne zgłoszenia należy nadsyłać do Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 33. Do zgłoszeń winno być dołączone: a) świadectwo złożeń egzaminu na czeladnika, b) świadectwo moralności, c) metryka urodzenia, d) życiorys własnoręcznie napisany, e) 30 zł wpisowego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Naprawa dróg.** Zarząd Drogowy powiatu poznańskiego przystępuje do odnowienia powłoki tłuczniowej na drodze państwowej Poznań-Nakło w odcinku Suchy. Wykonywanie prac przypuszczalnie trwać będzie od 6 do 12 bm. W związku z tem ruch kołowy na wspomnianej przestrzeni musi odbywać się na łatwiej, będzie więc nieco utrudniony.

— **Kwartalne nabożeństwo wspólne dla braci wstrzemięźliwości** oraz organizacji abstynenckich odbędzie się w niedzielę, 8 bm. o godz. 17 w kościele Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej. Udział w nabożeństwie mogą wziąć także młodzież i kandydaci do wspomnianych organizacji.

— **Całodzienna adoracja.** Dnia 6 bm. jako w pierwszy piątek miesiąca przypada w kościele pod wezwaniem Najsw. Serca Jezusowego na Jeżycach całodzienna wystawienie Najsw. Sakramentu. Początek o godz. 6. Uroczysta msza św. w intencji Apostołów Modlitwy o godz. 8. O godz. 19 odśpiewanie ostatnich 2 godzinnek o Sercu Jezusowym, różaniec, kazanie, poczem procesja i błogosławieństwo. W środę i czwartek (dzisiaj i jutro) popołudniu okazała do spowiedzi św.

— **Pielgrzymka jubileuszowa Młodzieży Akademickiej.** Staraniem Sodalicji Marjańskich Akademickich i Studentów Uniw. Poznańskiego w porozumieniu z duszpasterzem U. P. ks. prał. Pradzińskim organizuje się pielgrzymkę jubileuszową z okazji 50-lecia kapłaństwa Ojca św. Pielgrzymka odbędzie się 8 bm. — Zbiórka w kościele OO. Jezuitów (ulica Dominikańska) o godz. 14.30. Obie sodalicje wzywają wszystkie studentki i studentów, by złożyli hołd Ojcu św., biorąc liczny udział w pielgrzymce.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich — Poznań-Tum.** W niedzielę, dnia 8 bm. o godz. 8 odbędzie się msza św. w kościele św. Małgorzaty. Zebranie odbędzie się o godz. 15 w Domu Katolickim na Śródcie. Na zebranie przybędzie ks. regens Rolewski. — Gwiazdka w tym roku będzie tylko tym dzieciom wydana, które będą do dnia 15 bm. u prezesa p. Malika, ul. Sieńca 13, pisemnie zgłoszone. Wdowy po zmarłych członkach, które mają dzieci do lat 14, winny podać imię i wiek dziecka w wyżej podanym terminie, gdyż w innym wypadku gwiazdki się nie wyda.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Przebieg pogody w listopadzie br.** podług spostrzeżeń na stacjach meteorologicznych Uniwersytetu Poznańskiego: Ubiegły miesiąc listopad odznaczał się pogodą bardzo łagodną i słoneczną. Temperatura powietrza w Poznaniu wahała się od 1 stopnia mrozu do 11 stopni ciepła i wyniosła średnio 5 stopni Celsjusza; nadmiar temperatury dosięgał aż 2,4 st. Deszcze padały umiarkowanie często i przyniosły w 15 dobach ogółem 48 milimetrów wody, co stanowi 130 procent normalnej ilości opadu dla tego miesiąca. — Pomimo to i chociaż rano i wieczorem bywało bardzo mgliście, jednakże było wiele dni stosunkowo bardzo słonecznych; słońce świeciło ogółem przez 96 godzin, co stanowi aż 175 procent zwykłego czasu słonecznienia w listopadzie.

W obserwatorium meteorologicznym w Gołębiniu najniższa temperatura powietrza wyniosła 2 stopnie mrozu nocą 3 listopada, najwyższa zaś 11 st. ciepła w dn. 14 listopada. Średnio wypadła 4,7 stopni. Przymrozki nocne zdarzyły się tylko 4 razy, gdy zazwyczaj bywa ich już 14 w tym miesiącu. Szron zanotowano 16 razy, mgie 13 razy. Śnieg nie padał ani razu, gdy tymczasem normalnie pada w listopadzie 4 razy.

(—) Prof. W. Smosarski.
— **„Plaga” chrabąszczy** nie ustaje w obecnym roku nawet w grudniu. Dzisiaj przyniesiono nam do redakcji znowu dwa chrabąszcze. Jednego z nich znaleziono na cytadeli, drugiego zaś na Ratajach.

— **Zmiana nazw ulic.** W pierwszych dniach maja br. przemianował Magistrat ulice Głogowską, Odskok i Łazarską na ul. Marszałka Focha. Łącznie z tem przystąpiono do zmiany nr. orientacyjnych poszczególnych domów. Poczynając od ul. Zwierzynieckiej oznaczono (wschodnią (lewą) stronę numerami nieparzystymi, zaś zachodnią (prawa) stronę numerami parzystymi. Ponieważ zachodzą ciągle jeszcze pewne nieporozumienia, podajemy do ogólnej orientacji numery pewnych odcinków.

Dworzec zachodni nr. 15. Urząd Pocztowy nr. 17, M. U. Targu Poznańskiego nr. 18, Park Wilsona nr. 46, Szkoła powszechna nr. 59, okolica Rynku Łazarskiego nr. 83, kościół Łazarski nr. 97, wozownia P. K. E. nr. 123, Autoruch nr. 140, centrum Górczyna nr. 150—160, dworzec św. Łazarza nr. 214, przy granicy miasta (Fabianowo) nr. 303—308. — Numery domów przy ul. Wyspiańskiego przesunięto o 6—8 liczb.

— **Falsyfikaty 20-złotowe.** W ostatnich dniach zatrzymano falsyfikat biletu bankowego 20-złotowego z datą 1 marca 1926 r. Falsyfikat ten wykonano na papierze zwyczajnym, szarym, gładkim, podczas gdy bilety autentyczne drukowane są na papierze rypsowym. Kolory farb ciemniejsze, brudne. Znak wodny z podobizną króla Kazimierza Wielkiego, liczbą „20” i skrótem „Zi”, wykonano za pomocą nadruku farbą białą na marginesie przedniej strony, wskutek czego jest on niewidoczny na odwrotnej stronie biletu. Siatka, mająca imitować rypsowany papier, wykonana jest również za pomocą farby białej, lecz tylko na przedniej stronie biletu. Rysunki, zwłaszcza w drobnych szczegółach, są zamazane, fragmenty zaś rysunków stylizowanych kwiatów i ptaków nie wykazują wyrazistości cieniowania, jak na biletach autentycznych. Napisy i podpisy mają kontury zamazane. Cyfry w numeracji, nierówno rozstawione, wykonane są farbą ciemniejszą. Falsyfikat jest naogół dosyć udatny i na pierwszy rzut oka trudny do rozpoznania.

— **Telegramy gratulacyjne.** W okresie przedświątecznym można nadawać za zniżoną opłatą telegramy gratulacyjne w obrocie ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, do państw Ameryki Środkowej, Południowej i Indji Zachodnich. Telegramy gratulacyjne do Stanów Zjednoczonych należy oznaczać wskazówką służbową = GTG =, zaś do państw Ameryki Północnej, Środkowej, Południowej i Indji Zachodnich wskazówką służbową = XLT =. Telegramy = GTG = winny mieć pełen adres pocztowy, natomiast w telegramach = XLT = dozwolony jest skrócony adres telegraficzny. Tekst telegramów = GTG = musi być identyczny z jednym z 32 ustalonych wzorów, wywieszonych w urzędach pocztowo-telegraficznych. Nadawca telegramu = XLT = może podać dowolny tekst w języku polskim lub kraju przeznaczenia, lecz treścią telegramu muszą być życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia lub Nowego Roku. Telegramy, zawierające życzenia świąteczne przyjmuje się od dnia 13 bm. do 1 stycznia włącznie. Bliższych informacji udzieliła urzędy pocztowo-telegraficzne.

Czasopisma na prowincji uprasza się o przedrukowanie powyższego ogłoszenia.

— **Konkurs kina „Stylowego”.** Jak było do przewidzenia, ogłoszony swego czasu przez dyrekcję kina „Stylowego” konkurs na „najpiękniejszą Poznaniankę”, wzbudził olbrzymie zainteresowanie. Fotografie nadchodziły setkami. Gdy więc upłynął termin składania fotografii, była ich wypełniona po brzegi skrzynia. Sąd konkursowy zebrał się w tych dniach celem spełnienia miłego zadania: obejrzenia każdej fotografii jaknajdokładniej. — Sędziowie, złożeni z przedstawicieli miejscowych sfer artystycznych, kupieckich i prasy, po długich debatach wybrali 30 fotografii. Wybrane z fotografii uczestników konkursu staną obecnie przed sędzią, który dokonają ostatecznego wyboru; dziesięć z nich zostanie przedstawionych publiczności na taśmie filmowej, aby publiczność sama drogą głosowania wybrała „najpiękniejszą” Poznaniankę. Stoimy więc w przededniu ostatecznego rozstrzygnięcia konkursu kina „Stylowego”. (a.)

— **S. M. P. Fara** urządziło w niedzielę, 1 bm. strzelanie z wiatrówki o mistrzostwo stow. Jako pierwszy oddał strzały wicepatron p. W. Tschuschke. Ogółem strzelało 40 druhow. Pierwsze miejsce zajął dh. Kamiński M. (117 p.), drugie Kamiński Cz. (102 p.), trzecie Mizerny J. (96 p.), czwarte Kamiński Wł. (95 p.), piąte Jankowski (94 p. na 120 możliwych).

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzież.** P. Chmielewskiemu Janowi, ul. Gołębia 1, skradziono z zamkniętego mieszkania gotówkę 550 zł, złoty zegarek i bursztynową bransoletkę. Podejrzani o tę kradzież są dwaj mężczyźni, których policja poszukuje. (z.)

— **Walka o węgle.** Szlach Stanisław, zam. przy ul. Gen. Kosińskiego, doniósł policji, że dnia 4 bm. o godz. 16, gdy jechał wozem, naładowanym węglem przez plac Prez. Drwęskiego, trzech wyrostków wdario się na wóz i usiłowało kraść węgiel. Gdy p. Szlach zatrzymał wóz, aby ich odpedzić, jeden z nich (Materne Andrzej) uderzył go 2 razy biczykiem. Sprawą zajęła się policja. (z.)

— **Aresztowania.** Czyżewski Franciszek, zam. przy ul. Gnieźnieńskiej 5, ujęty został jako podejrzany o kradzież z włamaniem do mieszkania p. Steinkego Leona, któremu skradziono 2 futra i odzież. — Skowrońska Helena, bez mieszkania, ujęta została za kradzież wózka dziecięcego. — Nadoliński Franciszek, bez mieszkania, ujęty został za kradzież namiotu ze szkoda 12-tej drużyny Harcerzy przy ul. Bossej. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Samozapalenie łożysk przyczyną pożaru.** W związku z wybuchem pożaru u p. Napieralskiego w Wijewie w powiecie leszczyńskim, w toku dochodzeń okazało się, iż ogień powstał wskutek defektu cewki, doprowadzającej smarowidło do łożysk elewatora. Z powodu silnego tarcia nastąpiło samozapalenie łożysk i spowodowało groźny pożar. (k.)

— **Utonął w kanale robotnik Fr. Miedziński** z Pienia w pow. chełmińskim. — Idąc do Czarnowa po rentę, wpadł w niewyjaśniony sposób do kanału, przez który przechodził. (aki.)

— **Zabójstwo** popełniono na weselu w Długiem pod Starogardem. Wśród gości weselnych zjawili się również dużo osób nieproszonych. Wywołało to niezadowolone niektórych z uczestników uroczystości. Zniecierpliwiony wreszcie p. Mechliński, urzędnik z Chojnic, dobył nagle rewolweru i strzelił w stronę intruzów. Kula ugodziła 15-letniego Władysława Szczygileckiego w skroń, kładąc go trupem. Krewkiego zabójcę aresztowano. (x.)

— **Strzał przez okno** rozległ się w zagrodzie rolnika Kaźmierczyka w starej Kiszewie niedaleko Kościerzyny. Kula trafiła siedzącego w kuchni wraz z rodziną Kaźmierczyka w twarz tak niebezpiecznie, że śmierć nastąpiła na miejscu. O czyn ten podejrzuje się sąsiada Wenckiego, który miał od pewnego czasu jakieś zatargi z zabitym. (dt.)

— **Zginął pod kołami pociągu** na linii między Zblewem a Stogardem kolejarz Szweda, który pilnował tor. Krótko po przejechaniu jednego pociągu wszedł na tor i nie zauważył, że zbliża się drugi pociąg. Dostał się więc nieszczęśliwy pod koła parowozu i poniósł śmierć na miejscu. Osierocił żonę i pięcioro dzieci. (dt.)

— **Niemoralny nauczyciel.** Sąd Okręgowy w Toruniu skazał 31-letniego nauczyciela szkoły powszechnej w Gierkowie w pow. toruńskim Elasa na 4 lata ciężkiego więzienia za dopuszczenie się wobec nieletnich uczennic czynów niemoralnych. (w.)

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dzisiaj „Pan Twardowski”. W piątek, 6 bm. „Halka” z pp. Bojar — Przemieniecka, Majem, Perkowiczem i Zathemem; kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę 7 bm. stale wyprzedana „Hrabina Marica” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim; kapelmistrz p. Leszczyński. W niedzielę o godz. 15 po cenach zniżonych „Polska krew” z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. W III. akcie „dożynki polskie” w wykonaniu zespołu baletowego. Wieczorem ostatnia nowość, opera Różyckiego „Casanova” z pp. Bojar-Przemieniecką, Fedyczkowską, Fontanówną, Kisielewską, Drabikiem, Majem i in., kapelmistrz dyr. Wojciechowski. Opera ta specjalnie przypadła do gustu publiczności i stale wypełnia teatr.

— **Z Teatru Polskiego.** Dzisiaj po raz 11 pełna humoru komedia K. Dunin-Markiewicza i M. Fijałkowskiego „Miłość czy pięść”, która zdobyła sobie powodzenie. Jutro wraca na afisz świetna komedia J. Szaniawskiego „Adwokat i róża”, na której teatr stale jest przepelniony. W niedzielę po południu po cenach zniżonych „Maman do wzięcia” po raz 124.

— **„Królowa Biarritz”,** nieprawdopodobnie komiczna farsa niezrównanej spółki francuskiej M. Hennequina i R. Coolusa wejdzie na repertuar we wtorek, 10 bm. w reżyserji p. Młodziejewskiej. Artystki nasze sprowadziły ostatnie modele z firm warszawskich tej klasy, co Bogusław Herse i Gustaw Zmigryder.

— **Z Teatru Nowego.** Dzisiaj i dni następnych w dalszym ciągu sensacyjna sztuka p. t. „Niezwyciężony seans”, która zdobyła znaczne powodzenie. Sztuka ta grana była na wszystkich scenach Europy, a wystawiona w Warszawie i Berlinie nie schodziła z afisza przez szereg miesięcy. W roli głównej znakomity artysta p. K. Justian, niezrównanie kreujący postać inspektora policji.

Bajka z św. Mikołajem w Teatrze Nowym. Dzieciatki! Nadchodzi wasze święto. Dobry św. Mikołaj zaprasza was do Teatru Nowego, aby pokazać wam śliczną bajeczkę o „Królewnej Śnieżce i siedmiu karkach”, a jak będziecie grzeczne, to może coś dostaniecie od św. Mikołaja. — Szanownych rodziców uprasza się o wcześniejsze nadsyłanie podarków dla swych pociec z wypisanem imieniem i nazwiskiem na paczkach (dobrze opakowa-

nych), które rozdzielać będzie św. Mikołaj w teatrze.

HENRI MARTEAU, jeden z największych artystów świata, cieszący się specjalnie u nas wielkim uznaniem i popularnością, wystąpi w niedzielę, 8 bm., w Domu Ewangelickim. Genialny ten artysta, niezrównany pedagog, wykona program rzadko grywany przez największych nawet mistrzów między innymi J. S. Bacha (Partita) d-moll skrzypce solo (Cesara Franka Sonata) oraz dzieła Mozarta i karkolomnie wprost trudna Sarasatego Fantazję na temat z opery CARMEN, dla ogromnych trudności technicznych bardzo rzadko grywana. Akompaniament objął prof. Łukasiewicz. Zarówno osoba znakomitego mistrza, jak i wspaniały program — są najlepszą rekomendacją, że niedzielny koncert mistrza Marteau zamieni się w prawdziwe święto pięknej klasycznej muzyki. Bilety po cenach bardzo przystępnych do nabycia w składzie cygar Szrejbrowskiego. Gwarna 20, telefon 56-88. zw 20 574

Przed jutrzejszym koncertem ZŁATKA BALOKOVIĆA. Koncert świętego skrzypka jugosłowiańskiego Zlatka Balokovića, swym temperamentem i namietną gra porusza od razu słuchaczy, wywołując w naszem mieście żywe zainteresowanie. Baloković należy do tych nielicznych wybrańców, którzy w krótkim czasie zdobyli sławę wielkiego skrzypka. Pierwszy występ Balokovića w Moskwie z Filharmonją, gdzie odegrał koncert Krzyżanowskiego, znany jako „niezwykła”, zapewnił artyście od razu wielką karierę artystyczną. Niezliczone występy Balokovića we wszystkich krajach Europy jak i w Ameryce, przyniosły artyście z roku na rok większą sławę, tak że dziś porównują go z największymi skrzypkami. Baloković jest sześciolowym posiadaczem beczennego Stradivariusa, i na tym pięknym instrumencie pełnem czaru zachwyci swych słuchaczy. Zainteresowanie piątkowym koncertem jest wielkie, co ze względu na osobę artysty jest zrozumiałe. Imponujący program, który artysta wykona, składa się z sonaty Beethovena i Brahmsa, Saint-Saënsa Introduction et Rondo capriccioso, utworów Paganiniego, Goldmarka i innych. Przy fortepianie Hellmu Baerwald, stały akompaniator Balokovića. Bilety do nabycia u p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 2 do 8 zł, wieczorem przy kasie zw 20 445

Teatr Wielki

DZIS — „Pan Twardowski” — balet Różyckiego. Piątek, 6. 12. „Halka”, opera Moniuszki. Sobota, 7. 12. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Niedziela, 8. 12. o godz. 15 „Polska krew”, operetka Nedbala (ceny zniżone). Niedziela, 8. 12. wiecz. „Casanova”, opera komiczna Różyckiego. Poniedziałek, 9. 12. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego. Wtorek, 10. 12. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonej nie będzie. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIS — „Miłość czy pięść”. Piątek, 6. 12. „Adwokat i róża”. Sobota, 7. 12. „Adwokat i róża”. Niedziela, 8. 12. o godz. 15 „Maman do wzięcia” (ceny zniżone). Niedziela, 8. 12. wiecz. „Adwokat i róża”. Poniedziałek, 9. 12. „Wiosna narodów”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIS — „Niezwyciężony seans”. — Występ gość. K. Justiana. Piątek, 6. 12. „Niezwyciężony seans”, występ gość. K. Justiana. Sobota, 7. 12. o godz. 3.30 „Królowa Śnieżka i siedmiu karków”. — Św. Mikołaj! Sobota, 7. 12. wiecz. „Niezwyciężony seans”, występ gość. K. Justiana. Niedziela, 8. 12. o godz. 3.30 popoł. „Królowa Śnieżka i siedmiu karków”. — Św. Mikołaj! Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR WIELKOPOLSKI

pod dyr. Bol Brzeskiego
„Bolesław Śmiały”
dramat z prologiem w 3 aktach
Stanisława Wyspiańskiego.
6. 12. — Brodnica.
7. 12. — Wągrowiec.

Przez szybkie

Na raty

Niema nic wygodniejszego, niż kupowanie na raty.

Można kupić całe umeblowanie, auto, buty, ubranie, zapasy na zimę. A później spłacasz sobie, człowieku, powoli, maleńkimi sumami. Ani się spochwiejesz, jak stajesz się i posessionatus i bene ubratus. Kupowanie na raty, to jak wyrwanie zębów bez bólu.

Zresztą dzisiaj raty są modne. Podobno nawet dzieci rodzą się na raty. Jakies małżeństwo, oczekujące przybytku w rodzinie, ułożyło się z dyrekcją kliniki ginekologicznej, że należy spłacać będzie na raty. Po kilku miesiącach powiada małżonek: — No, za miesiąc dziecko będzie już zupełnie nasze. Dzisiaj zapłaciłem za nie przedostatnią ratę.

Z tem wszystkim jeden z moich przyjaciół się zdecydował na przeciwnik rat. Antypatja ta ma naprawdę głębsze przyczyny. Człowiek ten miał bogatego stryja. Trzeba trafić, że stryj ten ginie w ka-

tastrofie samochodowej i przyjaciel mój zostaje generalnym spadkobiercą.

Stryjowi wyprawił pogrzeb, jak się patrzy (na raty) i przystąpił do obejmowania spadku. Gotówki wprawdzie nie było, ale mieszkania kilkopokojowe pięknie umeblowane, to też gotówka.

Przy bliższem badaniu spadku nie okazał się jednak takim kokosem. Mebelki — nowiuteńkie, ale wplacono za nie dopiero jedną ratę; pianino — koncertowe, też jeszcze nie spłacone. Srebra, obrazy, dywany, ubrania moc i bielizny — za wszystko trzeba płacić raty. Komorne w nowym domu dosyć drogie, a przytem zalegało jeszcze kilka rat za odstępnę. Jednem słowem — raty, raty i jeszcze raz, raty! Kiedy w dodatku zgłosiła się firma samochodowa po ratę za rozbite w katastrofie auto, przedsiębiorstwo pogrzebowe po ratę za pogrzeb i urząd podatkowy po spadkowy podatek, mój przyjaciel zrzekł się sukcesji. Od tego czasu czuje wstręt do rat.

Może i ma trochę racji!

X. Awery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

ZDOBNICTWO KASZUBSKIE WALCZY Z PRZESZKODAMI

Z Torunia donoszą nam:

Nasze Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego organizuje we Wdzydzach kurs koszykarski. Idzie o to, aby zakrzewić i rozpowszechnić w powiecie świeckim wyroby z witek leśnych, głównie plecione zabawki, mebelki dziecięce, oraz meble użytkowe.

Towarzystwo walczy z ciężkimi przeszkodami, głównie dla braku funduszy. Zamierzano — jak donosiliśmy w swoim czasie — otworzyć lokale sprzedażne wytworów przemysłu ludowego kaszubskiego w Toruniu i w Poznaniu. Spelzło to na niczym z braku środków materialnych (żądano wysokich czynszów za sklepy), a tak samo zawiodły próby zorganizowania sprzedaży komisowej. Kupcy nie chcą brać w komis pięknych wytworów naszej sztuki ludowej, tak charakterystycznej zwłaszcza w ceramice i słynnych haftach kaszubskich. W całym Toruniu jedna tylko firma sprzedaje hafty kaszubskie. Kupcy tłumaczą się, że wytwory te są rzekomo drogie. Kto zna ich ceny, wie, że tak nie jest. W bazarze ludowym na P. W. K. rozeszło się ich mnóstwo i powszechnie dziwiono się ich taniości. Od tandety obecnej są oczywiście droższe, no i zysk na nich nie da się tak podciągać w górę.

Towarzystwo nasze zamierza więc zorganizować po większych miastach pokazy i sprzedażę wspólną z wytwórcami. Może w ten sposób uda się trafić do konsumenta, który jest na ogół chętny i kupowałby, gdyby wiedział gdzie. Wystawo też kolekcję wyrobów do konsulatu polskiego w Berlinie. Jeżeli ta próba się powiedzie, zorganizowana będzie na większą skalę propaganda zagraniczna za pośrednictwem naszych konsulatów. Towarzystwo nie zraża się przeszkodami i to jest jego niemałą zasługą. (k o r.)

NAUKA

Nowy profesor matematyki Uniwersytetu Poznańskiego. W tych dniach rozpoczął swą działalność na uniwersytecie poznańskim prof. Mieczysław Biernacki, powołany przed kilku tygodniami na katedrę matematyki. Prof. Biernacki, uczeń Paryskiej Szkoły Matematycznej jest wybitnym specjalistą w teorii funkcji analitycznych, a liczne jego prace z tego zakresu, ogłaszane w czasopiśmie polskich i zagranicznych, zjednały mu wielkie uznanie w kręgach fachowców. Nowemu profesorowi należy życzyć, ażeby jego działalność naukowa znalazła jak najżywszy oddźwięk wśród uczniów i ażeby mu danem było zainicjowanie twórczych badań wśród polskich matematyków w tej dziedzinie, której jest tak wybitnym przedstawicielem. (m s)

Z Warszawskiego Tow. Naukowego. Wydział III (nauk matematyczno-fizycznych) odbył posiedzenie, na którym w części naukowej zostały przedstawione następujące prace: p. W. Sierpiński: „Sur une operation sur les familles d'ensembles”; p. E. Rybka: „Gwiazda zmienna R. S. Orionis”; p. A. Morawiecki: „Fosforyty Rachowskie. Szkic mineralogiczno-petrograficzny”; p. A. Morawiecki: „Termoluminescencja i fosforescencja fosforytów polskich”. (w n)

Z Towarzystwa Filozoficznego. W Krakowskim Tow. Filozoficznym wygłosił prof. J. M. Lahy z Paryża odczyt p. t.: „O psychotechnice”. Na zwyczajnym posiedzeniu naukowym referował dr. W. Rubczyński n. t.: „Z nowszych rozważań metody indukcyjnej”. (k n)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Uratowane zbiory p. Dąbcańskiej. Ze Lwowa piszą nam: Nazwisko p. Heleny Dąbcańskiej jest dostatecznie znane w kulturalnej Polsce, aby nie trzeba przypominać, że jest ona dobrodziejką naszych muzeów, którym ofiarowała bezcenne skarby w obrazach i zabytkach. Korzystał z jej obywatelskiej hojności zarówno Kraków jak Lwów, Przemysł jak Poznań. P. Dąbcańska w swych także filantropijnych poczynaniach niestrudzona, znalazła się chwilowo w krytycznym położeniu, gdyż budowa stadionu sportowego we Lwowie, przez nią przedsięwzięta, pochłonęła wielkie sumy. Położenie finansowe zasłużonej ofiarodawczyni tak się wikało, że jej nieruchomości groziło zlicytowanie, przyczem cenne skarby sztuki i kultury mogły przejść w niepowołane ręce. Tymczasem realność p. Dąbcańskiej zakupił na szczęście dyrektor jednego z banków lwowskich, i to w ten sposób, że zobowiązał się zakupiony dom zwrócić p. Dąbcańskiej, gdy tylko jej stan majątkowy na odkup pozwoli. (io)

TEATR

„Rewizor” po warszawsku. Z Warszawy piszą nam: Teatr Polski wystawił gogolowskiego „Rewizora” w ujęciu o tyle oryginalnym, że nowy przekład, pióra p. J. Tuwima, jest naszpikowany gwarami warszawską z „grandami”, „bujdami” itd. Z polemiki jaka się dokola tego wywiązała, a w której zabrał głos i tłumacz, wynika, że p. J. Tuwim uważa „Rewizora” za dzieło ogólnoludzkie i wszędzie aktualne i to chciał za pomocą owej gwary podkreślić. Bezpodstawność tego jest jasną. Tłumacz „Rewizora” na gwara warszawską, nie uogólnia się go, ale lokalizuje — to bardzo proste. Poza tem jest „Rewizor” sztuką specyficzną rosyjską, maluje stosunki rosyjskie i tem przedewszystkiem zajmuje. Chybił więc i zamiar i jego wykonanie. (tw)

O „Wiosnę narodów”. Z Krakowa piszą nam: Do dyrekcji Teatru im. Juliusza Słowackiego wpłynęło, ogłoszone w dziennikach, pismo z żądaniem, aby teatr miejski wystawił Nowaczynskiego „Wiosnę Narodów”, nagrodzoną na konkursie krakowskiego teatru z „Niespodzianką”, a dotychczas nie grana. Pismo to podpisali między innymi Karol H. Rostkowski, prof. Stefan Surzycki, prof. Ignacy Chrząnowski, prof. dr. Władysław Folkierski i w. in. (tk)

VARIA

Książki pod choinkę. Pierwszy transport książek na podarunki gwiazdkowe dla dzieci i młodzieży przyszedł w tym roku od księgarni wydawniczej Michała Arcta. Dla najmłodszych mamy piękne wierszki znanego poety Juliana Ejsmonda p. t. „Baśń o ziemnych ludkach”. — Książka ilustrowana barwnymi rycinami opowiada, jak to przez całe lato ziemne ludki dbają o wszystkie polne kwiaty i robaczki, a na zimę kryją się pod ziemię, by przygotować tam dla całej przyrody barwne wiosenne szaty. Artur Oppman (Or-Ot) napisał wierszem bajkę: „O leśnej królowie”, co to z wszystkimi leśnymi zwierzątkami w przyjaźni żyje, a krasnoludki i inne twory są jej służkami. Pomysłowi rysunkami poleca się książeczka p. t.: „Domino”. Są to miłe wierszki p. Marii Dynowskiej z ilustracjami p. Marii Weinles. Dla starszych nieco dzieci pięknym podarunkiem będzie zbiorek wierszy Marii Konopnickiej pt. „Psalterz dziecka”, ilustrowany kolorowymi rycinami p. Antoniego Gawińskiego.

Znana wśród młodzieży autorka p. Marija Buyno-Arcetowa przygotowała na gwiazdkę dwie książki. „Czar-Baba” z barwnymi ilustracjami p. A. Gramatyka-Ostrowskiej, to powieść obyczajowa z życia wsi. Pocziwa Kacprowa, przez ciemnotę wiejską pomawiana o czary, korzystając z tej opinii, że wszystkich bied siebie i innych wyprowadza, a w końcu kojarzy młodą a dorosłą parę. Druga książka p. Buyno-Arcetowej, „Wieszczyliwa” z rysunkami p. Wandy Romeykówny, to opowieść o Krysi, Bajczarka zwanej, co jako „znajda” wychowuje się we wsi wiejskiej. Dzięki jej dobremu wpływowi wieś naprawdę staje się szczęśliwą — szczególnie od chwili, gdy Krysią, odnalazłszy rodziców, przychynia się do powstania Domu Ludowego. Dla młodych miłośników historycznych i wojennych opowiadań miła lektura będzie nowe wydanie powieści Walerego Przyborskiego pt. „Reduta Woli”. Za pierwsze wydanie tej powieści, osnutej na tle walk z roku 1831, autor został przez Moskali skazany na śmierć, wydawca — na miesiąc więzienia. Dopiero teraz można książkę czytać bez opuszczenia niemiłych zaborcom szczegółów. Ułubiony pisarz i podróżnik p. Władysław Umiński opisuje ciekawe przygody Polaka, Mirskiego i Włocha Verni'ego w powieści p. t. „Podróż bez pieniędzy”. Zagubiwszy po drodze swe bagaże zarabiają oni na życie rozmaitemi sposobami. Podróż ta pełna jest oczywiście niebezpiecznych i wesołych przygód. Ustalona wśród młodych czytelników opinia ma zarówno fantastyczna powieść Gustawa le Rouge, tłumaczona z francuskiego p. t.: „Wieżień na Marsie”, jak i podróżnicza powieść A. Galopina i H. de la Vaulz p. t.: „Zuchwały lot”. Przygody młodego podróżnika, Fifi, w wyścigu samolotem dookoła świata, trzymają w napięciu fantazję młodych czytelników, póki nie zakończy ich wspaniałe zwycięstwo. Wybór książek jest duży, więc mali miłośnicy lektury będą mieli uciechę. (tk)

PISMA NADESŁANE

„Śpiewak”. Nr. 11. Treść: St. M. Stoiński: „Wielki artysta i obywatel”. — Henryk Opieński: „Ignacy J. Paderewski”. — Feliks Sachse: „Imitacja jako środek wyrazu muzycznego”. — St. M. Stoiński: „Do śpiewaków śląskich”. — Zjady i zawody chórów śląskich. — Konkursy kompozytorskie. — Opera i koncerty. — Kronika muzyczna. — Kronika chóralna. — Koncert na pomnik Moniuszki w Bielsku. — Nadesłane nuty i książki. — Przegląd czasopism. — Wspomnienie pośmiertne (ś. p. St. Jakubowicz). — Składki na pomnik Moniuszki w Katowicach.

DLACZEGO: „SLAVISCHE RUNDSCHAU”

Jak jechałem do Muromia — „Słowianie” — Ruchoma wieża Babel — Za pomocą mikstury — Nareszcie! — Język „neutralny” — Sobie i Niemcom — Co dotychczas dano? — Po równości — O Polsce — Długi żywot.

Jesienią roku 1916, gdy dostałem się do niewoli rosyjskiej, zdarzyło mi się jechać na roboty polne w okolice Muromia wraz z całym transportem jeńców-„Słowian”. Wyraz: „Słowian” piśnię w cudzosłowie, ponieważ prócz Polaków, Czechów, Chorwatów, Serbów, Słowaków, Rusinów znajdowało się w tym transporcie także sporo Rumunów, kilku Włochów, dwaj Ormianie i jeden Turek; w pojęciach bowiem oświeconego „naczelstwa” rosyjskiego każdy „plennik”, który nie był Węgrem, Żydem lub Niemcem, należał tem samem do szczepu słowiańskiego.

Było się czemu przysłuchiwać w tej małej ruchomej wieży Babel — bydlęcym wagonie, w którym na sześciu przyczach i na podłodze gniotło się pięćdziesięciu ludzi. „Ten sobie mówił i ten sobie mówił”, było pełno krzyku, choć nie „radości”; jakże się bowiem cieszyć ciasnótą, powiększoną przez obecność innych jeszcze „pasażerów”, brojących nam... za kołnierzem! Do wszystkich przykości dołączało się i to, że owe słowa, które wypowiadał swe uczucia i sądy, w znacznej części szły na marne, gdyż zazwyczaj sąsiedzi rozumieli z wzajemnej rozmowy tylko gesty i — przekleństwa. Po rosyjsku — i to kiepsko — mówiło ledwie kilku. Nie było innej rady, jak znaleźć jakiś wspólny język; zrazu do celu tego służył jakiś nieokreślony żargon, zawierający miksturę wszystkich języków reprezentowanych w wagonie, następnie zaś jakoś tak się stało, że za przykładem któregoś z Czechów wszyscy (z wyjątkiem dwóch Ormian), zaczęli używać języka niemieckiego. I zrozumieli się wybornie. Tylko nasz kołnierz, jakiś kacap-Wielkorus długo kręcił głową, nic nie rozumiejąc, aż zagadnął nas, jakim językiem mówimy; dowiedziawszy się, że niemieckim, spytał dobroduszenie:

Czy Niemcy to też Słowianie?

Epizod ten mi się przypominał, gdy wzięto do rąk kompletny niemal już rocznik*) pisma, noszącego tytuł: „Slavische Rundschau”). Pismo to, pod naczelną redakcją dr. Gerarda Gsemanna, profesora uniwersytetu niemieckiego w Pradze, zasilają swymi piórami sami niemal literaci i uczeni słowiańscy, pomimo to jednak używany jest w niem wyłącznie język niemiecki. Choćby kto nie wiem jak niemieczyny nie lubił, zgodzi się chyba, że innego wyjścia nie było. Gdyby pismo było redagowane w jednym z języków słowiańskich, tedy poczytność jego ograniczyłaby się w zasadzie do jednego tylko narodu; tak jest z polskim „Ruchem Słowiańskim”, czeskim „Slovanským Prehledem” itd., także i konglomerat słowiański wielojęzyczny w rodzaju „Slavi”, na poczytność — poza garstką poligotów lub specjalistów — liczyć nie może. Nie zostaje więc nic innego, jak posługiwać się językiem „neutralnym”, a do tego szerzej znanym w Europie — boć chodzi i o propagandę rzeczy słowiańskich zagranicą.

Dobrze, powie ktoś, ale czemu właśnie język niemiecki, a nie angielski, włoski lub francuski? Odpowiedź łatwa. Po pierwsze w tamtych językach istnieje już analogiczne pismo („The Slavonic Review”, „Rivista di letteratura slave”); powtóre język niemiecki, jako terytorjalnie najbliższy, jest Słowianom naogół najlepiej znany; po trzecie właśnie tego wymaga interes samych Słowian, by przedewszystkiem Niemcom mogli unaocznnić siłę i wartość swej kultury.

Nad wspomnianymi analogicznymi wydawnictwami w innych językach góruje — jak dotąd — „Slavische Rundschau” zarówno swą sprawnością redakcyjną, obfitością materiału i jego aktualnością, jak też możliwie największą bezstronnością. Nie zdarza się tu nigdy (co np. w „Slavonic Review”) niestety często miało miejsce, by faworyzowano jedną tylko kulturę słowiańską, np. rosyjską, i jej poświęcano najwięcej miejsca — z pokrzywdzeniem innych. Czegoś podobnego nie

dopuszcza już sam układ pisma, albowiem w każdym zeszycie jest stały dział rosyjski, polski i słowacki, jugosłowiański, ukraiński, białoruski, bułgarski, a nierzadko i łuzuicki. Każdy z nich reprezentowany jest trzema podziałami: literaturą, bibliografią i kroniką kultury. Poza tem na czelu każdego zeszytu stoją artykuły treści zasadniczej lub ogólnej, np. obejmujące większy okres życia kulturalnego (nie tylko ostatnią chwilę), bądź też omawiające wzajemny stosunek kulturalny kilku narodów słowiańskich w pewnej dziedzinie itp.

W jednym z zeszytów spotykamy zapowiedź i omówienie zbiorowej pracy p. t. „Słowianie”, która ma ukazać się pod redakcją prof. M. Szykowskiego a obejmować będzie zarys literatury wszystkich narodów słowiańskich. Zanim ta rzecz się ukaże, czytelnik „Slavische Rundschau” może naprawdę dużo dowiedzieć się o literaturze bułgarskiej (Galabow), serbsko-chorwackiej, potrosze o współczesnej rosyjskiej (którą jednak trzeba brać cum grano salis), najwięcej zaś o czeskiej, którą wprost świetnie omawiają tak niepospolici krytycy i pisarze, jak Rippl, Eisner i Arne Novak. Zapewne jednak Polaka przedewszystkiem może obchodzić dział polski, któremu należy się osobna wzmianka.

Kierowniczką tego działu dr. Iza Saunova, asyst. i lektorka uniwersytetu praskiego (Lwówianka zameżna za Czechem) wykazała wielką energję w zmobilizowaniu pokąźnego zastępu współpracowników ze wszystkich miast Polski. Prowadzenie kroniki kulturalnej wileńskiej powierzyła W. Hulewiczowi, poznańskiej S. Papéemu, krakowskiej — A. Gruszeckiej-Nitschovej, a lwowskiej p. J. P. (chyba Parandowskiemu?). Kroniki te, przy całej swej zwięzłości, zalecają się bogactwem i ścisłością szczegółów (zwłaszcza kronika Gruszeckiej). Te same zalety widzimy w artykułach ogólniejszej treści, pisanych przez pióra fachowe. Polskiej slawistyce poświęcone są aż 3 artykuły: Lehra-Splawińskiego, Molégo i Kleczkowskiego. O literaturze stosunkowo mniej się mówi w dotychczasowych zeszytach pisma. Wyczerpujący i aż może za obszerny jest artykuł Z. Grabowskiego o polskiej literaturze przekładowej. Trzy artykuły dają bilans literatury polskiej za r. 1928: Czachowski pisze o liryce, Baczyński o powieści i noweli (pomijając jednak pozycje tak ważne jak „Złota wolność” Szczuckiej, gdy natomiast wspomina ramotę Olechowskiego), o pracach naukowo-literackich — niżej podpisany. Artykuł Pomirowskiego „Weg und Ziel der polnischen literarischen Kritik” jest niestety mętny w kilku szczegółach, a w całości mocno jednostronny i stronniczy, to też wywołał w prasie polskiej słuszną naganę. Nauce polskiej w dzisiejszej dobie poświęcone są artykuły: Czeżowskiego (filozofia) i Maasa (geografia); w przygotowaniu są artykuły: Ganszyńca (filologia klasyczna w Polsce) i Myslakowskiego (pedagogia i dydaktyka). Ks. Dettloff i T. Szydłowski piszą ciekawie o sztuce — szkoda, że tylko o średniowiecznej. Pożądane byłoby artykuły o nowszej sztuce, zwłaszcza o niedawno zmarłych: Fałacie i Malczewskim, którym jedynie krótkie poświęcono wzmianki.

Ale sądzą, że to się jeszcze zrobi. Wszak dopiero wyszły pierwsze zeszyty „Slavische Rundschau”, a pismo, — zapowiadające się tak pięknie i tak pożytecznie — powinno żyć długo. Wierzę, że dział polski będzie się w niem rozwijał jak najlepiej; jednakże bez współpracy i zainteresowania społeczeństwa polskiego nielatwo do tego dojdzie.

Józef Birkenmajer.
Warszawa.

KSIAŻKI NADESŁANE

Kamilla Choloniowska: „Gospodarstwo domowe i kuchnia racjonalna”. Podręcznik dla szkół i gospodyń. Warszawa 1929. Wyd. M. Arct.

X. Józef Kłos: „Mowa żałobna, wygłoszona na pogrzebie śp. Heleny z Robińskich Cichowiczowej”. Poznań 1929. Nakł. Rodziny.

Oktawiusz Nelard: „Ofiarni”. Powieść współczesna. Warszawa. Biblioteka Grodzowa.

*) Wyszło dziewięć zeszytów na ogólną liczbę 10.

**) „Slavische Rundschau”. Berichtende und kritische Zeitschrift für das geistige Leben der slavischen Völker. Herausgegeben von Franz Spina und Gerhard Gsemann. Prag. Jahrgang I. 1929.

W hołdzie Jerzemu Clemenceau

Paryż, w grudniu.

Słabe słońce oświeca wspaniale aleje Pól Elizejskich, wiodące do Łuku Zwycięstwa. Wzdłuż ulicy rozciągają się dwa szpalery wojska. Pomiędzy nimi od 10-tej rano defilują setki tysięcy byłych kombatantów, bez mundurów, ale ze sztandarami pułkowymi.

Pochód ten, jedyny w swoim rodzaju cześć pamięć wielkiego wandejczyka: nie towarzyszy mu ani fanfara, ani marsz żałobny, lecz tylko podniosła cisza. Słychać kroki regularne byłych żołnierzy postępujących zwolna, bo przecież w szeregach znajdują się również niezliczone zastępy kalek, których widok jest zawsze nad wyraz bolesny. Oto zrzęsenie t. zw. „Gueules cassées”, dalej ślepi, na których czele kroczą posłepi Scapini. Po nich postępują inni, opierający się na kulach, lub jadący w małych wózkach, a wreszcie maszerują ci wszyscy, którzy ongiś w okopach, na froncie widzieli przesuwaną się — już wówczas niemal legendarną — postać Jerzego Clemenceau.

Pochód to owiany niewypowiedzianym żalem, żalobą, wyrutą w sercach. Po dziesięciu latach od czasu zwycięstwa, odżyły wielkie chwile, kiedy dzięki niezwykłej energii i patriotyzmowi Clemenceau ci sami żołnierze kroczyli, okryci chwałą ku temuż samemu Łukowi Triumfalnemu, wierząc, iż nastąpiła dla ludzkości nowa era. I oto w obecnym roku, roku żałoby narodowej, kiedy naród francuski stracił dwóch swych wielkich zbawców, Focha i Clemenceau, następuje likwidacja nie tyle wojny, co zwycięstwa.

Toteż, kiedy zastępy byłych kombatantów — po raz pierwszy od czasu wojny — defilowały zwartym szeregiem pod Łukiem Napoleońskim, skłaniając sztandary przed grobem Nieznanego Żołnierza, chylili tem samem czoła przed niewidoczną trumną Clemenceau, którego duch był niezawodnie obecny przy tym wzruszającym hołdzie dawnych „poilus”. I podobnie jak na cześć Nieznanego Żołnierza, tak i na cześć „Ojca Zwycięstwa” z wybiciem godziny 11-tej dał się słyszeć wystrzał armatni i nastąpiła minuta głębokiego milczenia. Wszyscy członkowie rządu byli obecni; przybył również prezydent Doumergue. Poczem byli kombatanci defilowali w dalszym ciągu. Było ich przeszło 50.000 tysięcy. W szeregach przesunęły się nie tylko porane bliznami twarze dawnych żołnierzy z frontu zachodniego i wschodniego oraz kapelani wojenni, ale również zastępy młodych generacji, na których opiera się przyszłość Francji, a więc uczniowie szkoły wojskowej w Saint-Cyr, jakoteż legjony „Jeunes Patriotes”. Do

nich przylączyła się tłumnie ludność stolicy.

Grób Nieznanego Żołnierza udekorowany był nowymi wieniecami. Wśród nich wybijał się specjalnie wieniec zielony z pól bitwy, złożony tu przez kilku byłych kombatantów wandejczyków, którzy drugi taki sam, zaraz po uroczystościach paryskich zawieźli tą samą drogą, jaką tydzień temu przejeżdżał konwój pogrzebowy, na grób Jerzego Clemenceau w Mouchamps.

W południe armja cywilna powoli zaczęła się rozchodzić. Kioski dzienników, zarzucone różnymi ilustrowanymi wydawnictwami z fotografiami Clemenceau zostawały rozchwytywane. Na plan pierwszy wybijał się specjalny numer „Illustration”, poświęcony zmarłemu mężowi stanu. Oto kupuje go jeden z byłych kombatantów i czyta głośno ustęp z rozmowy Clemenceau z jego sekretarzem, p. Janem Martet co do Nadrenji. Jeżeli „les Boches” nie wypełnią swych zobowiązań, mówi „tygrys”, to pozostaniemy w Nadrenji poza piętnaście lat, zostaniemy sto lat, gdy tego będzie potrzeba, aż do chwili, kiedy zapłacą, to, co nam winni.

Żywnie brzmią te słowa, odczytywane w dniu, w którym całe Niemcy triumfalnie święciły opróżnienie 2-giej strefy nadreńskiej, w oczekiwaniu radośnym na ewakuację 3-ciej. Bo dla Berlina likwiduje się obecnie traktat wersalski, traktat Jerzego Clemenceau, a wchodzi w pełni w życie duch locarnieński - europejski p. Brianda. Dlatego to może ten ostatni nie przylączył się do ministrów, gdy ci stawili się w corpore w Izbie, aby oddać hołd Clemenceau. Tygrys nie krył zresztą swoich uczuć względem obecnego ministra spraw zagranicznych i jego „pokojo-wej” polityki.

Oprócz niezliczonej ilości artykułów, jakie już ukazały się w prasie francuskiej na temat wielkiego wandejczyka, oraz oderwanych od niego wspomnień, dowiadujemy się jeszcze dużo niezmiernie ciekawych szczegółów z trzech publikacji, jakie wydał niebawem. Książka p. Benjamin ma odnosić się specjalnie do pobytu Clemenceau na wsi w Saint-Vincent-sur-Jard. P. Jan Martet natomiast, były jego sekretarz i autor kilku powieści, z których „Marion des Neiges” zyskała specjalną aprobatę „tygrysa”, wydał aż trzy tomy pamiętników. P. Georges Suarez wreszcie, dyrektor polityczny tygodnika „Guingoire” i utalentowany pisarz, przygotowuje wielką pracę biograficzną, opartą na dokumentach i źródłach polityczno-historycznych, ujętych w formę żywą, bo przeplatana dialogami. Obejmuje ona całość życia i działalności Jerzego Clemenceau. I. Briares.

Z życia Towarzystw

Z życia restauratorów. Dnia 3 bm. toczył się w lokalu p. Piossca obrady Tow. Restauratorów na Poznań i okolicę. Obradom przewodniczył prezes p. Piossek. Po przyjęciu protokołu, przedłożył prezes sprawozdanie z przebiegu uroczystości patrona Tow. św. Teodora. Uroczystość odbyła się 9 listopada br. Następnie plenarne zabranie odbędzie się 7 stycznia 1930 r. w lokalu pod Wiechą przy ul. 27 Grudnia.

Przeczytano następnie pismo z Związku dotyczące detal. sprzedaży wyrobów tytoniowych i zniżek w sprawie opłat świadectw przemysłowych, oraz w sprawie koncesyj. Poruszono również w wolnych głosach sprawę przedłużenia prawa wyszynku. Istnieje uzasadniona obawa, że 1500 restauratorów nowe otrzymają wypowiedzenia, prócz tych, którzy j. już odebrali. Redukcja wyszynków ma nastąpić już w styczniu. Restauratorzy domagają się wstrzymania nowych wypowiedzeń.

Prezes Związku nawołuje do tworzenia silnej organizacji. Następnie zakomunikował przewodniczący obecnym, skandal, jak przeżywał właściciel lokalu „Astorja” p. Olszewski. Oto pewnego wieczora lokal odwiedziło 3 panów i 2 panie. Wszyscy później się oddalili prócz jednego, który nie mógł uregulować długu w wysokości 60 zł. Kelner zabrał jako fant płaszcz p. Immerglucka. Nocą gdy już właściciel spał, wkroczyła do lokalu policja i przeprowadza rewizję za płaszczem. Zebrani fakt ten z oburzeniem piętnowali.

Sprawę p. O. przekazał zarząd do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i p. Wojevodę. Po poruszeniu całego szeregu spraw wewnętrznych, zamknięto posiedzenie. (z)

RADJO

Programy radiofonijne

Piątek, dnia 6 grudnia 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien., zboż.-towarowej i cen targ. Rzeźni Miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gosp., rolnicze, PAT, sprawozdanie o ruchu statków; godz. 17.05 z cyklu odczytów misyjnych — odczyt p. t. „Z terenów misyjnych” (wygl. p. Kazimierz Kapitańczyk); godz. 17.25 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 Akademia Finlandzka ku uczczeniu święta narodowego Finlandji. Wykonawcy: Włodzimierz Jarochofska, mezzosopran, Konsul Finlandji dyr. Mieczysław Krzyżankiewicz, prelekcja, Orkiestra pod kier. p. Bol. Tyllis kapelm. Opery Pozn.; program: 1. Hymn finlandzki i polski (odegra orkiestra); 2. Przemówienie konsula p. dyr. M. Krzyżankiewicza; 3. T. Ivo Kuula: a) Morgonsang (śpiew poranny), b) Hämmärsi (marsz weselny), c) Syytunnelma (Nastroj jesienny) odegra orkiestra; 4. Fińskie pieśni ludowe: a) Rannalla istuje (Nad brzegiem), b) Kullanylistys (Nagroda ukończenia), Grieg: a) La. b. d. c) Noc letnia, c) Księżniczka, d) Pierwiosnek odp. p. Jarochofska; 5. Järnefelt: Kolysanka, Sibelius: Valse triste (odegra orkiestra); godz. 19.05 pogadanka (p. Bolesław Busiakiewicz); godzina 19.15 nadprogram; godz. 19.30 odczyt p. t. „Francja współczesna” wygl. prof. dr. Marian Jedlicki, doc. U. Jagiellońskiego; godzina 19.50 wieczór autorski Stefana Balickiego; godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godzina 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.15 radiografja; godzina 22.45 lekcja tańców (wykl. p. Vala Jennings); godz. 23.10 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; g. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.20 przegląd wydawnictw periodycznych; godz. 15.45 komunikat Zw. Śpiewackiego; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 odczyt; godz. 17.45 koncert orkiestry mandolinistów; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godz. 20.05 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej; po transmisji komunikaty oraz retransmisje ze stacyj zagranicznych.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty; godzina 16.20 Bronisław Górecki: „Nauka o Polsce”; godz. 17.45 koncert z Warszawy; godz. 19.05 dr. Stanisław Gronowski: „Jak należy wnieść i popierać oskarżenia prywatne”; godz. 19.30 mjr. Bronisław Romaniszyn: „Rybołówstwo sportowe. Jak się łowi pstrąga, lipienia i łososa w naszych górskich rzekach”; godz. 20.05 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Warszawy; godz. 23.00 skrzynka pocztowa w języku francuskim.

SPORT

Boks

Międzynarodowe zawody w Bytomiu odbyły się w środę z udziałem zawodników „K. S. Stadjon” z Król. Huty, oraz Bary „09 Myslowice” i Mularczyka „06 Myslowice”; ostatni walczył w miejsce chorego Wochnika. Zawody zgromadziły niewidziane dotąd tłumy publiczności która z wielkim entuzjazmem oklaskiwała polskich pięściarzy, dając kilkakrotnie wyraz swemu oburzeniu przeciw niesłusznym rozstrzygnięciom, krzywdzącym Polaków. Wyniki poszczególnych walk były następujące: w. musza — Eisenberg (Stadjon) ulega na punkty Buchcie („Heros - Bytom”); w. kogucia — Gawlica (Stad) przegrywa niesłusznie na punkty z Hankem (Heros - Byt.) przyczem wyrok remisowy odpowiadałby więcej przebiegowi walki; Krauswurst (Bytom) bije na punkty Dziembale; w. lekkiej Zachlot (St) bije na punkty Mitule (H), przyczem Niemca ratuje od k. o. w 3 startu gong; w tej samej wadze Mularczyk niesłusznie przegrywa na punkty z Lamuzikiem (mistrzem okręgu bytomskiego); w. piórkowej Kotula zwyciężył Solkę (B) na punkty; w ostatniej walece dnia Bara z 09 został zdyskwalifikowany zupełnie niespodziewanie i niesłusznie w spotkaniu z Klawowiczem (Heros), który obchodził jubileusz 125 spotkań, z powodu czego sędzia w obawie przegranej dał Barze trzy napomnienia ogłaszając jako zwycięzcę Klawowicza. (tel. wł.) F. G.

Życie organizacyjne

Roczne walne zebranie K. S. „Ostrowja” odbyło się w środę w sali Grand Cafe w Ostrowie. Przewodniczył mecenas p. Winkowski, sekretarował p. Światalski, na ławników powołano pp. kpt. Słomczyńskiego Kiełmińskiego i Nowaka. Następnie zdawali sprawozdania sekretarz, skarbnik i naczelnik drużyn piłkarskich. „Ostrowja” liczy obecnie 55 członków wspierających oraz 61 czynnych na ogólną liczbę pozostałych 121. Obrót kasowy wykazuje cyfrę 9.788 zł. Pierwsza jej drużyna przegrała w tym roku 44 spotkań z ogólnym stosunkiem bramek 182:83 zdobywając ostatecznie mistrzostwo klasy B, wobec czego w roku przyszłym powróci do kl. A POZPN. Poza tem posiada „Ostrowja” poważną sekcję tenisową, której członkiem p. Pietrzyński zdobył tytuł wicemistrza Ostrowa i mistrzostwo Kalisza. W roku bieżącym „Ostrowja” obchodziła 20-lecie swego istnienia, należąc tem samem do grona najstarszych klubów w Wielkopolsce. — Absolutorium dla zarządu udzielono jednogłośnie, wyrażając mu podziękowanie. Nowe władze wybrano w następującym składzie pp.: prezes — mec. Winkowski, wiceprezesi — Banasiewicz i Kądzimierski, sekr. — Kojstajak, zast. — Światalski, skarbnik — Bilski, zast. — Stepien; nac. piłkarski — Berenstein, kierownik sekcji tenisowej — Pietrzyński, zast. — Tyrakowski; kier. seniorów — Łuski; kier. gier sportowych — Cieślak. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Klus, Wróblewski, Nowicki, Rzczowa i harmonijna dyskusja była dowodem zgodności wszystkich i zapowiedzią w owocnej pracy na przyszłość. (tel. wł.)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Aniela Pyszczerska, z domu Baranowska, 42 l. Zenon Jankowski, 9 dni. Paweł Röhr, ślusarz, 50 l. Katarzyna Bereiterowa, z domu Brinkiewiczówna, 84 l. Eugeniusz Wojcik, 19 godz. Kazimierz Izydorek, kupiec, 34 l. Ewa Riesnerówna, 3 dni. Seweryn Ciszewski, kuchmistrz, 56 l. Prakseda Piskorska, z domu Hoffmann, 61 l. Edmund Linka, em. elew kolejowy, 42 l. Stanisław Kandulski, konduktor tramwajowy, 57 l. Helena Mikolajewska, z domu Pawelówna, 50 l. Mieczysław Adam Jagsz, 8 dni. Stanisława Juszczakówna, służąca, 30 l. Balbina Anderszowa, z domu Łasikówna, wdowa, 63 l. Erwin Maćkowiak, 3 mies. 22 dni. Stefan Michalak, 1 r. 2 m. 20 dni. Bernard Mundt, uczeń szkolny, 12 l. Wacław Soszyński, książkowy, 25 l. Sylwester Strabel, 1 mies. 18 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na chleb św. Antoniego: H. W. 7 zł. — H. B. 3,55 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 114,25 zł.
Na pomnik Serca Jezusowego: St. Beyme z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 3 zł. — Ortlieb 5 zł. — Weronika Szynalska, Września, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 282,50 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— Der. Sprawa jest pod względem prawnym o tyle niejasna, że ustawa wyraźnie nic o podobnych warunkach nie mówi, zezwala natomiast na uzależnienie udzielenia koncesji od spełnienia szeregu warunków. Czy warunki te obejmują zapłatę pewnej kwoty w regularnych odstępach, trudno przez interpretację logiczną wywieść. Z uwagi natomiast na cel przepisów prawnych byłobyśmy raczej zdania, że jest to niedopuszczalne. Droga sądowa jest w tej sprawie zamknięta, ew. skargę trzeba wytoczyć w postępowaniu administracyjnem. Radzimy adwokata. (ak.)

Niezwykłe wypadki na grobie kapłana w Ameryce

(KAP). Grób śp. ks. Patryka J. Powersa, zmarłego przed 60 laty w opinii świętobliwości, a znajdujący się na cmentarzu Holy Gross w Bostonie, stał się od kilku tygodni celem pielgrzymek i gromadzenia się dziesiątków tysięcy pobożnych i ciekawych. Powodem tego jest kilkanaście niezwykłych uzdrowień ślepoty, głuchoty, niemoty i paraliżu, których doznało kilkanaście osób, a wśród nich dzieci i nawet protestantów. Przed grobem defilują dziennie setki kalek i chorych.

Ostatnio odwiedził grób ten w charakterze prywatnym również kardynał bostoński O'Connel. W czasie przybycia kardynała na cmentarzu i poza nim obecnych było około 30 000 osób. W ciągu dwu dni przeszło tu podobno blisko 200 000 ludzi. Porządku, niczem dotąd nie zakłóconego, strzegą kadry policji. Władze duchowne w sprawie tej nie wypowiedziały się dotychczas, przyjmując stanowisko baczne obserwatora.

Gramofon bez płyt

Wynalazek filmu dźwiękowego znalazł interesujące zastosowanie w dziedzinie gramofonów. W austriackim klubie wiedeńskim przedstawiano licznie zaproszonym osobistościom ze świata naukowego i muzycznego nowy gramofon działający bez płyt. Na ich miejsce użyto skrawka papieru, na którym sfotografowano drgania błony. Szyfcik gramofonu zastąpiono w nowym aparacie świetlnym promieniem, działającym przez komórkę napełnioną „selenitem”. Tym sposobem — donosi „Corriere della Sera” — można wykonać bez przerwy, jakiej wymagała zamiana płyt, kompletne opery muzyczne.

S. F.

Nędzarka — milionerka

W Nowym Jorku zmarła niedawno w wieku lat 80, niejaką Paulina Popnitz, która od szeregu lat żyła jak nędzarka. Po jej śmierci znaleziono w zajmowanym przez nią pokójku 400 000 dolarów w banknotach, akcjach, w złocie, srebrze i książeczkach oszczędnościowych. Zmarła nędzarka — milionerka nie pozostawiła żadnej bliższej rodziny.

Uśpiony pacjent zabójcą lekarza

Niezwykły wypadek wydarzył się znanemu lekarzowi amerykańskiemu, dr. Abnerowi Jonesowi z Ohio, w Stanach Zjednoczonych. W trakcie operacji, pacjent, uśpiony przedtem pod chloroformem, nagle poruszył się gwałtownie i nieświadomym wyrzutem ręki tak silnie uderzył lekarza w pierś, że ten upadł, podniósł się jednak, dokończył operacji i dopiero wtedy, gdy pacjent powrócił do przytomności, dr. Jones zemdlał i zmarł na udar serca.

Na Krymie 25 st. ciepła

Moskiewska „Krasnaja Gazeta” donosi, że w ostatnich dniach listopada na Krymie nastąpiło ogólne ocieplenie. Temperatura w słońcu dochodzi do 25 stop. R., temperatura wody wynosi około 16 stop. W kąpieliskach morskich na południowym wybrzeżu panuje wobec tego wielkie ożywienie.

Jak płacą królowi angielskiemu

Pensja króla angielskiego wynosi rocznie 559 000 dolarów i płatna jest w czterech kwartalnych ratach, wypłacanych skarbnikowi królewskiemu kwitami w rodzaju weksli handlowych, które skarbnik wpłaca na konto królewskie. Inni członkowie rodziny królewskiej otrzymują listę cywilną w ten sam sposób. Książę Yorku i książę Connaught — 125 000 dolarów, córki króla Edwarda — po 90 000 dol i młodsze dzieci króla Jerzego łącznie — 130 000 dolarów. Książę Walji zamiast pensji pobiera dochody księstwa Kornwalji, wynoszące około 330 000 dolarów rocznie.

Nie ma dobrego odbioru bez lamp radiowych

PHILIPS

„MINIWATT”

29 1405

Przestrzegamy

wszystkich naszych interesentów przed wysyłaniem pieniędzy dla nas w listach, gdyż — jak z otrzymywanych reklamacyj wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też odbieramy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze, wysyłane w listach, a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówki.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztovej Kasie Oszczędności (P.K.O.) w Poznaniu nr. 200 149 lub przekazem pocztowym.

Administracja.

Orzeźwiająca
90%
woda kolońska
niezbędna na
balu, w podróży
i po zawodach
sportowych.

Tw 689

Mydło Mixa
najlepsze —
najtansze

RUCH W TOWARZYSTWACH

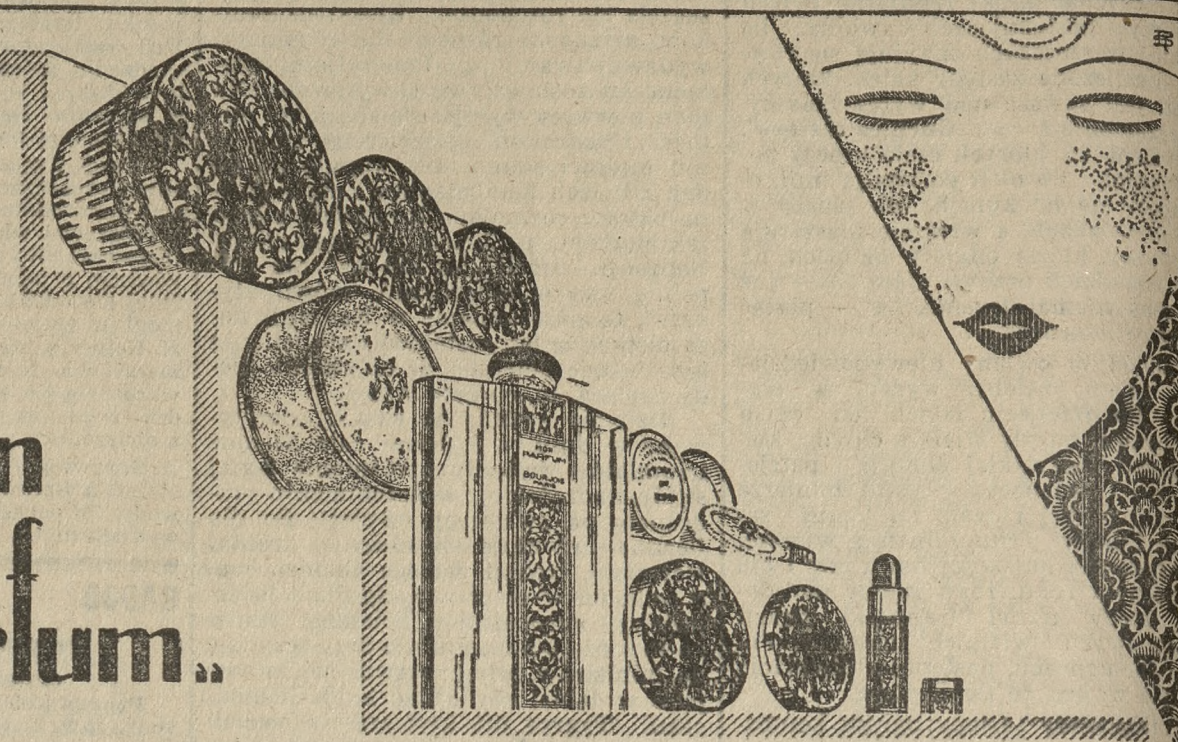
- Stow. Porządku Publicznego dzielnicy VI Jeżyce-Lazarz. Zebranie odbędzie się w piątek, dnia 6 bm. o godz. 20 w sali p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.
- Towarzystwo Marynarzy. Miesięczne zebranie członków odbędzie się w sobotę, dnia 7 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.
- Tow. b. Żołnierzy I pułku Strzelców Wielkopolskich zwołuje zebranie na dzień 7 bm. o godz. 20 na salce Domu Królowej Jadwigi.
- Związek Inwalidów Cywilnych. Zebranie odbędzie się w niedzielę, 8 bm. o godz. 3 popoł. w sali p. Koniecznego, ul. Masztalarska 2.
- Sodalicja św. Piotra Klawera dla katol. misyj afryk. W poniedziałek, dn. 9 bm. o godz. 19 odbędzie się nabożeństwo misyjne z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem w kościele OO. Franciszkanów.
- Związek Pracowników Kupieckich, Oddział w Poznaniu. Zebranie sekcji żełazniaków odbędzie się w poniedziałek, d. 9 bm. o godz. 20 w lokalach Z. P. K., ul. Podgórna 12 b. II ptr.
- Wydział Pomoc. Krawiectwa Dam-

skiego. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 9 bm. o godz. 19.30 w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— Kółko Śpiew. „Sobieski”. Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 9 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń p. Wróblewicz przy Chwaliszewie nr. 68.

— Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Fara. Wdowy po zmarłych członkach uprasza się o zgłoszenie dzieci do lat 14 u skarbnika dh. Zajączka, Wielkie Garbary 22 do dnia 20 bm. włącznie, celem zapisania ich do obdarzenia podarkami gwiazdkowymi.

**„mon
parfum..”**

B O U R J O I S

P A R I S

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i W. m. Gdańsk: D/H. JÓZEF NOSIASSON, WARSZAWA, Trebacka 4

Dnia 4, 12., o godz. 10,15 wieczorem, zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka i babka, s. p.

Elżbieta Małecka

z domu Rucka

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się dnia 8 b. m., o godz. 3,30, z domu żałoby na cmentarz parafialny, o czym donosi

strapiona
rodzina.

Kórnik, Poznań, Chełmża.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

zw 20 576

Dnia 2 grudnia 1929 r., powołał Bóg do Siebie, po namaszczeniu Olejami św., nagle na udar serca, mego dobrego męża, kochanego ojca, brata, zięcia i azwagra, s. p.

Seweryna Ciszewskiego

ochetnika wojsk polskich z r. 1920.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7 b. m., o godz. 15, z kostnicy parafialnego cmentarza w Górczynie. Msza żałobna w sobotę, 7 b. m., o godzinie 8,30, w kościele parafialnym na Łazarzu.

Ciężko dotknięci
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Spokojna 31.

We wtorek, 3 grudnia 1929, o godz. 3,15 rano, zasnął w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, s. p.

Edmund Linka

przeżywszy lat 42. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7 b. m., o godz. 1,45 po poł., z kostnicy zakładu Djakonisek na cmentarz parafialny, o czym uwiedamia

w ciężkim smutku pogrążona

Wanda z Denkowskich Linka.

Poznań, Marsz. Focha 27.

Zakład Pogrzebowy „Cereemonja” Poznań, Towarowa 25 tel. 31-80.

We wtorek, dnia 3 grudnia 1929 r., o godz. 3,30 po południu, zasnęła w Bogu, opatrzona Olejami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa, najukochańsza i nigdy niezapomniana żona, matka, córka, siostra, bratowa, szwagrowa, kuzynka i ciocia, s. p.

dw 3526

z Kozłowskich

Joanna Kreutzingerowa

przeżywszy lat 53, o czym donoszą

w nieutulonym smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Dąbrowa Nadleśnictwo, Gniezno, Poznań, Mościcka, Lubliniec.

Eksportacja drogich zwiok w czwartek, dnia 5 b. m., o godz. 3,30 po południu, pogrzeb w piątek, dnia 6 b. m., o godzinie 9 przed południem na cmentarz w Świeciu (Pomorze).

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Serdeczne podziękowanie

wyrażamy Wielobnemu Duchowieństwu, w szczególności ks. kanonikowi Nizinskiemu, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym, Kupiectwu miasta Buku, Delegacjom Stowarzyszeniom i wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę i przesłali słowa pociechy z powodu zgonu męża i ojca naszego, s. p.

Aleksego Kortusa
żona i dzieci.

nw 5941

Wyglądasz jak...

minister!

Aż przyjemność bierze, gdy widzi się taką parkę! Pan Stasio musi mieć powodzenie u niewiast, skoro kapeluszy, najmodniejszy bordo krawat i pulower kupił w firmie Piotr Pluciński na St. Rynku 37 (w Domu Czerwonej Apteki.)

Kw 1922

Udział mój

wynosi 75% w rentownym przedsiębiorstwie wytwórczo-handlowym w Poznaniu opartem na gotówkowych obrotach — odstąpię na korzystnych warunkach. Cena 60.000 zł. Przy absolutnej gwarancji mała wpłata. Wdzięczne pole pracy dla pp. inżynierów i fizyków. Powód: zmiana stosunków. Oferty do „PARA” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57,73

Pw 7600-57,73

Za oddanie ostatniej przysługi mojemu drogiemu mężowi i naszemu najlepszemu Ojcu, s. p.

Janowi Krausemu

oraz za złożone wyrazy współczucia składają serdeczne

Bóg zapłać!

żona i dzieci.

Pw 7638-59,106

Januszkowo, w grudniu 1929 r.

We wtorek, dnia 3 grudnia 1929, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najukochańsza i nigdy niezapomniana matka, teściowa i babcia.
ś. p. zw 20 569

z Lasików

Balbina Anderszowa

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 8 b. m., o godz. 2 po południu, z kościoła szpitala miejskiego.

W ciężkim smutku pogrążeni
córci, syn, synowa, zięciowie i wnuki.

We wtorek, dnia 3 grudnia 1929 r., rozstał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., nasz długoletni członek, ś. p. zw 20 571/2

Kazimierz Izydorek

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7 b. m., o godzinie 14.30, z domu żałoby przy ul. Wielkiej 9. Członków uprasza się o liczny udział w pogrzebie.

Koło Seniorów w Poznaniu.

Dnia 3 grudnia 1929 roku, zmarł długoletni członek naszego Klubu, ś. p. zw 20 575

Kazimierz Izydorek

W przedwczorajszym Zmarłym straciliśmy życiowego i gorliwego kolegę. Cześć Jego pamięci! Wszystkich członków prosimy o udział w pogrzebie, który odbędzie się w sobotę, dnia 7 b. m., o godz. 14.30, z domu żałoby, ul. Wielka 9.

Klub Sportowy „Warta” T. z. w Poznaniu.

W piątek, dnia 6 grudnia, w drugą bolesną rocznicę śmierci najdroższej matki naszej, ś. p.

Gabryeli Leworskiej

odbędzie się za spójność dusz rodziców naszych

msza św. żałobna

w kościele Farnym, o godz. 8.30. zw 20 561

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie, ś. p.

Karola Muszkiety

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

zw 20 578

Muszkietowie.

Za nadesłanie tak licznych życzeń i prezentów z okazji srebrnych godów małżeńskich w dniu 24. 11. r. b., składamy na tej drodze wszystkim Krewnym, Znajomym oraz Towarzystwom, nasze najszczerze

zw 20 573

Bóg zapłać!

Stanisławostwo Leszczyńscy
Grochowe Łąki 6.

ODDAMY

na rachunek własny pod kierownictwem, dobrze się rentujące, renomowane zakłady przemysłowe w Poznaniu, istniejące od kilkudziesięciu lat, z zapewnionym rynkiem zbytu, z całkowitem urządzeniem fabrycznym, piwnicami, kompletnie urządzonymi biurami. Do objęcia potrzeba 80 — 100 000,— zł w gotówce. **Przejęcie przedsiębiorstwa 1 stycznia 1930 r.** Spieszne zgłoszenia zainteresowanych uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 20 581

POŚCIEŁOWA

BIELIZNE

jak podpięcia do kołder,
powleczenia na poduszki,
jaśki pięknie haftowane
od 5,75, długie poduszki
od 9,75 poczwąwszy poleca

S. KACZMAREK

ul. 27 Grudnia 20.

Pw 7627-49,112

Godne uwagi.

Najtaniej i na raty oddaje

maszyny do szycia

światowej sławy

T. KONIKIEWICZ,
plac Nowomiejski 1 a
więcej z bramy. zw 20 521/2

Fortepiany Pianina

Steinway fabryk krajowych jak i zagranicznych na dogodnych warunkach do 24 miesięcy. Harmonie przy wpłacie 250 zł na spłaty po 30 zł miesięcznie poleca

Władysław Kwiatkowski
Poznań, ul. Gwarna 13.
Telefon 24-45. dw 2751

Kamienie

polne nie sortowane. sprzeda

Zarząd Majętności
dw 3021 Poznań-Naramowice.

Osiedliłem się w Poznaniu

Włodzimierz Suchocki

adwokat.

Kancelarię prowadzić będę wspólnie z
Dr. Zygmunt Ostrowskim przy ul. Fredry nr. 8,
telefon 58-40. Pw 7603-48,198

Osiedliłmy

w Poznaniu, ul. Młyńska 12

telefon nr. 29-05.

Przyjmujemy

od 10—11 przed poł., 3—4 po poł.
iod 11—1 „ „ 4—6 „ „

Dr. med. M. Bednarkowa, Dr. med. Fr. Bednarek.

zw 20 511

SPRZEDAMY

zaraż, pojed. lub razem zaprowadzone przedsiębiorstwo komunikacji autobusowej, koncesjonowanej, pierwszorzędne linje, bez konkurencji. Dalej skład maszyn przy ruchliwej ulicy większego powiatowego miasta woj. poznańskiego. Cena na podstawie faktycznej wartości. Bardzo korzystna lokata kapitału dająca znaczne i pewne dochody. Zgłoszenia spieszne do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 20 580

Młody człowiek

30-letni, inteligentny, z dobrej, uczeiwej rodziny, z bardzo ładnym charakterem pisma, szuka pracy jako elew w banku, u p. p. adwokatów, lub w aptece. Ma 8 lat praktyki nauczycielskiej. Prosi uprzejmie zgłoszenia kierować pod zw 20 567

Niniejszem zawiadamia się Szanowną Klijentelę, że
Oddział T-wa Akc. Fabryki Mebli Giętych

„WOJCIECHÓW”

w Poznaniu
przy
ul. Gwarnej 18

został z dniem 30 listopada 1929 r. zlikwidowany a wszelkie sprawy związane z likwidacją prowadzi

Skład Fabryczny MEBLI GIĘTYCH Teodor Kowalski

Poznań, ul. Fredry 3.

Pw 7619-49,920

Telefon 31-62.

Wielka Sprzedaż Gwiazdkowa

Brylanty

Sztućce

Łańcuszki

Perły

Półmiski

Zegarki

Szmaragdy

Zastawy

Budziki

UWAGA: Bezpośredni zakup brylantów w Antwerpii i Amsterdamie oraz wyrabianie wszelkiej biżuterii w własnej pracowni, umożliwia mnie towar pierwszorzędny sprzedawać po cenach niebywale niskich. Pomimo to dla ułatwienia zakupów gwiazdkowych Szan. Klijenteli będę od dnia 5-go do 22-go grudnia udzielał na wszystkie moje towary

10%

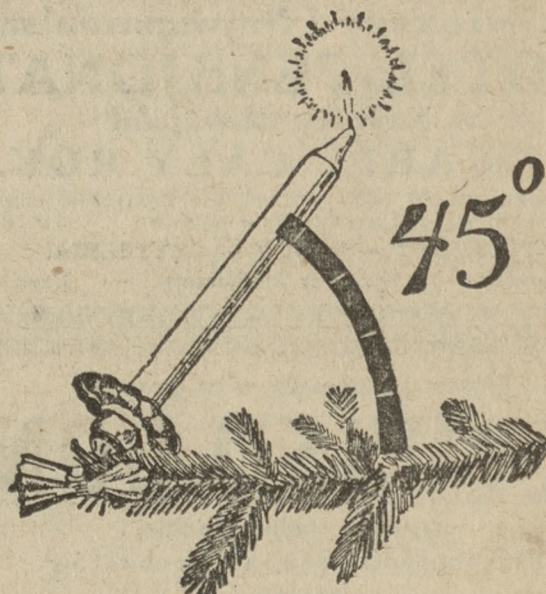
W. Kruk,

ZŁOTNIK i JUBILER

Poznań, ulica 27 Grudnia 6.

Założony 1840.

Kw 1290

Nawet w tej pozycji nie kapią
świeczki choinkowe

z Drogerji UNIVERSUM

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Olbrzymi wybór w ozdobach choinkowych.

Mnóstwo pięknych nowości!

Pw 7647-49,157

Od 1 stycznia wakuje posada pierwszej książkowej-bilansistki

Zgłoszenia tylko sił rutynowanych, dobrze poleconych, z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zw 20 531

Rzeźnia z nowoczesną peklownią

do uboju na eksport jest natychmiast do wydzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje

MAGISTRAT m. Szubina
(Wielkopolska)

dw 2825

WYKWINTNE KRAWIECTWO MĘSKIE

Zamówienia garniturów, fraków, palt, strojów sportowych wykonywane są z materiałów angielskich Fintex, Sportex, Burberry i innych oraz krajowych wysokiej jakości przez pierwszorządne siły krawieckie. nw 5747

Garnitury angielskie po zł 595.—

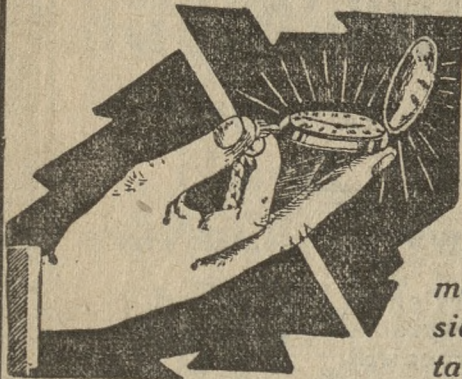
Garnitury krajowe po zł 495.—

POZNAŃ

GWARNA 14

BOGUSŁAW HERSE

JEŚLI, zapytany o godzinę, —

wyciągniesz
swój złoty
zegarek

przekonasz się
wkrótce, że
masz godnego
siebie reprezen-
tanta,

który **dobrze Ciebie reklamuje!**

Choćby ten złoty zegarek, był całym Twoim majątkiem, to jednak ludzie będą przypuszczać, że jesteś zamożnym!

Złota biżuterja wyrabia dobrą opinię! Biżuterję kupisz solidnie w firmie

W. MAYER, ul. Nowa 11,
wł. L. Nalaskowski. Kw 1323

SEZON ZIMOWY.

**Największy i Najwspanialszy
HOTEL-PENSJONAT**

w Krynicy „Lwigród“

OTWARTY CAŁY ROK.

200 pokoi na 300 osób, ogrzewanie centralne, ciepła i zimna woda, radio w każdym pokoju nw 5619

TELEFONY — WINDY — CZYTELNI.

Kawiarnia — Wytowna Restauracja — Dancing.

Piękne i niedrogie wino gronowe

ROUSSILLON

czerwone, pełno słodkie,
dla chorych i rekonwalescentów
polecają

NYKA & POSŁUSZNY

Pw 6564-44,38 SKŁAD WIN istn. od roku 1868
POZNAŃ, Wrocławska 33/34 — Telefon 11-94.

Oddajemy w każdej ilości w workach własnych
CEBULĘ JADALNĄ ŻYTAWSKĄ

po 12,— zł za 50 kg. Wysyłka następuje za zaliczeniem.

MAJĘTNOŚĆ STRZYŻEWICE, p. Leszno.
zw 20579

Rzeźnictwo

większe, z kompletnym urządzeniem składowym i warsztatem w śródmieściu przy ruchliwej ulicy i targowisku w większym powiatowym mieście, zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 535. nw 5937

Młodszy ekspedjent

z branży kolonialnej potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw, wymaganiem co do pensji kierować do F-y St. Mytkowski — hurtownia kolonialna — Gniezno. nw 5936

OLBRZYMIE znaczenie

dla każdego czło-
wieka kulturalne-
go a więc i

dla PANA

miął wynalazek
pierwszego radjo-
odbiornika, chociaż nie był on doskonałym!

OBECNIE

gdy dzięki usilnej pracy tysięcy uczonych,
inżynierów i techników ukazały się na rynku
te doskonałe aparaty —

rozpoczynam sprzedaż

kilku najdoskonalszych typów radjoodbior-
ników!

A więc tylko to co jest obecnie najdoskonalsze
w dziedzinie radja polecam! Pw 7648-49,156

KAZIMIERZ GREGER

Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 20.

Radio, to podarek gwiazdkowy — WSPANIAŁY!

Około

2000 beczek

dębowych do nafty
lub oliw **sprzedamy**
korzystnie. Zgłosze-
nia do „Par“, Al.
Marcinkowskiego 11
pod 49,125

Pw 7652-49,125

Szukają kupna.

**Wał drogowy,
kolejkę polną,
600. m. wywrotki**
3/4 m³

Stypczyński Syn,
Król. Huta, tel. 14-73.

Ewentl. oferty prosi się
dnia 7 i 8 b. m. Łowi-
czanka, Poznań, Aleje
Marcinkowskiego 21.
zw 20582

Obiady

na maśle wydaje
Nowy Rynek 14-15
parter, lewo.
dw 3086

ŁYZWY RODLE

Noże i widelce
Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Maszynki do mięsa
Maszynki do chleba
Wagi stołowe
Wanny do prania
poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza
Poznań, ul. Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43. Pw 7648-49,156

Firma w Poznaniu poszukuje
samodzielnej

książkowej - bilansistki

zarazem korespondentki, bie-
glej w polskim i niemieckim
w słowie i piśmie i pisanu
na maszynie, możliwie z bran-
ży metalowej. Warunek ład-
ny charakter pisma.

Również poszukuje

elewki biurowej

z ukończonym kursem szkoły
handlowej, piszącej na maszy-
nie, z ładnym charakterem pi-
sma i znajomością polskiego
i niemieckiego w słowie i pi-
śmie. Szczegół. oferty : zycio-
rysem, odpisami świadectw i
referencjami do eksp. Kurjera
Poznańskiego pod zw 20 568

Zniżka cen

Kawy Brazylijskiej

Z spadkiem cen na rynku światowym **obniżam ceny**
na kawy brazylijskie.

Cena za 1/2 kg.
dotychczasowa teraz

Nr. 25 Ekonomiczna	zł 5,60	zł 5,20
Nr. 18 Brazylijska	zł 5,40	zł 5,00
Nr. 14 Santos Ia	zł 5,00	zł 4,60
Nr. 12 Santos II.	zł 4,00	zł 3,60
Nr. 10 Santos III.	zł 3,60	zł 3,20

WIELKA PALARNIA
KAWY

St. Młachowski

POZNAŃ

ulica Franciszka Ratajczaka 40. Pw 7611-48,82

KORZYSTNA LOKATA!

Poszukuje **wspólnika** do budowy kina
w Warszawie, śródmieście, miejsc 1,300
z 300 tysiącami. Koszt budowy i urzędze-
nia nie przekroczy 400 tysięcy. Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod zw 20566

2 pokoje

na kancelarię adwokacką nie
wyżej I. piętro, najchętniej
od właściciela centr. m. zaraz
poszukuję. Zgłoszenia do eks-
pedycji Kurjera pod zw 20 570

Waterman

Pióro Watermana jest tak dobrze wybalansowane, że

nie męczy ręki.

Poleca Piwo
Browar Parowy J. Korab-Kowalskiego
w KONINIE
Piwo Bernardyńskie
(Słodowe pasteuryzowane)
oraz PIWO JASNE.
Pp 739-57,70

Przedsiębiorstwo przemysłowe poszukuje inżyniera budowy maszyn

Polaka, w wieku 30—40 lat, dobrze się reprezentującego, z dobrą praktyką techniczną i kupiecką do biura technicznego oraz celem odwiedzania odbiorców. Wymagana znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie. Reflektuje się jedynie na silę pierwszorzędą. Oferty z odpisami świadectw i z fotografią uprasza się kierować do biura n/w 5944

„RUCH“, — KRAKÓW, SZCZEPAŃSKA 9 pod „Inżynier - kupiec“.

Pp 6829-70,602

BŁĘDNE OGŁOSZENIE

zamieścił w gazetach

Zarząd właścicieli aptek stol. m. Poznania,

podając jakoby Ogólna Kolejowa Kasa Chorych została zlikwidowana. Pw 7653-54-49,162/193

Zarząd Ogólnej Kolejowej Kasy Chorych zaznacza, że twierdzenie to nie polega na prawdzie

i wzywa swoich członków do pobierania lekarstw wyłącznie we własnych aptekach, t. j. przy ul. św. Marcina nr. 18 i ulicy Orzeszkowej nr. 16, gdyż to leży w interesie samych członków.

Zarząd Ogólnej Kolejowej Kasy Chorych.

Niniejszem ogłaszamy, że Kasa Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, z dniem 2. 1. 1930 r., rozpocznie realizować wszystkie certyfikaty znajdujące się w obiegu wystawione na końcowe sumy z tytułu zamiany markowych listów zastawnych na listy konwersyjne. dw 3528

Poznań, dnia 2 grudnia 1929 r.

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego (—) Żychliński.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 6 grudnia r. b., o godz. 11 przy ul. Wolnica 2 (w podwórzu), odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: nw 5932/3

maszyn do pisania, 2 maszyn do szycia, brylantowe pierścienki, zegarka złotego, 2 szafy do rzeczy, 2 szafonierki, maszyny do heblowania, stołu, 2 obrazów, prasy, lustra, umywalki, biurka, łóżanka i wiertarki, lampy gazowej i 4 opon samochodowych.

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą.

Poznań, dnia 4 grudnia 1929 r.

Magistrat XIII/4

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 9 grudnia, t. j. w poniedziałek, o godzinie 10 przed południem, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą przy ulicy Szamotulskiej w tartaku: dw 3522

jeden wagon drzewa użytkowego (olszowe).

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem. Przetarg odbędzie się nieodwołalnie.

(—) Zieleniewicz, komornik miejski.

Lokal handlowy

otwarty, w najruchliwszej części miasta, 2 duże okna wystawowe z urządzeniem, bez towaru, zaraz na sprzedaż. Lokal o wielk. 11 x 6 mtr. z przyległą ubikacją 4 x 3 mtr., nadający się na każdą branżę. Zgłoszenia poważnych reflektantów do „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod 49,164 Pw 7650-49,164

3. F. 13/29. W sprawie wywoławczej gospodarza Stanisława Jankowiaka ze Sosnowca w pow. śremskim wydał Sąd Grodzki w Śremie w dniu 25 listopada 1929 r. wyrok, mocą którego nastąpiło wykluczenie wierzyciela hipoteki, zapisanej w księdze wieczystej „Sosnowiec k. 24“, w dział III, pod nr. 1, w kwocie 63 tal. 25 srebrnych groszy na rzecz Szymona Jankowiaka z jego prawem do tej hipoteki. Śrem, dnia 26 listopada 1929 r. nw 5828 Sąd Grodzki.

Zastępcy i Subzastępcy losów!

Pierwszorzędna instytucja bankowa, która jest „Marką“ w Polsce i już wielkie i największe wygrane swoim klientom wypłaciła, daje Wam bezkonkurencyjną największą prowizję — patent i stałą pensję. Napiszcie zaraz pod „Także kontrola losów“ do biura ogłoszeń „PAR“, Lwów, Akademicka 14. Pw 7403-72,84

WILLE

9 pokoi, holl, kuchnia, sklepy, budynek gospodarczy — parkany, woda, gaz, elektryczność, kanalizacja, odnowiona i cała wolna w Poznaniu przy tramwaju, w ogrodzie półmorgowym, sprzedam za 7000,— doł. Oferty do „PAR“ Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 57,100 Pw 7655-57,100

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Butelki

apteczne, do wódek, najróżniejszych fasonów można nabyć po cenach konkurencyjnych pierwszorzędny towar, w Hucie Szkła Inż. Wł. Skrzypczyńskiego w Nieborowie, poczta Belchów. zdw 78 318

Teren

na Miasteczku przy szosie w najlepszym położeniu, 11 300 metrów po 7 zł sprzedam lub zamienię na inny obiekt. Zgłoszenia Kurjer rw 7 948

Skrzypce

mandoline sprzedam korzystnie. Grobla 19. I. prawo. bpw 1 097

Fortepian

dobry tania do sprzedania. Zgłoszenia Poznańska 57, restauracja. zdw 79 900

Wilka

ostrego 1/2 rocznego tania sprzedam. Kaczmarek, Dąbrowskiego 64, parter. zdw 79 910

Sprzedam

silnik elektr. prądu zmiennego 220 volt. 3/4 k. m. ewentualnie zamienię na silnik prądu stałego 3/4—1 k. m. lub kupię takowy. — Oferty Kurjer zdw 79 750/L

Wilczek

na sprzedaż. Sobik, Grunwaldzka 30. zdw 79 927

Ogłoszenie

Sprzedamy urządzenie gazowni „Arogen“, najwięcej dającym za gotówkę. Gazownia można każdego czasu oglądać. Oferty prosimy do dnia 16 grudnia b. r. do godz. 10-ej rana w biurze magistratu składać w podwójnej kopercie z napisem „Oferta na urządzenie gazowni“. Magistrat zastrzega sobie prawo przewłaszczenia. Mośna, dnia 28 listopada 1929. Magistrat. nw 5 923/9

Kapelusze Krawaty Bieliznę

najkorzystniej w firmie „Elegant“. Poznań. Wrocławska 30. zdw 77 583

Zakopane

biuro J. Kubińskiego, sprzedaż will, pensjonatów i parcel. zdw 77 302

Żółbek

kompletny z figurkami, bardzo ładny, męski zegarek srebrny kieszonkowy tania na sprzedaż. Ul. Ślusarska 2, w podwórzu, prosto pierwsze piętro, na lewo. zdw 79 857/a

Skład

tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 79 163

Koncesję

dorożek samochodowych korzystnie odda. Poddany, Szamarszewskiego 24. zdw 79 519

Łóżka metalowe

dla dorosłych i dzieci, polowe różnych typów, ramy sprężynowe, stoliki nocne, materace wysięcielne, własnej fabrykacji, poleca Specjalny Magazyn. K. Walkowski, Strzelecka 32. bpw 1 082

Maszynę

do pisania Underwood prawie nową z podwójnej długości walkiem sprzedam. Adres Kurjer zdw 79 072

Aleksander Thomas

Nowa 5, Salon Sztuki, dzieła pierwszorzędnych artystów malarzy. Pw 6033-43,6

Sprzedam

Singera maszynę gramofon, regulator, skrzypce (Stradivarius). — Poznańska 38, III, lewo, front. zdw 79 905-6

Okulary

oraz wszelkiego rodzaju szkła sprzedaje najtaniej A. Matysiak św. Marcina 9-10, obok kościoła. bpw 885

Ogrodnictwo

25 mórg, I. II. klasy ziemi, kompletnym urządzeniem, 12 kilometrów od Poznania, cena 45 000, wpłaty 20 000, reszta długie lata sprzedaż „Krakus“ Poczta 30. zdw 79 984-5

Złotnicze

wałce na blachę, drut, obraczkę, 2 stoły, szlifierkę, aparat do topienia, mały stół składowy, różne drobne narzędzia sprzedam za 1200 zł. Ostrówek 7, III, piętro, prawo. srw 77

do szorowania

Od lat 30 do nabycia w każdym sklepie odzieżowej branży. Pw 6 945-46,193

Pończochy

Bemberga od 4,85 zł, Fildecosse wełniane, w obfitym wyborze, bogaty asortyment deseni i kolorów najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym. Wielkie Garbary 46. Kw 1 195-6

Biżuterje

Perły, kolczyki, diademy, paski złote, szale, apaszkę, ostatnie nowości, kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym. Wielkie Garbary 40. Kw 1 193-4

Garsonki

Golfy, Pullovery, Jumpy, welne kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym. Poznań. Wielkie Garbary 40. Kw 1 197-8

Tanio

się ubierzysz, umieblujesz w Domu Komisowym św. Marcina 78a. Pw 6 630-1

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klienci zamieszko-wej odtawiamy własnym samochodem. Pw 6650/1

Singera

maszynę sprzedam Warsztat mechaniczny, Szamarszewskiego 31. zdw 79 902-3

Plaszcz

surdutowy na średnią figurę sprzedam tania. Nowy Rynek 14-15, parter, lewo. zdw 79 585

Antyczne

meble, wielki wybór tania. Stolarnia, Poznań, Kopernika 2. Pw 6662

Skład

na każdą branżę, wraz z nowym urządzeniem, dużym oknem wystawowym, przyległymi ubikacjami natychmiast odstąpię z powodu choroby. Wiadomość: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 3a. Skład Konfekcyj. godz. 11—14. nw 5730

Koldry

materace, pościel, wyrabia najtaniej Gnoińska. Poznań, plac Świętokrzyski 1. zdw 78 616

Parcela

w lesistej okolicy przy szosie z dogodną komunikacją autobusową na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 682

Praktyka dentystyczna filia, dobrze prosperująca, jest do objęcia. Cena 2 1/2 tys. Zgłoszenia do Kurjera pod dw 3 527.

Plaszcz

męski na średnią figurę sprzedam korzystnie. Mickiewicza 7, III, lewo. zdw 79 042

Majątek

ziemski, Poznańskie 450 mórg ziemi pszennej, blisko gimnazjalnego miasta, cena 260 000 zł, wpłaty 120 000 oraz inne większe i mniejsze majątki sprzedam Jaz, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 79 692

Krawiectwo

stare zaprowadzone, dobrze prosperujące, z powodu choroby z mieszkaniem i klientelą zaraz do objęcia. Miasto powiatowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 016.

Pianino

tanio sprzedam. Dolna Wilda 60, skład kolonialny. zdw 80 061

Dla cegielni

Kocioł pow. 75 m. kw. z przegrzewaczem 26 m. kw. na 10 atm. bud. w 1910 r. Maszyna parowa wentylowa na parę przegrzaną z kondensacją 175/225 KM. Motor Diesla. Deutz 275 obr. 12 KM (PS) kocioł Bahlkox Wilkox pow. 57 m² 10 atm. bud. 1909 r. sprzedaje M. Broński, Poznań, Nowa 6, tel. 3764 bpw 1103

Terenów

kilka z zabudowaniami i bez — centrum Poznania — okazujecie sprzedam. Zgłoszenia Biuro Pracy, Plac Wolności 9. bpw 1102

Futra

meskie, gotowe 150. skórkę czarną 7,50, białą 12, skunksy 35, spody pod futra 45, 75, 95, gotowe jupy kożuchowe 45, wszelkie modne skórkę najtaniej. Dla odbiorców hurtowych specjalne ceny! Hankiewicz, Magazyn Futur, Wielka 9, (wchód Szewska). Pw 7 604/5-49,75/6

Skład

na dajacy sie na każdą branżę blisko Starego Rynku na sprzedaż. Kurjer zdw 79 652

Jarmuż

ca. 5 ctr., selera duża i średnia ca. 10 ctr., pietruszka średnia ca. 8 ctr. do oddania. R. Treichel, Wągrowiec, Szeroka 16, zakład przemysłowo-ogrodniczy. nw 5 923

Na Gwiazdkę

połączamy nasze bardzo trwałe i solidne dywany, chodniki i linoleum po bardzo niskich cenach i wielkim wyborze Poznański Skład Dywanów właściciel Piotr Jakubiak, ulica Wrocławska 20, przy Placu Światokrzyskim. zdw 79 004

Zabawek

wózek, rowerek, lalek, u-branek „Świątek dziecięcy”, ul. Kraszewskiego 11. zdw 78 941

Suknie

czarna z białym (crepe de chine) na średnią figurę sprzedam. — Mickiewicza 7, III, lewo. zdw 79 132

Antykwil

wielki wybór. Pocztowa 22. Pw 7 457-57,74

Sprzedam

czarne nowe pianino. Ogrodowa 18, IV., prawo. zdw 79 402

Maszynę

do pisania, dobra „Orga Privat” oraz używane meble sprzedam. — Kratowski, Szewska 15. zdw 79 455

Mebie

na taniej poleca firma Kafkas, Wrocławska 19. zdw 79 097

Krzesełeczko

wysciane, składane, dziecięce sprzedam. Dąbrowskiego 151. — pierwsze piętro, prawo. zdw 79 763

Czujny

dobry i rozumny wilk zaraz na sprzedaż, rok stary. Adres Kurjer zdw 79 761

Większy

skład kolonialny, 80 lat istniejący w powiatow, mieście, gdzie gimnazjum meskie i żeńskie i seminarium nauczycielskie, z towarami, 2 pokojowym mieszkaniem do sprzedania, cena 15.000 zł. Oferty upraszam Małkowski Stanisław, Wągrowiec, ul. Łąkowa 10. zdw 79 469

Willa

przy ul. Matejki, cena 140.000 zł sprzedam. Kudłiski, Niegolewskich 10 a, telefon 60-39. zdw 79 546

Piec

żelazny sprzedam. Różana 12, parter, lewo, godzina 18-19. zdw 79 757

Szafę

do noczy, szafę do bielizny sprzedam. Małckiego 2, suteren lewo. zdw 79 756

Kanarki

pilne śpiewaki oraz 16 zdrowych samców do legu sprzedam, w związku z brakiem miejsca. Kubanek Fabryczna 34, I, lewo. zdw 79 755

Skład

kapeluszy damskich tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 79 749

Magiel

domowy, łóżecko dziecięce, białe żelazne sprzedam. Focha 84, I, pr., lewo. zdw 79 746

Aparat

fotograficzny 10x15 tanio sprzedam. Wróblewski, Wyspiańskiego 11. zdw 79 742

Dla

panienek za bezcen sprzedam gartenobę używaną, białego lisa, sukienki i t. p. ul. Bydgoska 2, I, lewo. zdw 79 725

Nowoczesny

samochołd Essex, limuzyna i Fiat 501 torpeda sprzedam przy częściowej wpłacie. Telefon 58-05. zdw 79 714

Sprzedam

składnicę wełnową przy ruchliwej ulicy, stanie i szopy. Oferty Kurjer zdw 79 700

Futro

(szopy) z poszczególnymi, nieużywanymi mundur oficerski na średnią figurę, szablę i pas sprzedam. Kallawska, Jackowskiego 25, III. zdw 79 708

Radio 8 lampowe

bardzo selektywne, o dużym zasięgu korzystnie sprzedam tylko poważnym reflektantom. Udziela się informacji: Szymańskiego 1, Stawowski, telefon 10-70. zdw 70 702

Pianino

czarne, dobrze utrzymane sprzedam za 1.400 zł. Orzeszkowej 9/11, parter. zdw 79 701

Skład

kolonialny przyległy 2 pokoje kuchnia, magiel z powodu wyjazdu okazujecie za 8.000 sprzedam. Baumgartner, plac Sapieżyński 2a. zdw 79 864

Dom

w Krotoszynie przy ruchliwej ulicy w dobrym stanie, nadaje się na skład, sprzedam za 8.500 zł. Krotoszyński, Piastowska 17, Brysiewicz. zdw 79 855

Brylanty

najkorzystniej w firmie W. Kruk, jubiler, Poznań, ul. 27. Grudnia 6. Kw 1321

Dom

mały z wolnym mieszkaniem z powodu zmian rodzinnych zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Oborniki Zamkowa 10, pośrednicy wykłuczeni. jw 3 096

Na raty!

Za gotówkę taniej, meble suche, w centralnie ogrzewanym magazynie Stanikowskiego, ulica Woźna 12 (Butelska). bpw 1005/4

Para koni

rolwaga na 50 ctr. 2 pary szorów korzystnie razem lub oddzielnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 7 944

Futra

wszelkiego rodzaju, spody pod futra oraz różne skórkę sprzedaje najtaniej Specjalny Magazyn Futur, St. Piotrowski, Szkolna 9. Kw 1 320

Gospodarstwo

kilka w najlepszej kulturze z inwentarzem sprzedam okazujecie. Zgłoszenia „Biuro Pracy”, Plac Wolności 9. bpw 1 099

Parcele

we wszystkich dzielnicach miasta i centrum na dogodnych warunkach sprzedajemy. Zgłoszenia „Biuro Pracy”, Plac Wolności 9. bpw 1 100

Pianino

krzyżowe tanio. Chwaliszewo 60-62, p. Otto. zdw 79 526

Regały

stoły i gablotki ze składu kolonialnego i cukierków w dobrym stanie tanio na sprzedaż. Dostawa do Poznania franko. Jan Taras, Wrzesnia, Kościelna 30. nw 5 942

Futerkko damskie

popielate baranki sprzedam. Obejrzeć 3-5. Gdzie? wskaze Kurjer zdw 79 972

Kanapy

leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 79 977

Próżne

skrzynki tanio sprzedam. Wytwórnia cukiernicza, Aleksy Gólsz, Wrocławska 32. zdw 79 974

Majątek

800 mórg pszennej ziemi poblizu Poznania, zabudowania maszyn, kompletne inwentarze, natychmiast sprzedam. Kupno okazujecie, cena 400.000, wpłaty 150.000. Cyranik, Poznań, św. Marcina 63. zdw 79 965

Sprzedam

dryling prawie nowy k. 12. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 774

Beczki

żelazne sprzedam Drogeria Piatkowski, Półwiejska 4. zdw 79 768

Kamienica

i fabrykacja kaszy, dochodu czystego, rocznie 15 tysięcy, z powodu choroby na sprzedaż, cena 135 tysięcy, wpłaty 60.000 zł. Poznań, Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17. zdw 79 800

Kamienica

wraz z bardzo dochodowym składem towarów różnych, bez konkurencji 20 lat jednych rekach, z powodu starości sprzedaje się, cena 45.000 zł, wpłaty 30.000. Poznań, Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17. zdw 79 798

Sprzedam

platforme nowa, powód zwinięcie przedsiębiorstwa, Duszcza, Poznań, ul. Wrocławska 15, podwórko, godzina 3-4. zdw 79 794

Skład

bez towaru przy ul. Dworcowej z dużym oknem wystawowym, z składnicą w podwórzu z telefonem i urządzeniem tanio od zaraz do oddania. Zgłoszenia pod „Skład” do Biura Ogłoszeń IRO, Bydgoszcz. nw 5 943

Głośnik Philipsa

beztubowy model duży za 175 zł sprzedam. Szwajcarska 18, wyseki parter, lewo. zdw 79 793

Skład

kolonialny, dwa pokoje sprzedam. Adres: Jeżyce, ul. Złotawa 7. zdw 79 788

Plaszcz

elegancki zupełnie nowy welour, ciemnobronzowy korzystnie sprzedam. Strusia 10, I, prawo. zdw 79 830

Skrzypce

dobrze utrzymane sprzedam 180 zł. Adres wskaze Kurjer zdw 79 826

Korzystne kupno folwarku

blisko Poznania, 90 mórg dobrej ziemi, dom mieszkalny 6 pokoi, zabudowania gospodarcze maszyn, inwentarze kompletne, kolej, szosa, na miejscu, cena 80.000, wpłaty 40.000, hipoteka 14.000, niski procent, na lat 30, reszta na 2 lata. Zgłoszenia Olszański, św. Marcina 22, I, piętrowe, podwórko, lewo nad Farmacją. zdw 79 980

Koncesję

alkoholowych napoiów oddam. zdw 79 853

Plaszcze

ubranie zakietowe i smokingowe, czarne, futro, obuwie tanio na sprzedaż Pocztowa 22, I, lewo. zdw 79 847

Sypialnia

na sprzedaż. Focha 78, III, prawo, obejrzeć od 15. zdw 79 838

Skład

garderoby i art. męskich, istn. jacy od lat 20, w mieście powiatowym, szkoły wyższe, wojsko natychmiast sprzedam. Oferty Kurjer zdw 79 873

Samochołd

Fiat 503 Coupé, używany w dobrym stanie, sprzedam. Skarbowa 5, garaż, telefon 25-15. zdw 79 945

Okazja

karakuly damskie na sprzedaż. Wierzbicze 31a, IV., Sławek. zdw 79 982

Harmonja

na sprzedaż. Rzeczypospolitej 7, Polcyn. zdw 79 989

Skład

kolonialny, 2 pokoje, kuchnia, śródmieście, sprzedam. Pankiewicz, Wielkie Garbary 42. zdw 80 001

Naręczonym

piersiönki, obrączki ślubne szczerze, złote, poleca Chwilkowski, św. Marcina 40. zdw 80 002

Składnicę 110 m²

z bocznicą kolejową, ubikacją biurową, telefonem, oświetleniem elektrycznym, na miejscu szopa drewniana i stajnia na 2 konie. Składnica położona na głównym dworcu tow. w Poznaniu. Sprzedamy natychmiast. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 80 029

Salonik i buduar

stylowy, pięknie pokryty adamaszkiem, 8 części, sprzedam na dogodnych warunkach. Zgłoszenia proszę telefonicznie pod 51-17. zdw 80 028

Pokój

kuchnia, meblami sprzedam. — Adres Kurjer zdw 80 062

Skład

towarów krótkich z urzędzeniem, towarami i mieszkaniem — sprzedam za 3.800. Telefon 5927 zdw 80 067

Wystawienie

najniższych cen to najlepsza reklama, prosimy przekazać się na wystawie Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 1150

Zegarki

obraczki, brylanty kupuje się zawsze najkorzystniej w znanej fachowej od 20 lat istniejącej firmie Stefan Hubert, Poznań, św. Marcina 45, po stronie Zamku, tel. 1455 bpw 1073

Łóżecko

dziecięce sprzedam bardzo tanio. Zupańskiego 13, II, lewo. zdw 80 042

Regal

stoły biurowe, lampy, szafa o-szkłona, gabloty sprzedam. — Bukowska 9, stolarnia. zdw 80 040

Jadalnię

debową, solidną, bogato rzeźbioną sprzedam tanio. Bukowski 9, stolarnia. zdw 80 039

Skład

sprzetów kuchennych w powiatowym mieście w rynku zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 80 018

Skład

kolonialny z towarami, urządzeniem mieszkaniem w miasteczku ruchliwym przy Krotoszynie sprzedam z powodu zamykania za 1.600 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 80 017

Zakład

fryzjerski na 5 obsłuz z mieszkanem sprzedam. Brande, Bydgoszcz, Czarnieckiego 2. zdw 80 012

5 KUPNA**Maszynę parową**

również z modelami kupie. — Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 49,111 Pw 7617-49,111

Kupię

dom wpłacie 100 tys. zł. Pośrednicy wykłuczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 535

Rozdzielacz

do kawy mielonej systemu Espresso kupię. Oferty z ceną do Kurjera zdw 78 931

Pekińskiego pieska

kupię, ewentualnie zapoznam z importowaną suką. Czarnieckiego-Młyn. zdw 78 856

Kawiarni - restauracji

kupna lub dzierżawy poszukuję większym mieście powiatowym. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 727

Samochołd

(limuzyna) mało używany w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny i marki do Kurjera zdw 79 718

Wannę

kapielową z piecem kupię. Oferty Kurjer zdw 80 063-4

Wosk

kupuję Drogeria St. Piątkowski Półwiejska 4. zdw 79 766

Kupię

mniesza realność, najchętniej w Poznaniu, wpłacie 13 do 15 tys. Oferty Kurjer zdw 79 791

Choinek

większą ilość kupię. Oferty Kurjer zdw 79 940

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdw 80 000.

Składowy

stół około 3 mtr., wózek do rozwożenia cukierków kupię. Oferty Kurjer zdw 79 923

6 KAMIFNICE**Kamienica**

czteropiętrowa, centrum, wspólna okazy, 2 składy, 4 pokoje wolne, powód wyjazdu na sprzedaż. Cena 135.000, wpłaty 80 tys., dochód roczny ca. 12.000, hipoteka 25.000 (niski procent) na dłuższy czas. Zgłoszenia Olszański, św. Marcina 22, I, piętrowe, podwórko lewo nad „Farmacją”. zdw 79 882

Kamienica

trzy piętrowa, maszynowa, na Jeżycach, dobra okolica, 4 składy, duże podwórko, wjazd, balkony, mieszkanie 5/3 pokojowe natychmiast na sprzedaż. Cena 160.000, wpłaty 100.000, dochód roczny 16 tys. (niewykorzystany), reszta na 2 lata. Zgłoszenia Olszański, św. Marcina 22, I, piętrowe, podwórko lewo nad „Farmacją”. zdw 79 881

Kamienicę

nowoczesną, centralne ogrzewanie z ogrodem, w mieście powiatowym, wyższe szkoły, wojsko, natychmiast sprzedam. Oferty Kurjer zdw 79 872

Kupię

dom lub willę w Poznaniu wart. 50-80.000; wpłacie 40 tysięcy. — Pośrednicy niepożądani. Zgłoszenia pismienne Kurjer zdw 80 025

Kto ma zamiar

zamienić kamienicę na młyn 2 piętrowy wartości 100.000. Zgłoszenia przyjmuję Nowak, Górna Wilda 50, I, piętrowe. zdw 79 931

Kamienicę

kilka w Poznaniu i większych miastach Wielkopolski okazujecie sprzedam. Zgłoszenia „Biuro Pracy”, Plac Wolności 9. bpw 1101

Administrację

kamienicę przyjmie pełnomocnik bankowy. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 79 959

Kamienica

położenie pierwszorzędne śródmieścia, mieszkanie 5-4 pokojowe. Dochód 16.000. Wpłaty 90.000, reszta na dłuższy termin. Cena 160.000. Oferty Kurjer zdw 80 053

Kamienica

śródmieście, mieszkanie większe, komfortowe. Dochód 30.000 rocznie. Cena 300.000, wpłaty 150.000 reszta na 5 lat po 8 proc. Oferty Kurjer zdw 80 052

7 PIENIADZ

Pokój meblowany
frontowy ewentualnie z używaniem fortepianu do wynajęcia. — Strzelecka 6. wysoki parter. — Kiełczewska. zdw 79 786

Ładny
pokój wynajm. z używaniem kuchni. Wolnica 4/5. I. piętro. lewo zdw 79 824

Pokój
niekrepujący z centralnym ogrzewaniem. Nowak, Młyńska 3. IV. p. zdw 79 825

Pokój
frontowy, obszerny, czysty wydzierżawia od 15. 12. Pościel pożądana. Staszica 14. II. prawo. zdw 79 812

Pokój
niekrepujący dla pań 5 zł dziennie wolny. Adres wskazuje Kurjer zdw 79 810

Pokój
dobrze meblowany. Jackowskiego 3. parter. lewo. jw 8 005

Umeblowany
bez pościeli dwóm panom. Strzelecka 11. III. prawo. zdw 79 575

Pokój
1-2 osobom wynajm. Poplińskich 12 a. II. prawo. zdw 79 836

Pokój
wynajm. Śniadeckich 4. wysoki parter. lewo. zdw 79 924

Elegancka
sypialnia — Patschowska, Podgórna 13. zdw 79 921

„Informator“ poleca
pokoje umeblowane dla pań, małżeństw. Ratajszaka 15. zdw 79 951

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Zupańskiego 2 a. III. lewo. zdw 79 949

Śródmieście
pokój duży dla dwóch, trzech osób. Aleje Marcinkowskiego 17 a. II. lewo. zdw 79 943

Pokój
do wynajęcia. Polnińskich 11. II. piętro. prawo. w podwórzu. zdw 79 976

Pokój
komfortowy. telefon. utrzymanie. wynajm. solidnemu panu. Ratajszaka 29. III. prawo. zdw 79 987

Pokój
komfortowy z utrzymaniem lub bez wynajm. Wały Jagiełły 13. parter. prawo. zdw 79 987

Zaraz
przedni pokój dla pana. utrzymanie. Długa 12. I. prawo. zdw 79 992

Pokój
panom. Wiza, Wrocławska 13. zdw 80 004

Eleganckie
pokoje przyjeżdżnym. 5 zł dziennie. Oferty Kurjer zdw 80 007.

Pana
na wspólny pokój przyjmie. Plac św. Krzyżski 4. II. p. podwórze. zdw 80 044

2 panienki
z pościeli na pokój przyjmie. — Rybaki 31. III. prawo. zdw 80 037

Gabinet męski
dobrze umeblowany i sypialnia z komfortem do wynajęcia. Ul. Spokojna 24. III. pr. dw 8 523

Pokoik
umeblowany. Śniadeckich 21. II. lewo. zdw 79 891

Pokój
wynajm. panu. Poznańska 27a. II. lewo. zdw 79 859

Oddam
pokój z elektr. oświetl. jako procent za pożyczkę 1500 zł. Oferty Kurjer zdw 79 909

Pokój
Patr. Jackowskiego 20. III. prawo. zdw 79 908

Działynskich
8. II. lewo. pokój dwuosobowy od 15 wolny. zdw 79 911

Pokój
dla dwóch pań lub małżeństwa z używaniem kuchni. Matejki 6. dom ogrodowy. parter. prawo. zdw 79 919

Pokój
1-2 panienki zaraz. Ul. Kanta-ka 5. dom tylny. II. lewo. zdw 79 917

Dwuosobowy
pokój elektryczny. centralne. — Składowa 1. wejście 3. parter. prawo. zdw 79 937

Pokój
umeblowany od zaraz. Pocztowa 27. III. front. zdw 79 929

Pokoik
panu. Strzelecka 31. II. prawo. zdw 79 871

Pokój
wspólny panu. Pocztowa 13. III. zdw 79 870

Ładny
pokój wynajm. Matejki 1. I. zdw 79 931

Małżeństwo
bezdzienne przyjmie na pokój z używaniem kuchni. Chwałiszewo 94. w podwórzu. Palszczyk. zdw 79 973

Pokój
umeblowany dla dwóch osób z utrzymaniem lub bez zaraz lub później wynajm. Śniadeckich 17. III. lewo. zdw 79 868

Pokój
umeblowany dla małżeństwa wynajm. Przybylska, Traugutta 5. zdw 79 861

Przyjmę
pana na pokój od 15. 12. 20. Zgłoszenie Strusia 7. parter. prawo. zdw 80 060

Pokój
dobrze umeblowany. Wały Królowej Jadwigi 1. II. lewo. zdw 80 049

Wspólny
pokój zaraz wynajm. Małeckiego 19. I. lewo. zdw 79 648

Pokój
wynajm. Przemysłowa 12. III. prawo. zdw 79 904

12 SZUKA POKOJU

Pani
dobrze sytuowana poszukuje pokoju częściowo umeblowanego. — Oferty Kurjer St. Rynek rw 7 937

Dla
mojej siostry szukam pokoju od 1. I. 30. bliżej śródmieścia. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 759

Pokoju
niekrepującego z utrzymaniem — (dzielnica Łazarz. Jeżyce) od 1. I. 30. poszukuje urzędnik. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 772

Spokojne
inteligentne małżeństwo szuka pokoju na Łazarzu. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 816

Przyjeżdżny
fabrykant poszukuje kilka dni pokoju niekrepującego parter lub I. Spieszne oferty podaniem ceny Kurjer zdw 79 517

Poszukuję
zaraz pokoju w centrum. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 79 844

Pokoju bez mebli
dużego, słonecznego, usługa, łazienka I. lub II. piętro. śródmieściu poszukuje solidny pan. Oferty Kurjer zdw 79 834

Pan
poszukuje próżnego pokoju. — Oferty Kurjer zdw 79 953

Krawcowa
poszukuje próżnego pokoju lub częściowo umeblowanego. Oferty Kurjer zdw 79 956

Młode
bezdzielne małżeństwo poszukuje małego skromnego umeblowanego pokoju zaraz lub 15. 12. Oferty Kurjer zdw 80 003.

Pokoju
wygodnego. używaniem kuchni bez pościeli. poszukuje młode bezdzienne małżeństwo przy Górnej Wildzie. Oferty Kurjer zdw 80 033

Pokoju
w centrum poszukuje od 1. I. — Zgłoszenia Kurjer zdw 79 963.

13 LOKALE

Składnica
enter. Staszica. odnajmie Hotel Francuski. zdw 78 200

Ubikacji
na warsztat suchych włókien od gospodarza poszukuje. Zgłoszenia pisemne podaniem ceny dzierżawy przesłać Kaźmierczak. Piekary 6. u Mendel. zdw 79 706

Ubikację
na warsztat (śródmieście) od gospodarza wydzierżawie. Łaskawe pisemne zgłoszenia nadesłać z wyszczególnieniem Kaźmierczak. Piekary 6. u Paczyńskiej. zdw 79 795

2
pokoje i kuchnie w suterenie (Jeżyce) wprost od gospodarza na skład lub cichy warsztat od zaraz do objęcia 3.200 w tem rok dzierżawy. Oferty do Kurjera zdw 80 059

Biuro
dwupokojowe z telefonem w śródmieściu za zwrot kosztów renowacji oddam. Oferty Kurjer zdw 79 968

14 DZIERŻAWY

Śpiżarnia
z bocznica, blisko tramwaju, nadający się na każdą branżę hurtową do wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 8516

Skład
wolny dla drogerii, siodlarstwa, koszykarstwa itp. przy ul. Marsz. Focha 79. nar. Ad. Księgo. Informacja: Telefon 41-81. zdw 78 990

Skład
mniejszy bez mieszkania św. Marcina odstąpi zaraz 4.000 zł. Oferty Kurjer zdw 79 764

Stajnia
w centrum do wydzierżawienia. miejsce na 6 koni. Zgłoszenia telefon 13-02. zdw 79 696

Wydzierżawie
2 pokoje kuchnie. Debiec dzierżawa 2 lata złotych 4.000. Majewski, Pradzińskiego 27. zdw 77 598

Gospodarstwo 132 morgi
nadające się specjalnie dla nowożeńców z bardzo bogatym żywym i martwym inwentarzem, z wszelkimi zapasami w wysokiej kulturze, z maszynami zabudowaniami, wraz z kompletnym umeblowaniem z powodu zmiany stosunków rodzinnych zaraz na dogodnych warunkach do wydzierżawienia. Zgłoszenia: Maciejewski, Poznań — Wały Zygmunta Augusta 10. IV. pr. Pw 7639-57.87

Piekarnia
z przyległym pokojem w ruchliwym miejscu korzystnie do wydzierżawienia. Objęcie 1000 złotych. Zgłoszenia Agentura Kurjera. Leszno. nw 5938

Dzierżawcy
lub spółnika do mleczarni poszukuje zaraz. Oferty pod „Mleczarnia“ do „Par“. Bydgoszcz. Dworcowa 72. Pw 7 635 63.1148

Ogrodnictwo
w Puszczykowie wraz z mieszkaniem i 14 morgami roli wydzierżawie zaraz. Informacja: dzielnica J. Obrebska, Lipowa. p. Szlachta (Pomorskie). zdw 80 009

Dla ślusarzy i maszynistów
Dobrze prosperująca ślusarnia maszynowa z warszatem, wielkim podwórziem, składnicą, ogrodem, mieszkaniami, przy głównej ulicy położone, 5 minut od dworca zaraz z powodu okoliczności na dobrych warunkach do wydzierżawienia. Zgłoszenia pod zdw 80 012 do Kurjera.

Wydzierżawie
dom z pobraniem naprzód 6 letniej dzierżawy. nadaje się na skład lub dla rzemieślnika. przy Poznaniu. Górczyn. Zgłoszenia Barański. Gen. Pradzińskiego 27. zdw 79 878

Dzierżawa
108 morgi ziemia psenna. budynki maszyn. żywy, martwy kompletny od właściciela. objęcie 8.000 zł. Wielkopolska Centrala. św. Marcina 78. Poznań. zdw 79 876

15 UZDROWISKA

Jaszczurówka
Willi Tatrzaska. poczta Zakopane 2. nowowbudowany — pierwszorzędnie urządzone pensjonat. poleca bardzo ciepłe, słoneczne pokoje. cena z utrzymaniem i dodatkami 12 do 14 zł. Prospekty na żądanie. nw 5 479

Krynica
pensjonat Br. Chłapowskiej i T. Sarczyńskiej. willi „Stella“ przyjmie zamówienia. Wigilia. Drzewko. Sporty. nw 5 252

Zakopane
pensjonat „Wielkopolska“ poleca na zimę pokoje ciepłe, jasne, dla rodzin zniżki. nw 5 930

16 OSOBISTE

Z powodu
nieumyślnie wyrządzonej Panu Jerzemu Tuleckiemu zniewagi w lutym 1927 roku, ubolewam i przepraszam. Lubecki Ludwik, student praw. zdw 79 461

Uwiedomienie!
Aktem not. nr. rej. not. 832 na rok 1929. notariusza Dra p. Zygmunta Nowosielskiego w Poznaniu uniważyłem wszelkie pełnomocnictwa udzielone kiedykolwiek adw. p. Lucjanowi Pawłowskiemu z Warszawy przez p. Radcę Józefa Draheima w Poznaniu. Józef Draheim. zdw 79 715

Alosiu
Tesknij co się stało odpisz. — Władzina. zdw 79 855

Obelgę
która rzuciłem na żonę moją Rozalię Szubertową i p. Leona Zielczyńskiego cofam i bardzo przepraszam. Szubert Władysław. zdw 79 999

21 ZGUBY

Wilezek
4 miesięczny zagał. Oddać za wynagrodzeniem Konopnickiej 7. zdw 79 485

Zgubioną
książkę wojskową na imię Jan Kaczor wystawioną przez P. K. U. Będzin uniważyam. Pw 7618-57.82

Skradzioną
książeczkę wojskową na nazwisko Zdzisław Bujnowicz. uniważyam. zdw 79 805/6

Okulary
zgubił. Znalazcę proszę zwrócić Romanowski. Mostowa 4. zdw 79 732

Zgubiłem
książeczkę wojskową na nazwisko Józef Paterek. którą uniważyam. zdw 79 712

Szpie
biały przybłąkał się. Młyńska 4. parter. prawo. zdw 79 884

Znalezione
dnia 3. bm. po godz. 7 wiecz. na ul. Skarbowej portmonetkę z zawartością. Odebrać Dąbrowskiego 40. cukiernia. jw 3 090

22 ROZMAITE

Kuśnierka - krawcowa
przyjmie pracę w domu i poza dom. Gen. Kosinińskiego 14. Marja. zdw 79 232-3

Wszelkie
reparacje zegarków oraz napraw wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarowska. plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Tylko 2 zł 75
kosztuje duża puszcza niezwykle dobrej naszej pasty do podłóg (frotter). Również wióry, płyty, mydła, proszki, poleca najtaniej Poznańska Drogeria. św. Marcina 62. zdw 79 496

Dusznosc
flegma usowa szybko i pewnie herbata i karmelki „UKAS“ Cena herbaty 1.25 zł karmelki 40 groszy. Sprzedają drogerie apteki. Pw 7 172/3 46.72/2a

Przepisywanie
na maszynach. „Biuro Pracy“ Plac Wolności 9. bpw 752

Giast świątecznych pierników
kurs 5 lekcji wieczorem 10 złotych w Szkole Gospodarczo-Zawodowej. św. Marcina 69. Tamże gotowanie wykwalifikowane gotowania 10 lekcji 25 złotych w Stołowni. Szkoły znakomite obiady od 1.50-3.50 zł. nw 5499

Najodpowiedniejszym
podarkiem gwiazdkowym jest obraz z firmy Witold Leworski. Wrocławska 36. bp 1 091

Znany
Salon Kosmetyczny „Halina“ przeniosł na Śmigalskiego 11 przy parku Wilsona dojazd tramwaje 4 i 5. autobusem ul. Matejki. telefon 72 78. zdw 77 359

Chiromantka
przyjeżdżna. przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość. dobrze wroży z ręki kart. Rom. Szymańskiego 8. podwórze. parter lewo, przy placu Świętokrzyskim. zdw 78 805

Bufet
(kiosk restauracyjny) kompletnie urządzenie, na nowo wybudowanym torze saneczkowym w Puszczykowie odstąpi na sezon zimowy na własny rachunek. Pawlak. Poznań. Łakowa 18. zdw 79 748

Tresura psa
Kto podejmie się i na jakich warunkach, wyrosowania psa (wilk 8 miesięcy) dla użytku osobistego na wsi (na przywłaszczanie do pana i obrony). Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 743

Grafologia chiromantka
z Ameryki przeprowadza przeszłość i przyszłość z linii, pisma i kart i cały stan życia. 27 Grudnia 5. III. prawo. front. przyjmie tylko do 9 grudnia. zdw 79 206/7

Wykonuje
się wszelka garderoba damska, dziecięca i bielizna. Wierzbiciele 55. IV. p. zdw 79 782

Kupię włosy
szatynki długie. Łaskawe oferty z wzorem kolorem i długości proszę adresować Kurjer zdw 79 814

Dziewczę
czterolatnie oddam na wychowanie z małym wynagrodzeniem do uczciwej i sumiennej rodziny. Oferty Kurjer zdw 79 809

Krawczyni
wykonuje suknie, płaszcze i kostrymy dla pań szybko i tania. Staszica 11/13. II. pr. m. 6. zdw 79 850

Dziecko
oddam na własność. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 840

Szyję
sukienki tania, gustownie. Plac Nowomiejski 10 b. I. zdw 79 843

Przyjmę
dziecko na wychowanie. Oferty Kurjer zdw 80 033

Dziewczynkę
ładną, pół roku, oddam na własne lub wychowanie. Oferty Kurjer bpw 1 093

Robótki ręczne
rysuję po cenach umiarkowanych. Jankowska, Stary Rynek 48. II. bpw 1 096

Która
szlachetna osoba pomoże materialnie inteligentnej kobiecie do egzystencji. Oferty Kurjer zdw 80 097

Paryski Salon Mód
wykonuje suknie pięknie i tania. św. Marcina 5. IV. p. zdw 79 969

Sprawy
sądowe, podatkowe, mieszkanie we. rentowe, wnioski, prośby do władz, urzędów załatwia tania skutecznie Biuro Procesowe Poznań, ul. Półwiejska 9a. II. pr. zdw 79 970

Hafciarka
przyjmuje haft w domu. Półwiejska 29. parter zdw 79 979

Stolarnia
wykonuje wszelkie reparacje składowe i urządzenia oraz odświeżanie mebli. Piotra Wawrzyniaka 20. w podwórzu. zdw 79 978

Kuśnierka
modernizuje i naprawia futra damskie. Wierzbiciele 80 a. I. piętro, wprost. zdw 80 065

23 OŻENKI

Rządca gospodarczy
kawaler. średniego wzrostu, ciemny szaty, liczący lat 39. z inteligentnej rodziny, na dobrem stanowisku, posiadający dwa pokoje umeblowane, szuka w celu ożenku inteligentnej przystojnej panny z majątkiem. Zgłoszenia z dołączeniem fotografii, która zwracam pod słowem honoru proszę skierować z całym zaufaniem do Kurjera Poznańskiego zdw 79 607.

Doktór
med. poszukuje odpowiedniej, sympatycznej żony. Oferty Kurjer zdw 79 683.

Kawaler
lat 35. urzędnik prywatny z akadem. wykształceniem, w celu matrymonialnym, pozna pania w wieku odpowiednim, materialnie niezależną. Oferty Kurjer zdw 79 745

Kawaler
lat 25. wysoki brunet z dobrym zawodem poszukuje panny, możliwie z posagiem. Oferty do Kurjera zdw 79 726

Panienska
młoda, przystojna, miłego charakteru, posiadająca bogatą wyprawę, własne mieszkanie i parę tysięcy złotych pragnie poznać pana przystojnego i miłego charakteru. Rzemieślnicy nie wykluczeni. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 79 695

Urzędnik gospodarczy
na wzorowym majątku, lat 32, inteligentny, przystojny, wysoki, z powodu braku zarobków szuka na tej drodze żony posiadającej własne większe gospodarstwo, z odpowiednim posagiem. Oferty z fotografią proszę składać w Kurjerze zdw 80 011

Sierota
przystojna, posiadająca mieszkanie 2 pokojowe, pozna pana na stałym stanowisku z dobrym charakterem. Cel matrymonialny. — Oferty Kurjer zdw 79 914

Która
z pań pragnie na gwiazdkę serduzko sw. przyszłemu towarzyszy życia ofiarować niech spiesz się do biura matrymonialnego „Rekord“, Skarbowa 15. telefon 40-18. zdw 79 916

Świat
piękna otworzy młody, uzdolniony malarz, nie obdarzony fortuną, dystygnowanej majętności, przystojnej pani, w idealnym małżeństwie. Pragnie zawrzeć odnowienia znajomości. Poważne oferty Kurjer jw 3 100

Pelen
polotu ducha młody mężczyzna, pozna dla zrealizowania pięknych planów majętną, przystojną panią. Jako przyszła żona. Łaskawe oferty Kurjer jw 3 101

Kawaler
lat 32. szofer mechanik, inteligent, ożeni się z panną, która ma takśkwoke, linje autobusowa lub gotówkę, celem otwarcia takowej, ewentualnie interes. Oferty Kurjer zdw 79 962

Kupiec
lat 31. bardzo dzielny, wysokiego wzrostu, przystojny, inteligentny ożeni się z panną lub wdówką, posiadającą własne przedsiębiorstwo, skład lub z odpowiednim posagiem. Oferty z fotogr. do Kurjera zdw 80 010

Nauczycielka
gimnazjalna młoda ładna muzykalna, wyszłaby odpowiednio za mąż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 80 015.

24 NAUKA

Kursy
kroju i szycia damskiego. Zgłoszenia przyjmują Amalia Klawitowa, Marij Magdaleny 1. na rożnik Raczyńskich dp 3 044/5

Komplety baletowe
Przyspieszony kurs. Układy tańców wszystkich stylów epok na rodów. Główny. Rytmoplastyka dla dzieci. Kierownictwo Artystów Baletu, św. Marcina 18. III. lewo. bpw 1104

Pedagogiczna Szkoła tańców
Balemistra Szczurka wyucza 6 lekcjach bez względu na zdolność z gwarancją, dzieci przyjmują na kursy tańca, asystenci rutynowani tancerze. Plac Wolności 14 a. III. p. 4-9. zdw 79 359

Tani kurs tańców
półtoramiesięczny 20 zł. Opaliński, Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. zdw 79 663

Akademja Tańców
prof. Wituszkowski przyjmują wpisy do nowo organizujących się kompletów. Każdy bez względu na wiek w ciągu jednego kursu nauczy się tańca i wytworzy tańców. Skarbowa 14. parter. lewo. Zgłoszenia 6. zdw 79 622-45.76

Lekcje tańców
Wpisy do towarzyskich kompletów dla inteligentnej na grudzień, przyjmują już teraz. Lekcje prywatne każdego czasu. Szkoła prowadzi po tegorocznych studiach w Paryżu. Londynie. Nowym Jorku. Godz 3-7. Ratajszaka 29. III. lewo. Pw 6923-45.

Niniejszem donoszę uprzejmie, iż uruchomiłem na nowo przy moim składzie artykułów męskich

zakład fryzjerski dla pań i panów

Sily pierwszorzędna. Specjalność: Kosmetyka twarzy, wodna ondulacja, manicura itd.

zpw 20 557

Kucharka

samodzielną poszukuje posady do wszystkiego albo gdzie pokojowa od zaraz lub od 15-go. Oferty Kurjer zdw 80 069

Szofer

dypłom czerwony, lepsze wykształcenie, poszukuje posady zaraz, najchętniej na majątku, taksówki niewykluczone. Oferty Kurjer zdw 80 014.

Szofer - rolnik

wolny od wojska poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 79 975.

Shukam

posługi na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 79 971.

Inteligentna

wdowa muzyczna, pracowita, w posiadzie zarządzającej gospodą, niżni do samotnej osoby, najchętniej na probostwo. Oferty Kurjer zdw 79 792

Książkowość

znający student III. r. prawa szuka zajęcia. Oferty Kurjer zdw 79 790

Człowiek

sumienny, trzeźwy, uczciwy poszukuje posady woznego, portiera lub stróża gwarancja zapewniona, własna realność. Oferty Kurjer zdw 79 784

Pianista

wolny. Wskaże Kurjer Poznański zdw 79 783

Posługaczka

uczciwa poszukuje miejsca. — Oferty Kurjer zdw 79 831

Dziewczyna

dobrze połączona, uczciwa, pracowita szuka posady do wszystkiego bez gotowania albo za pokojową tylko do lepszego domu. Zgłoszenia: Grobla 13, parter, prawo, Cieslewiczówna. Oferty Kurjer zdw 79 829

Krawcowa

połącza się w dom i poza dom. — Feniczkowa, Marsz. Focha 38, podwórko. zdw 79 827

Z dobrem

gotowaniem, lat 33, uczciwa i pilna poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 821

Oddam

pierwszą pensję pośrednikowi za uzyskanie jakiegokolwiek pracy u. myślowej. Kurjer zdw 79 818

Młody

emeryt poszukuje pracy umysłowej lub podobnej, złożyć kaucję. Kurjer zdw 79 817

Biuralistka

pisząca na maszynie poszukuje posady za wynagrodzeniem około 60 zł. Kurjer zdw 79 815

Szofer

stangret, kawaler, doświadczone, świadectwami poszukuje posady najchętniej na majątku. Oferty Kurjer zdw 79 811

Krawcowa

dzielną poleca się poza dom. Oferty Kurjer zdw 79 887

Gospodyni

kucharka poszukuje posady od 1. na majątku lub probostwie. Oferty Kurjer zdw 79 851.

Dziewczyna

skromna, chętna i pracowita szuka posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 79 856.

Urzędnik

gosp. kawaler, lat 27, z ukończoną szkołą roln., 4½ letnia praktyka, obeznany z uprawą ziemi, hodow. inwentarza i prowadzeniem ksiąg gosp. poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 79 845

Fotografistka

przyniesiona poszukuje praktyki celem ukończenia nauki. Łaska, we oferty Kubiak, ul. Górczyńska 31 a. zdw 79 803

Poszukuje

posady jako spawacz. Oferty do Kurjera zdw 79 775

Aptekarz aprobowany

zmieni posadę od 1. 1. 1930. Referencje bardzo dobre. Łaska, we oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 79 765

Poszukuje

posługi ul. Jeznicka 12, III. p., lewo. zdw 79 807

Panienska

do pomocy krawcowej, krawca poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 802

Gospodyni

poszukuje posady od 1. 1. 1930. Zn. dobra, kucharz, zaprawy i chów drobiu. Anna Krüger — Szamocin, pow. Chodzież. dś 3520

Polecam

gospodyni, kucharki, dziewczyny z gotowaniem. A. Lewanowska, Aleje Marcinkowskie-go 16. zdw 79 946

Młody

człowiek po wojskowej, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia z kaucją 200 do 300 zł. Oferty Kurjer zdw 79 879

Krawcowa

pracująca po kilka lat w lepszych domach może się okazać polecani, szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 79 866

Szofer

inteligentny, dobry fachowiec, lat 20, Lwówianin, z doświadczeniem, chętny do pracy, poszukuje prywatnej posady. Oferty Kurjer jw 3 097

Nauczycielka

mająca prawo nauczania w gimnazjach, francuski, muzykę chętnie wyjedzie prywatnie. Poznań-Golecin, prof. Smosarskiej, zdw 79 776

Dziewczyna

na przed południe do lekkich prac potrzebna zaraz. Piekarnia, — Strzelecka 21. zdw 79 837

Nauczycielka

z francuskim potrzebną na wieś do dziewczynki 14 letniej. Kurjer zdw 79 833

Panienska

do składu potrzebne zaraz. — Adres Kurjer Poznański zdw 79 781

Potrzebna

śluząca z samodzielną gotowaniem do wszelkich prac domowych od 15. 12. Marsz. Focha 36, II. p., prawo. zdw 79 771

Potrzebna

śluząca pielęgniarka do chorej pani na czas nieograniczony, musi umieć gotować, ażeby podług recepty przyrządzać. Grunwaldzka 17, I. p. zdw 79 849

Śluząca

młodsza pracownia potrzebna zaraz. Gwarna 8, III., prawo. zdw 79 877

Inteligentne

osoby wszelkich okolic Polski do pierwszorzędnej poczynności zajęcia potrzebne. Skarbińska, Poznań, Półwiejska 24. zdw 80 006

Uczeń

potrzebny z prowincji. Szczepański, ślusarnia, ul. Wielka 12. r. 7 950

Marszantka

może się zgłosić. Kuźniarska, Pl. Sapiieżyński 11. r. 7 949

Chłopak

do posyłek i biura potrzebny. — Zgłosić się z rodzicem. Ig. Mandowski, Grobla 3. zdw 79 897

Dzielną

kucharka restauracyjna potrzebna zaraz. Fr. Rożycki, św. Marcina 54. zdw 79 904

2 dziewczyny

potrzebne jedna starsza z gotowaniem, druga młodsza od 15 grudnia. Zgłoszenia Poznańska 57, restauracja. zdw 79 899

Fryzjerka

potrzebna. Matejki 48-49. zdw 79 920

Pomocnik

szkolarski obeznany w sprawie obrazów (kawaler) może się natychmiast z podaniem referencji zgłosić. Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno. Komeniusza 42. n. 5927

Hafciarki

do haftów kolorowych richelieu i monogramów i zdolne panienski do wianowania frendzi (do szali) zaraz potrzebne. Sily li tylko pierwszorzędne z własnoręczną próbą mogą się zgłosić. Długa 3. I. prawo. wiecz. 6.30-8. Pw 7 641/2-57,90/1

Kobieta

porządna, młodsza potrzebna zaraz od 8-12 do sprzątania pokoi Fredry 4, II. zdw 79 531

Młoda

wychowawczyni, doskonały niemiecki, sycie, potrzebna zaraz do majątku, do chłopczyka sześciolatniego. Zgłoszenia pisemne z odpisem świadectw Ostrowy (Kutno) maj. Rutkowiec, M. Cichowska. zdw 79 739

Fryzjer

damsko - męski, dzielną w zawo- dzie potrzebny zaraz. I. Drzewiecki, Marszałka Focha 27, telefon 7960. zdw 79 915

Szwaczka

potrzebna natychmiast. „Wielkopolski Zakład Haftów Artystycznych, K. Kędzierska, Poznań, Podgórna 10a. zdw 79 939

Posada

dobrze płatna za wypożyczeniem 3-4 tys., gwarancja zapewniona. Informacje „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdw 79 935

Szoferowi

dam zaraz dobrą posadę do samochodu osobowego za pożyczkę 2-3 tysiące. Spieszne oferty Kurjer zdw 79 933

Samodzielną krawcowa

dłuższą praktyką w pracowniach potrzebna. „Femina”, Fredry 3. zdw 79 932

Dziewczyna

potrzebna która pracowała w cukierkach. Miko. Tama Garbarska 4. zdw 79 930

Dam

stała posadę w przedsiębiorstwie metalowym za udzielenie pożyczki 2-3 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 863

Poszukuje

się lakiernika na pralinki. Miko. Tama Garbarska 4. r. 7 945

Poszukuje

posługaczki Rein, Plac Działowy zdw 79 787

Pw 7 180-47.77

Fryzjerka

dzielną potrzebna. Kantaka 6. zdw 79 862

Śluząca

potrzebna od zaraz. W. Garbary 5, parter, prawo. zdw 79 867

Potrzebna

przychodnia, silna dziewczyna z doświadczeniem. Zgłoszenia Potrawiak, Stawna 8, II. p. r. 7 945

Uczennica

porządnej rodziny potrzebna do konfekcji damskiej. Oferty Kurjer zdw 80 058

Fryzjerka

dzielną potrzebna zaraz. Zgłoszenia L. Czekalski, Gostyn, Kolejowa 1. n. 5 631

Sanitarjusz

rutynowany, narodowości polskiej ze znajomością niemieckiego zaraz poszukiwani na okrety transoceaniczne. Wynagrodzenie miesięczne: guld. hol. 90 t. i. około 320.— zł. Oferty do Tow. Okretowego „Holland-America Line” w Warszawie, ulica Marszałkowska 151. Tw 786

Poszukuje

od 1 stycznia na stałą pracę rzeźbiarza kamieniarskiego i stuktur, którzy znają wyrób cementowy, jak: terassa i mozaika. Pierwszeństwo ma fachowiec z kaucją, dla którego jest wolne mieszkanie i t. d. Wroniecka Fabryka Wyrobów Cementowych, Wronki, Rynek i ul. Rzeźnicza. n. 5 943

30 — 50 złotych

dziennie zarabia zdolni agenci na nowoczesne pokupne artykuły. — Zgłoszenia Aleje Marcinkowskie-go 16, III., prawo. zdw 79 967

Szofer

potrzebny zaraz na nową taksówkę z kaucją 1000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 80 008

Panny

(freblanki) w wieku 17—20 lat, z lepszym rodzinnym do dzieł poszukuje zaraz. Oferty z fotografią i odpisem świadectw oraz podaniem warunków nadsyłać na adres: L. Zalewska, Drogerja Medycyna, Nowemiasto (Pomocze). zdw 80 013

Technik (czka) dentystyczny

potrzebny zaraz (woj. lubelskie) dokładne dane i warunki ekspedycja Kurjera zdw 79 738

Dwóch

agentów do sprzedaży obrazów na raty mogą się zaraz zgłosić. Ig. Krzewiński Strzelecka 31. zdw 79 733

Woźny

potrzebny zaraz gotówka 1000. Posada stała. Odpisy świadectw życiorysu. Oferty Kurjer zdw 80 031-2

Elew - praktykant

potrzebny na mały intensywnie prowadzony folwark podmiejski od 15 grudnia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 713

Poszukuje

posługaczki Rein, Plac Działowy zdw 79 787

Dziewczyna ze Spelunki
Mary Astor
Ben Bard
Sensacyjna historia niewinnej dziewczyny szantażowanej przez przywódcę zbrodniarzy. Film pełen drastycznych momentów.
COLOSSEUM, św. Marcin nr. 65. Pw 7651-49,160

Krawcowa

dobrze znająca kraj i sycie poszukuje zajęcia w domu prywatnym może wyjechać. Fabryczna nr. 3, II. p. u p. Gościąskowej. zdw 79 213

Ogrodnik

żonaty, bezdzietny, z 9-letnią praktyką szuka posady zaraz lub od 1. 1. 30. Zgłoszenia: St. Garczarek, Opalenica, cukrownia. zdw 78 312

Pielęgniarka

z doświadczeniem poszukuje posady miejscowości obojetna. — Oferty Kurjer zdw 78 932

Urzędnik

gospodarczy z pierwszorzędni referencjami, kiloletnia praktyka, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 79 947-8

Krawcowa

z praktyką poszukuje pracy po domach lub do szwalni. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 758

Panienska

szuka posady do sycia lub do kucharstwa. Oferty Kurjer zdw 79 923

Maszynistka

początkująca ze stenografią poszukuje posady. Łaska, we oferty Kurjer zdw 79 941

Kuchmistrz (młodszy)

dzielną, obeznany z wszelkimi pracami w zakładach gastronomicznych poszukuje zaraz posady lepszej restauracji, ewent. weźmie śniadanie, bufet na własny rachunek. Zgłoszenia „Par” Marcinkowskiego 11 pod 57,86 Pw 7637-57,86

Kołodziej

lat 33, biegły i sumienny i ewent. jako pracownik maszynowy, poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 991

Młodsza

maszynistka - biurowa inteligentna poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Łaska, we oferty Kurjer zdw 79 986.

Książkowy

korespondent, stenotypista, mający stenografię polską, niemiecką, wykształcenie szkoła handlowa i kilkoletnia praktyka, referencje, poszukuje posady zaraz. Kurjer zdw 73 317.

Pracznia

połącza się, czysto pierwsz. tanio. Oferty Kurjer zdw 79 995.

Biegła stenotypistka

polsko-niemiecka poszukuje posady od 1. 1. 30. Oferty Kurjer zdw 79 993

Technik dentystyczny

zmieni posadę spec. w pracach złotych. Oferty Kurjer zdw 79 773

Aptekarska

potrzebna poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 80 034

Dekoruje

okna wystawowe i plakaty maluje tanio. Oferty Kurjer zdw 79 888

Szofer - kowal

kawaler, szuka posady prywatnej Oferty Kurjer zdw 79 890

Ogrodnik

z kilkoletnią praktyką, obeznany w swym zawodzie, pielęgnowaniu parku, cieciu drzew, krzewów owocowych, hodowli kwiatów i j. r. z. pod szkieł poszukuje posady od 1 stycznia. Oferty Kurjer zdw 79 796

Szofer

z kilkoletnią praktyką, dobry fachowiec, posiada dobre referencje szuka posady, miejscowości obojetna. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 720

Fryzjerka

dzielną potrzebna zaraz. Zgłoszenia L. Czekalski, Gostyn, Kolejowa 1. n. 5 631

CASINO Dziś i dni następne CASINO
„WOJNA KOBIET”
według sztuki teatralnej Frances Nordstrom.
W roli głównej FLORENCE VIDOR.
Pocz. seansów 5, 7, 9. W niedzielę o godz. 3.
Pw 762-49 159

Pomocnik

handlowy młodszy z branży spożywczej i spirytualnej i restauracji poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 730

Książkowy

biuralista poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 79 724

Szofer

poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 737

Panienska

inteligentna, biegła pisać na maszynie, znająca stenografię polską, z półroczną praktyką biurową b. doświadczone referencjami poszukuje stałej posady, miejscowości obojetna. Łaska, we zgłoszenia Kurjer zdw 79 721